VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET ENERGIEDECREET VAN 8 MEI 2009, WAT BETREFT HERNIEUWBARE ENERGIE

Samenvatting

Met dit voorontwerp van decreet wordt de gedeeltelijke omzetting beoogd van Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Met dit voorontwerp van decreet wordt de gedeeltelijke omzetting beoogd van Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad.

2. In de context van het voorontwerp van het decreet en het vervolg van deze memorie van toelichting worden volgende afkortingen gehanteerd:

AFIR	Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU
EMD 5	Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.
Energiedecreet	Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid.

RED II	Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen.
RED III	Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad
VEKA	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
TRDE	Technisch Reglement voor de distributie van elektriciteit in het Vlaamse Gewest

A.1. Algemene context

3. Op 20 november 2023 trad Richtlijn (EU) 2023/2413 ("RED III")[1] in werking, waarmee de Europese Unie haar regelgeving inzake hernieuwbare energie verder aanscherpt. Deze richtlijn maakt deel uit van de bredere Europese Green Deal, zoals uiteengezet in de mededeling van de Europese Commissie van 11 december 2019 en verankerd in Verordening (EU) 2021/1119[2]. De Green Deal stelt als einddoel om de EU uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te maken, met een tussentijdse doelstelling om de netto-uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met minstens 55% te reduceren ten opzichte van het niveau van 1990. Hernieuwbare energie speelt een fundamentele rol bij de verwezenlijking van deze doelstellingen, aangezien de energiesector vandaag de dag verantwoordelijk is voor meer dan 75% van de totale broeikasgasemissies in de Unie.

4. De evolutie van de Europese richtlijnen inzake hernieuwbare energie begon met RED I (Richtlijn 2009/28/EG), die streefde naar een aandeel van 20% hernieuwbare energie in het totale energieverbruik tegen 2020. RED II (Richtlijn (EU) 2018/2001) verhoogde dit doel tot minstens 32% tegen 2030.

5. Op 14 juli 2021 publiceerde de Europese Commissie het Fit for 55-pakket dat uitvoering moest geven aan de Europese Green Deal. Eén van de voorstellen in dat wetgevende pakket was daarbij de wijziging van de richtlijn hernieuwbare energie. Na het doorlopen van het Europese besluitvormingsproces werd de RED III uiteindelijk op 18 oktober 2023 aangenomen. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de EPBD[3]- en de EED[4]-richtlijnen, die volledige herschikkingen zijn, gaat het hierbij om een wijzigingsrichtlijn die de bestaande richtlijn (RED II) aanpast en uitbreidt.

---

1 Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad (PbEU 2023, L 2413).

2 Ook bekend als de Europese Klimaatwet.

3 Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen.

4 Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955.

6. Met de invoering van RED III via Richtlijn (EU) 2023/2413 wordt het Europese streefcijfer voor hernieuwbare energie verder opgetrokken tot 42,5% tegen 2030. Bovendien introduceert RED-III deels bindende, deels indicatieve subdoelstellingen per sector (industrie, vervoer, gebouwen, verwarming en koeling) en strengere duurzaamheidseisen om de ecologische impact van energieproductie te beperken.

7. De omzetting van RED III in nationale regelgeving moest grotendeels voltooid zijn tegen 21 mei 2025. Voor bepalingen inzake vergunningsprocedures geldt een versnelde deadline van 1 juli 2024. Aangezien RED III een wijzigingsrichtlijn is van RED II, overlapt ze deels met bestaande Vlaamse regelgeving. Toch introduceert RED III ook nieuwe verplichtingen en definities, zoals die rond osmose-energie, hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, en systeemintegratie van hernieuwbare elektriciteit. Deze herziening vereist dus niet alleen een aanpassing van bestaande bepalingen in het Energiedecreet, maar ook een uitbreiding ervan om tegemoet te komen aan de nieuwe Europese vereisten. Vlaanderen staat hiermee voor de uitdaging om haar energiebeleid verder te verduurzamen.

A.2 Beknopte inhoud RED III

8. RED III wijzigt en versterkt RED II met het oog op het versnellen van de energietransitie binnen de Europese Unie. De richtlijn bevat zowel kwantitatieve doelstellingen als inhoudelijke bepalingen die onder andere gericht zijn op het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie, het verbeteren van de duurzaamheid van energiebronnen en het versterken van de systeemintegratie. Een korte inhoud van de belangrijkste elementen uit de richtlijn:
   - De algemene EU-doelstelling voor hernieuwbare energie wordt verhoogd tot **42,5% van het bruto-eindverbruik tegen 2030**. Om de bovengenoemde doelstelling te halen, stelt iedere lidstaat in haar Nationaal Energie en Klimaatplan (NEKP) een nationale bijdrage vast. Als de bindende EU-doelstelling niet wordt gehaald, is het mogelijk dat de Europese Commissie van lidstaten een grotere bijdrage zal vragen. Lidstaten moeten daarnaast collectief *streven* naar **45%** hernieuwbare energie. Ook moet een indicatief streefcijfer worden vastgesteld voor innovatieve technologie van ten minste 5 % van de nieuw geïnstalleerde capaciteit voor hernieuwbare energie tegen 2030 *(artikel 3)*;
   - Lidstaten moeten bij het gebruik van houtige biomassa het **cascaderingsbeginsel** toepassen. Dit houdt in dat hout prioritair moet worden ingezet voor toepassingen met een hogere economische waarde (zoals bouw en materiaalgebruik) vóór verbranding *(artikel 3)*;
   - Lidstaten moeten hun inspanningen versterken via **gezamenlijke projecten** met andere lidstaten of derde landen. De richtlijn voorziet in een mechanisme om onderpresterende lidstaten te verplichten tot samenwerking *(artikel 9)*;
   - Lidstaten moeten maatregelen nemen om de **integratie van hernieuwbare energie in de gebouwensector te bevorderen,** in licht van de indicatieve doelstelling om het aandeel hernieuwbare energie in het energieverbruik van de gebouwde omgeving in de Europese Unie te laten toenemen naar 49% in 2030. Daartoe moeten lidstaten een indicatief nationaal aandeel vaststellen van ter plaatse of dichtbij geproduceerde alsook van het net afgenomen hernieuwbare

energie in het eindenergieverbruik in hun gebouwde omgeving in 2030 *(artikel 15 bis)*;

- Tegen uiterlijk 21 februari 2026 zorgen lidstaten ervoor dat plannen zijn vastgesteld voor de aanwijzing van **gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie** *(artikel 15 quater)*. Ook moeten lidstaten plannen opstellen voor de aanwijzing van **specifieke infrastructuurgebieden voor netwerken en opslag**, die essentieel zijn voor de integratie van hernieuwbare energie in het elektriciteitssysteem *(artikel 15 sexies)*;
- Lidstaten moeten **versnelde en transparante vergunningsprocedures** invoeren voor hernieuwbare energieprojecten. Hernieuwbare energie wordt beschouwd als **van hoger openbaar belang**. In gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie moeten vergunningsprocedures sterk worden ingekort. De vergunningsprocedure voor de repowering van hernieuwbare energie-installaties moet ook versneld worden *(artikel 16 e.v.)*;
- De **certificeringsplicht voor installateurs** van hernieuwbare energiesystemen wordt uitgebreid naar **meer dan enkel kleinschalige installaties**. Installateurs van **fotovoltaïsche systemen** moeten beschikken over kennis van **energieopslagtechnologieën**. Daarnaast moet ook een certificering voor installateurs van oplaadpunten worden geïntroduceerd *(artikel 18)*;
- Lidstaten moeten **garanties van oorsprong** uitreiken voor **gasvormige hernieuwbare brandstoffen**, waaronder hernieuwbare waterstof, en leveranciers moeten daartoe informatie verlenen aan hun eindverbruikers *(artikel 19)*;
- Lidstaten moeten maatregelen nemen om de **systeemintegratie van hernieuwbare elektriciteit** te versterken. Dit omvat onder meer de inzet van **energieopslag**, **vraagrespons** en **slimme netten** om de flexibiliteit van het energiesysteem te vergroten *(artikel 20 bis)*;
- Lidstaten moeten indicatief zorgen voor een **jaarlijkse gemiddelde toename van 1,6 procentpunt** in het gebruik van hernieuwbare energie in de industrie. Voor het gebruik van waterstof in industriële processen geldt dat **minstens 42% in 2030** en **60% in 2035** afkomstig moet zijn van **hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong (RFNBO's)**. Een afwijking van 20% op deze percentages is mogelijk onder strikte voorwaarden *(artikel 22 bis en 22 ter)*;
- Lidstaten moeten zorgen voor **een gemiddelde jaarlijkse toename van 0,8 procentpunt** in het aandeel hernieuwbare energie **in verwarming en koeling** berekend voor de periode 2021-2025 en **gemiddeld 1,1% per jaar** berekend voor de periode 2026-2030. Voor het eerst wordt in de verwarmings- en koelingssector een toename op basis van een jaarlijks gemiddelde vooropgesteld ten opzichte van het aandeel hernieuwbare energie in de sector in 2020. Het gaat hierbij om een **bindende doelstelling** *(artikel 23);*
- Lidstaten moeten maatregelen nemen om het aandeel hernieuwbare energie in **stadsverwarming en -koeling** te verhogen met **gemiddeld 2,1 procentpunt per jaar.** Deze doelstelling is echter niet van toepassing op lidstaten, zoals België, voor wie het aandeel stadsverwarming en -koeling 2 % of minder van het bruto-eindverbruik van energie in de verwarmings- en koelingssector bedroeg op 24 december 2018 *(artikel 24);*
- Lidstaten moeten kiezen tussen een **reductie van 14,5% in de broeikasgasintensiteit van vervoersbrandstoffen** of een **aandeel**

van minstens 29% hernieuwbare energie in het eindverbruik van vervoer tegen 2030. Binnen deze doelstelling moet minstens 5,5% bestaan uit geavanceerde biobrandstoffen en RFNBO's, waarvan minstens 1% RFNBO's *(artikel 25)*;

- Enkel hernieuwbare brandstoffen die voldoen aan **duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria** komen in aanmerking voor steun en tellen mee voor de hernieuwbare energie doelstellingen. Voor biomassa gelden bijkomende voorwaarden, waaronder toepassing van het cascaderingsbeginsel, verbod op gebruik van bronnen uit gebieden met hoge ecologische waarde (*artikel 29 en 29 bis*);
- De Commissie richt een **Uniedatabank** op om de tracering mogelijk te maken van vloeibare en gasvormige hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof. Lidstaten moeten hun systemen hierop afstemmen *(artikel 31 bis)*.

A.3 Vlaamse context

Vlaams Regeerakkoord 2024-2029

9. "*Vlaanderen is onlosmakelijk verbonden met het Europese project. We zetten veel meer in op de belangenbehartiging van Vlaanderen op het Europese niveau. De leidraad daarbij is de productiviteit, gelijk speelveld en concurrentiepositie van de Vlaamse bedrijven. De Vlaamse Regering onderschrijft de uitgangspunten van het principe van no gold-plating. De Vlaamse overheid legt zelf geen hogere standaarden, doelen of normen bij de omzetting van Europese of andere internationale regelgeving naar Vlaamse regelgeving om de Vlaamse economie en concurrentiepositie niet te ondergraven. Vlaanderen beslist zelf welke instrumenten nodig zijn en welke het best geschikt zijn in onze context om de doelstellingen te bereiken*." (p. 2)

10. "*Vlaanderen levert haar faire bijdrage aan de Europese hernieuwbare energiedoelstelling: dankzij de inspanningen van de voorbije jaren staan we aan de top wat betreft zonnepanelen en windturbines per vierkante kilometer. Tegen 2030 verhogen we de ambities inzake hernieuwbare energieproductie fors tot een geïnstalleerde capaciteit voor wind tot 2,8 GW en voor zon tot 10 GW. We zetten in op netversterking en opslagcapaciteit.*

    We blijven de ontwikkeling van hernieuwbare energie in Vlaanderen ondersteunen. Op die manier vermijden we maximaal de aankoop van hernieuwbare energie uit het buitenland om de Vlaamse hernieuwbare energiedoelstellingen te realiseren" (p. 53)

11. "*Elke stap die ecologische winst oplevert is een goede stap. Daarom vragen we de Europese Unie om de doelstelling (RFNBO) bij te sturen, zodat we meer dan enkel groene waterstof kunnen gebruiken om onze industrie verder te verduurzamen."* (p. 56)

Beleidsnota energie en klimaat 2024-2029

12. ""*Met betrekking tot de doelstelling voor toepassing van groene waterstof voor industrieel gebruik (RFNBO-doelstelling), bepleit de Vlaamse Regering een bijsturing die het mogelijk maakt dat meer danenkel groene waterstof kan gebruikt worden om onze industrie koolstofvrij te maken."* (p. 39)

13. "*Vlaanderen levert een faire bijdrage aan de Europese hernieuwbare energiedoelstelling: dankzij de inspanningen van de voorbije jaren staan we*

aan de top wat betreft zonnepanelen per inwoner en windturbines per vierkante kilometer.

Om de inplanting van bijkomende hernieuwbare energie-installaties en de nodige netinfrastructuur en opslaginfrastructuur mogelijk te maken, ondersteunen we het beleidsdomein Omgeving bij de implementatie van de Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED III) inzake het vereenvoudigen en versnellen van vergunningsprocedures. Daarbij wordt ook onderzocht of het mogelijk en wenselijk is om versnellingszones af te bakenen zoals voorzien in de RED III.

We blijven de ontwikkeling van hernieuwbare energie in Vlaanderen ondersteunen. Op die manier vermijden we maximaal de aankoop van hernieuwbare energie uit het buitenland om de Vlaamse hernieuwbare energiedoelstellingen te realiseren." (p. 45)

14. *We bouwen verder aan een pragmatisch, goed functionerend systeem voor het toekennen en verhandelen van garanties van oorsprong in het Vlaamse Gewest, zodat consumenten een betrouwbaar zicht hebben op de herkomst van de afgenomen energie. We onderzoeken daarbij de afstemming op de Uniedatabank die voorzien is in de REDIII*." (p. 57)

15. "*Ik zet de bepalingen inzake warmtenetten uit de Europese regelgeving (Hernieuwbare Energie Richtlijn en Energie Efficiëntie Richtlijn) om in Vlaamse regelgeving.*" (p. 59).

<u>Beleidsnota Economie, Wetenschap en Innovatie 2024 - 2029</u>

16. *"De Europese Unie legt met de richtlijn Hernieuwbare energie (Red III) een doelstelling op voor het realiseren van het aandeel groene waterstof of derivaten in de industriële aanwending ervan. De Vlaamse Waterstofstrategie wordt geactualiseerd om rekening te houden met de meest recente evoluties en met deze hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong (RFNBO) doelstelling. Samen met de minister bevoegd voor Energie zetten we de bepalingen uit REDIII met betrekking tot RFNBO om in Vlaamse regelgeving.*

Er wordt in overleg met de Minister bevoegd voor Energie een studie opgestart om na te gaan op welke wijze, met welke hoeveelheden, onder welke voorwaarden, met welke infrastructuur en met welke timing koolstofarme waterstof en zijn derivaten optimaal kunnen ingezet worden in Vlaanderen. Er wordt specifiek gekeken naar de mogelijke steun voor de gebruikers van waterstof die reeds vallen onder deze doelstelling"

Daarnaast bepleiten we actief binnen België, bij andere lidstaten en de Europese Unie om de doelstelling (RFNBO) bij te sturen, zodat ook koolstofarme waterstof kan bijdragen aan deze doelstellingen en opdat we meer dan enkel groene waterstof kunnen gebruiken om onze industrie verder te verduurzamen. Ook bij de verdere uitwerking van de relevante Europese regelgeving zullen we blijven pleiten voor voldoende flexibiliteit en mogelijkheden bij de invulling van deze doelstellingen, zolang de effectiviteit ervan in het bereiken van de klimaatdoelen gegarandeerd blijft. (p. 19)

<u>Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP)</u>

17. Op 18 juli 2025 heeft de Vlaamse Regering het definitief geactualiseerde VEKP goedgekeurd[5]. Dit plan vormt de Vlaamse bijdrage aan het Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP) van België en concretiseert de Vlaamse engagementen tot 2030. De actualisatie bouwt voort op het ontwerp VEKP uit 2023.

18. In het VEKP 2021-2030 engageert Vlaanderen zich tot een doelstelling van 34.259 GWh hernieuwbare energie in 2030, onder voorbehoud van een stijging van de minimumdoelstelling voor de bijmenging van geavanceerde biobrandstoffen (behoudens deze op basis van palmolie, soja en suikerriet) naar 12,65%. In de onderstaande tabel zijn de geambieerde en geraamde trajecten voor de sectorale productie van hernieuwbare energie in Vlaanderen opgenomen. Voor groene stroom wordt een geraamd traject ("verzekerde waarden") en een geambieerd traject ("streefwaarden") opgenomen. Het geraamde traject is wat als Vlaamse bijdrage zal worden ingebracht aan de hernieuwbare energiedoelstelling van het NEKP. Het geambieerde traject geeft het Vlaamse streefdoel weer[6].

Hernieuwbare energie (GWh)	**2021 inventaris**	**2022 inventaris**	**2023 inventaris**	**2024 prognose**	**2025 -**	**2026 -**	**2027 -**	**2028 -**	**2029 -**	**2030 prognose**
Groene warmte	9.794	9.237	9.354	9.855	10.040	10.577	11.148	11.738	12.344	12.989
Groene stroom – *streefwaarden*	10.406	11.740	12.443	12.337	13.213	13.988	14.853	15.621	16.529	17.432
Groene stroom – *verzekerde waarden*	10.406	11.740	12.443	12.337	13.213	13.564	14.190	14.777	15.414	16.045
Biobrandstoffen in wegtransport	5.622	5.300	5.845	5.026	5.361	5.299	6.279	5.941	5.597	5.225
Totaal – *streefwaarden*	**25.822**	**26.277**	**27.641**	**27.218**	**28.614**	**29.865**	**32.281**	**33.300**	**34.471**	**35.647**
Totaal – *verzekerde waarden*	**25.822**	**26.277**	**27.641**	**27.218**	**28.615**	**29.441**	**31.617**	**32.456**	**33.355**	**34.259**[7]

19. RED III legt verschillende doelstellingen inzake hernieuwbare energie vast (artikelen 3, 15 bis, 22 bis, 23, 24, 25). Deze Europese doelstellingen vereisen op zichzelf geen afzonderlijke omzetting in Vlaamse regelgeving en maken dus geen deel uit van dit voorontwerp van decreet. De beleidsmaatregelen en acties in het VEKP zijn verder uitgewerkt om het aandeel hernieuwbare energie conform bovenstaand streefdoelen te

5 VR 2025 1807 DOC.0747/2.

6 Zoals in het VEKP verduidelijkt, zijn de vermelde cijfers te beschouwen als prognoses met een ruime onzekerheid, en zijn dus niet per onderdeel (per technologie of groene stroom/warmte) te beschouwen als individuele doelstellingen. Het is immers niet exact mogelijk om evoluties in aardgasprijzen, elektriciteitsprijzen, technologieën, vergunningsbeleid, etc. nauwkeurig in te schatten. Het is dus mogelijk dat een tragere groei in een subcategorie gecompenseerd wordt door een sterkere groei in andere categorieën.

7 Onder voorbehoud van een stijging van de minimumdoelstelling voor de bijmenging van geavanceerde biobrandstoffen (behoudens deze op basis van palmolie, soja en suikerriet) naar 12,65%

verhogen. Voor de maatregelen die geen regelgevende omzetting vereisen voor de implementatie van RED III, wordt de uitvoering voorzien via voornamelijk het VEKP en onder meer het Flexibiliteitsplan 2025-2030 en de daar opgenomen beleidsmaatregelen en acties.

Actieplan "Omzetting en implementatie Fit for 55" en verdeling Vlaamse bevoegdheden

20. Het Fit for 55-pakket omvat een brede waaier aan nieuwe en herziene richtlijnen en verordeningen op het vlak van energie en klimaat. Voor Vlaanderen betekent dit de grootste implementatie-oefening ooit inzake Europese energie- en klimaatregelgeving. Ook de RED III komt hierin aan bod. Aangezien voor de omzetting en implementatie van het Fit-for 55 pakket niet alleen aanpassingen aan de Vlaamse regelgeving zijn vereist, maar ook nieuwe regelgeving en samenwerking met andere gewesten en de federale overheid noodzakelijk is, werd op 4 april 2025 het actieplan "Omzetting en implementatie Fit for 55" (hierna: Actieplan FF55) door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

21. In het Actieplan FF55 wordt een alomvattende aanpak uitgewerkt waarin vanuit het perspectief van het VEKA per om te zetten richtlijn en te implementeren verordening de nodige doelen, afspraken met andere beleidsniveaus en entiteiten, actiestappen, verantwoordelijkheden, timing en middelen worden afgelijnd in functie van het maximaal respecteren van de omzettingstermijnen en de voorbereiding van de implementatie ervan. Hierbij wordt voor elke richtlijn en verordening nagegaan welke beleids- (en eventuele bevoegdheids-)keuzes zich aandienen, wordt bekeken of de huidige regelgeving nog relevant is en/of uitbesteding van taken mogelijk is. Bij de goedkeuring van het Actieplan F55 keurde de Vlaamse Regering ook de hiervoor benodigde personeelsuitbreiding binnen het VEKA goed.

22. RED III betreft een brede richtlijn met onder meer sectorale doelstellingen die door verschillende beleidsniveaus en entiteiten binnen de Vlaamse overheid moeten worden opgevolgd. Het organisatiebesluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005[8] bepaalt de verantwoordelijkheden van de verschillende Vlaamse entiteiten. Om de verantwoordelijkheden voor wat betreft de implementatie van verschillende richtlijnen en verordeningen verder te verduidelijken besliste de Vlaamse Regering op 29 maart 2024[9] om de verantwoordelijkheden en ondersteunende entiteiten aan te duiden. Naast de bevoegdheden voor het VEKA werden hierbij de volgende andere Vlaamse entiteiten aangeduid als 'trekkende' entiteit voor wat betreft RED III.

Beleidslijn/doelstelling	**Entiteit die trekt**	**Ondersteunende entiteit**
Vergunningsverlening voor hernieuwbare energieproductie en energie-infrastructuur versnellen (n.a.v. RED III en RepowerEU)	dOMG	VEKA
Invulling geven aan de doelstellingen rond	dMOW	VEKA

[8] Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie (B.S. 22 september 2005).

[9] VR 2024 2903 MED.0111/2.

hernieuwbare energie in transport (n.a.v. RED III)		
Opstellen actieplan om invulling te geven aan de bepalingen m.b.t. de integratie van hernieuwbare energie in de industrie (incl. de RFNBO-doelstelling) (n.a.v. RED III)	VLAIO	VEKA

23. De beslissing inzake de Vlaamse bevoegdheidsverdeling werd bevestigd in het Actieplan FF55. Om op niveau van de Vlaamse Overheid voldoende coördinatie te voorzien werd daarnaast op 18 juli 2025 een governance aanpak voor omzetting van het Fit-for-55 pakket door de Vlaamse Regering goedgekeurd[10]. Deze governance aanpak voorziet in de nodige aansturing met betrekking tot de omzetting van richtlijnen, waarbij een programmawerking wordt opgezet en een periodieke gestroomlijnde rapportering richting een ambtelijke stuurgroep. Daarnaast wordt een politiek stuurorgaan opgericht dat toeziet op de algemene voortgang en op het bewaken van de timing van de omzetting van FF55, en in functie van noodzaak samen komt.

Decreet Omzetting RED III onder beleidsdomein Omgeving

24. Het departement Omgeving werd in eerder vermelde beslissing van de Vlaamse Regering van 29 maart 2024 aangeduid als de trekkende entiteit voor de bepalingen omtrent het versnellen van de vergunningsverlening voor hernieuwbare energieproductie en energie-infrastructuur.

25. De RED III voorziet in twee verschillende omzettingstermijnen:
    - 1 juli 2024: deadline voor omzetting van artikelen 15 sexies, 16, 16 ter, 16 quater, 16 quinquies, 16 sexies en 16 septies van de richtlijn. Deze artikelen betreffen vergunningsbepalingen;
    - 21 mei 2025: deadline voor omzetting van de overige artikelen van de richtlijn.

26. Aangezien de omzetting van de artikelen die tegen uiterlijk 1 juli 2024 moesten zijn omgezet onder de bevoegdheid van het departement Omgeving valt, werd voor de omzetting van deze bepalingen een apart decretaal traject voorzien. Het decreet tot 'wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Omgeving, in het kader van de implementatie van Europese regelgeving over hernieuwbare energie, kritieke grondstoffen en nettonultechnologie' werd daartoe op 6 maart 2026 bekrachtigd en afgekondigd. Dit decreet verscheen op 27 maart 2026 in het Belgisch Staatsblad en trad op 6 april 2026 in werking.

27. Het vermelde ontwerpdecreet voorziet niet enkel in de omzetting van de artikelen uit de richtlijn die op 1 juli 2024 moesten worden omgezet, maar ook de omzetting van verschillende artikelen die tegen de deadline van 21 mei 2025 moesten worden omgezet, omdat deze artikelen ook onder de bevoegdheid van het departement Omgeving vallen. Aldus voorziet het ontwerpdecreet in de omzetting van de volgende artikelen van RED III in Vlaamse regelgeving:
    - artikel 2, tweede lid, 9 bis), 9 ter), 44) quinquies;

[10] VR 2025 1807 MED.0297/1BIS.

- 15 ter, 15 quater, 15 quinquies, 15 sexies;
- artikel 16, 16 bis, 16 ter, 16 quater, 16 quinquies, 16 sexies, 16 septies.

De omzetting van deze artikelen maakt om deze reden geen onderdeel uit van het voorliggend voorontwerp van decreet.

B. Inhoud

B.1 Probleemstelling en omgevingsanalyse

28. De voorliggende wijziging van het Energiedecreet is in hoofdzaak ingegeven door de noodzaak tot omzetting van recente Europese regelgeving, in het bijzonder RED III (*supra*). Deze richtlijn legt bindende verplichtingen op aan de lidstaten, met betrekking tot onder meer de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen, de verdere verduurzaming van het energiebeleid en de versterking van de systeemintegratie van hernieuwbare elektriciteit. Binnen deze context is het noodzakelijk het bestaande Vlaamse Energiedecreet aan te passen, en waar nodig een rechtsgrond te creëren voor de verdere uitwerking van bepalingen in een besluit van de Vlaamse Regering. De huidige regelgeving biedt immers niet op alle punten een sluitend antwoord op de nieuwe Europese bepalingen en verplichtingen.

29. Hiermee wordt de rechtszekerheid voor alle betrokken actoren in de energiesector gewaarborgd. De voorgestelde wijzigingen zijn strikt gericht op de noodzakelijke aanpassingen om conformiteit met het Europese recht te verzekeren. Een richtlijn is immers conform artikel 288 van het Verdrag Betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voor elke lidstaat verbindend ten aanzien van het te bereiken resultaat.

B.2 Beleidsmaatregelen en doelstelling

30. De belangrijkste bepalingen van het voorontwerp van decreet zijn de volgende:
    - Diverse definities worden toegevoegd, waaronder waterstofleverancier, hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong (RFNBO), slim laden en Uniedatabank, om het decreet in lijn te brengen met de nieuwe Europese terminologie in RED III en het toepassingsgebied van nieuwe bepalingen duidelijk af te bakenen (gewijzigd artikel 1.1.3 van het Energiedecreet).
    - Netbeheerders worden verplicht om gegevens over hernieuwbare elektriciteit en broeikasgasemissies digitaal en interoperabel beschikbaar te stellen (gewijzigde artikelen 4.1.6 en 4.1.8/2 van het Energiedecreet).
    - Er wordt decretaal vastgelegd dat het Technisch Reglement voor Distributie van Elektriciteit (TRDE) door de Vlaamse Nutsregulator wordt uitgebreid met regels voor aansluiting van productie-installaties en regels voor laadpunten, in lijn met de nieuwe regels inzake systeemintegratie (gewijzigd artikel 4.2.1 van het Energiedecreet).
    - Verlenging van bestaande certificatensteun voor bosbiomassa in installaties die alleen elektriciteit opwekken wordt uitgesloten (gewijzigd artikel 7.1.1 van het Energiedecreet). Deze bepaling wordt overgenomen uit artikel 3 quinquies van RED III: evenwel is er geen installatie met startdatum voor 1 januari 2013 in het Vlaamse Gewest die in de praktijk onder deze regeling valt.
    - De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om technische eisen vast te leggen voor groenestroom- en wkk-installaties binnen de certificatenregeling, in lijn met artikel 15, lid 2 van RED III (gewijzigde artikelen 7.1.1 en 7.1.2 van het Energiedecreet).

- De regels rond garanties van oorsprong worden aangepast conform de wijzigingen in artikel 19 van RED III (gewijzigde artikelen 7.1/1.1 tot en met 7.1/1.5 van het Energiedecreet).
- Leveranciers van gas en (op termijn) waterstof worden verplicht om uitgebreide informatie te verstrekken over de oorsprong en milieu-impact van geleverde energie (gewijzigde artikelen 7.4.1 tot en met 7.4.3, met inbegrip van nieuw artikel 7.4.2/1 van het Energiedecreet).
- De Vlaamse Regering wordt gemachtigd de rekenmethode vast te leggen met betrekking tot het aandeel RFNBO's (nieuw artikel 7.7.4.).
- Er wordt een aparte decretale rechtsgrond gecreëerd voor het kunnen opleggen van duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria, buiten de steunregelingen en ETS-regelgeving (nieuwe artikelen 7.12.1 tot en met 7.12.4 van het Energiedecreet).
- Er wordt een rechtsgrond gecreëerd voor het opleggen van verplichtingen inzake de Uniedatabank voor tracering van vloeibare en gasvormige hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof en hun duurzaamheidskenmerken (nieuwe artikelen 7.13.1 tot en met 7.13.8 van het Energiedecreet).
- Steunregelingen voor hernieuwbare energie worden gekoppeld aan het cascaderingsbeginsel voor biomassa en technische specificaties de nieuwe Europese eisen (nieuwe artikelen 8.1.3 en 8.1.4 van het Energiedecreet).
- De maxima voor tegemoetkomingen worden gekoppeld aan de actuele Europese staatssteunrichtsnoeren (gewijzigd artikel 8.7.2 van het Energiedecreet).
- De certificeringsplicht voor installateurs van hernieuwbare energie-systemen wordt uitgebreid naar energieopslag en laadpunten (gewijzigd artikel 10.1.5 van het Energiedecreet).
- Slim en bidirectioneel laden wordt verplicht bij nieuwe en vervangen laadpunten (nieuw artikel 11/1.1.2 van het Energiedecreet). Er wordt een sanctiebepaling voorzien voor het niet voldoen aan deze verplichting (nieuw artikel 13.4.12/1). Weliswaar moet het VEKA eerst een aanmaning sturen met een vastgestelde termijn om alsnog de verplichting in orde te brengen en er wordt een appreciatiebevoegdheid aan het VEKA gelaten bij het opleggen van de administratieve geldboetes.
- Het bruto-eindverbruik van energie wordt toegevoegd aan de energiebalans en rapportering (gewijzigd artikel 12.1.2 van het Energiedecreet).
- Er wordt een rechtsgrond toegevoegd die het VEKA toelaat om gegevens die in het kader van de energiebeleidsrapportering aan het VEKA worden bezorgd, te kunnen gebruiken voor monitoring, controle en handhaving van verschillende voorwaarden en verplichting (gewijzigd artikel 12.2.1 van het Energiedecreet).
- Er wordt een rechtsgrond voorzien voor het toezicht en de handhaving door het VEKA in het kader van de verplichtingen inzake duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria en elektro-mobiliteit (gewijzigd artikel 13.1.3 van het Energiedecreet).
- Er wordt een sanctiebepaling voorzien voor het niet voldoen aan de verplichtingen inzake en rapportering over duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria. Weliswaar wordt een appreciatiebevoegdheid aan het VEKA gelaten bij het opleggen van de administratieve geldboetes (nieuw artikel 13.4.22 van het Energiedecreet).
- De ad-hocregeling voor verlenging van geldigheidsduur van de startdatum van projecten wegens COVID-19 wordt opgeheven (gewijzigd artikel 15.3.5/22 van het Energiedecreet).

- De inwerkingtreding van gewijzigde bepalingen wordt geregeld (artikel 51 van het voorontwerp van decreet).

De omzetting van artikel 22 bis RED III zal het voorwerp uitmaken van een apart regelgevend traject op initiatief van de minister bevoegd voor Economie.

31. De keuze voor deze beleidsmaatregelen is ingegeven door de bindende aard van de Europese richtlijn. De doelstelling van het ontwerpdecreet is het waarborgen van de rechtszekerheid en het verzekeren van de correcte implementatie van de Europese verplichtingen in het Vlaamse regelgevend kader. De maatregelen zijn gericht op:
    - Overheden en regulerende instanties: zij krijgen een duidelijk regelgevend kader voor de uitvoering en handhaving van de Europese bepalingen;
    - Energieproducenten, leveranciers en netbeheerders: zij worden gehouden aan de nieuwe definities, vereisten en informatieverplichtingen, binnen de contouren van de RED III. Zo wordt verder een gelijk speelveld tussen Europese lidstaten bewerkstelligd;
    - Consumenten en eindgebruikers: zij genieten van meer transparantie en bescherming.

De verplichting voor slimme laadpunten is niet enkel een verplichting conform de Verordening betreffende infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (AFIR[11]), maar heeft daarnaast significante baten voor de maatschappij. De meerkost van een slim laadpunt ten opzichte van een niet-slim laadpunt ligt in de grootteorde van 200-400 euro. Deze kost zal naar verwachting verder afnemen door een groter aanbod en dalende kosten van hardware/software. Slim laden heeft echter het potentieel om piekbelasting op het elektriciteitsnet sterk te beperken. Zo kunnen bijkomende netkosten vermeden worden die anders via de nettarieven worden doorgerekend aan alle netgebruikers. Ook kan slim laden een oplossing bieden voor de problematiek van netcongestie, ook in Vlaanderen een actueel aandachtspunt.

B.3 Impactanalyse

32. Wat de inkomsten van het Energiefonds betreffen:
    - Administratieve geldboetes voor het niet voldoen aan de nieuwe verplichtingen met betrekking tot slimme laadpunten; de geraamde inkomsten vanwege niet-naleving van de eisen inzake laadpalen kunnen worden ingeschat na verdere analyse in kader van het plan handhaving en operationele processen.
    - Administratieve geldboetes voor het niet voldoen aan de verplichtingen met betrekking tot duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria; het nieuwe artikel 13.4.19 van het Energiedecreet voorziet in de mogelijkheid voor het VEKA om administratieve geldboetes op te leggen in het geval van niet-naleving van de verplichtingen inzake duurzaamheids- en broeikasgasemissie-reductiecriteria. Aangezien de Vlaamse Regering eerst nadere invulling moet geven aan de concrete verplichtingen via een uitvoeringsbesluit, kan er echter geen inschatting worden gemaakt met betrekking tot de jaarlijks te innen boetebedragen.

[11] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02023R1804-20260108

33. Wat de uitgaven betreft: zoals in de artikelsgewijze bespreking in deze Memorie van Toelichting verder uiteengezet, worden de concrete modaliteiten met betrekking tot de Uniedatabank nog niet uitgewerkt in het Energiedecreet. Pas bij het opstellen van het uitvoeringsbesluit zal blijken welke wijzigingen aan de centrale databank voor garanties van oorsprong noodzakelijk zijn. Meer bepaald zijn binnen de centrale databank wijzigingen nodig aan het zogenaamde "V-platform". Het V-platform is het online platform van de Vlaamse Nutsregulator (VNR) waar garanties van oorsprong worden geregistreerd en verhandeld. De kosten die voortvloeien uit deze aanpassingen zullen – zodra verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit - integraal worden meegenomen in de budgettaire impactanalyse en worden opgenomen in de nota aan de Vlaamse Regering.

B.4 Implementatie

34. De decreetgever kan overeenkomstig artikel 78 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) de regeling van aangelegenheid opdragen aan de uitvoerende macht. Het voorliggende ontwerp van decreet vergt de nodige uitvoeringsbepalingen. Zo zal de Vlaamse Regering onder meer nadere uitvoeringsregels kunnen bepalen inzake:
    - Nadere regels rond de toekenning van garanties van oorsprong (in uitvoering van gewijzigde artikelen 7.1/1.1 tot en met 7.1/1.5 van het Energiedecreet);
    - Nadere regels over de relevante netwerkkenmerken die overeen moeten komen met de garanties van oorsprong voor het geleverde gas uit hernieuwbare energiebronnen (in uitvoering van gewijzigd artikel 7.4.2 van het Energiedecreet);
    - Vastleggen van berekeningsmethoden voor het aandeel hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in het eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik in de industrie (in uitvoering van nieuw artikel 7.7.4 van het Energiedecreet);
    - Verplichtingen en rapportering over duurzaamheids- en emissie-reductiecriteria voor hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof (in uitvoering van nieuwe artikelen 7.12.1 en 7.12.2 van het Energiedecreet);
    - Verplichtingen inzake de Uniedatabank (in uitvoering van nieuwe artikelen 7.13.1 tot en met 7.13.6, en nieuw artikel 7.13.8 van het Energiedecreet);
    - Verplichtingen inzake functionaliteiten voor bidirectioneel laden en een koppeling met digitale meters voor niet-openbaar toegankelijke oplaadpunten voor elektrische voertuigen (in uitvoering van nieuw artikel 11/1.1.2).

35. Daarnaast zullen voor de omzetting van RED III ook andere uitvoerings-bepalingen door de Vlaamse Regering moeten worden vastgesteld waarvoor reeds een rechtsgrond bestaat in het Energiedecreet, en waarvoor dus geen bijkomende decretale aanpassingen noodzakelijk zijn. Een voorbeeld betreft de omzetting van artikel 24, lid 1 van RED III. Dit artikel schrijft voor dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat aan de eindgebruikers informatie wordt verstrekt over de energieprestaties van en het aandeel hernieuwbare energie in hun stadsverwarmings- en koelingssystemen. Deze bepaling kan door de Vlaamse Regering worden omgezet via een wijziging van artikel 3/1.4.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, dat reeds het regelgevende kader omvat voor informatieverstrekking door de warmte- of koudeleverancier. In artikel 4/1.3.1, tweede lid, van het Energiedecreet

wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om nadere regels uit te vaardigen voor de taken van de leveranciers van thermische energie, die in het eerste lid worden vermeld. In die regels kunnen de taken van de leveranciers van thermische energie verder worden gepreciseerd en geconcretiseerd. Conform artikel 4/1.3.2 van het Energiedecreet kan de Vlaamse Regering iedere leverancier die thermische energie levert aan warmte- of koude-afnemers in het Vlaamse Gewest via een warmte- of koudenet, openbaredienstverplichtingen opleggen. Het is met andere woorden niet noodzakelijk om het Energiedecreet te wijzigen voor de omzetting van artikel 24 van RED III.

36. Er wordt ook een nieuwe sanctiebepaling voorgesteld voor de verplichtingen aangaande elektromobiliteit en die aangaande nieuwe en te vervangen oplaadpunten (nieuw artikel 13.4.12/1 van het Energiedecreet) en voor de verplichtingen inzake het voldoen aan duurzaamheids- en broeikasgas-emissiereductiecriteria (nieuw artikel 13.4.22). In beide gevallen is het VEKA met de toezicht en handhaving gelast.

C. Totstandkomingsprocedure

C.1. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

37. De SERV liet per brief van 24 augustus 2026 weten dat zij besliste om niet in te gaan op deze adviesvraag.

C.2. Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)

38. De Minaraad liet per brief van 31 augustus 2026 weten dat zij besliste om de adviesvraag niet te behandelen en hierover geen advies zal uitbrengen.

C.3. Advies van de Vlaamse Nutsregulator (VNR)

39. De Vlaamse Nutsregulator gaf zijn advies per brief van 31 augustus 2026. De VNR maakt in het advies de volgende opmerkingen:

    - De memorie van toelichting mag volgens de VNR uitgebreider zijn over de **energiedataverplichtingen van de beheerder van het plaatselijk vervoernet en de distributienetbeheerders**. De VNR adviseert om beter te motiveren wat de ratio legis achter deze terbeschikkingstelling is. Verder worden er vraagtekens geplaatst bij de stelling dat de distributienetbeheerders al voldoen aan deze eisen. Het is immers niet zeker of het louter ter beschikking stellen van gegevens voldoende is om in regel te zijn met de bepalingen over interoperabiliteit en gegevenstoegang. Ook worden op dit moment nog geen gegevens gedeeld over de potentiële vraagrespons of de hoeveelheid hernieuwbare elektriciteit die wordt opgewekt door zelfverbruikers en hernieuwbare-energiegemeenschappen.

      De VNR verwijst naar de voorgestelde wijziging van artikel 4.1.6 en 4.1.8 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (hierna: "het Energiedecreet"). Zoals in de memorie van toelichting verduidelijkt, worden deze artikelen gewijzigd ter omzetting van artikel 20 bis, lid 1 van RED III. Dat artikel schrijft voor dat distributiesysteembeheerders voor zover beschikbaar gegevens beschikbaar stellen over:
      - *het aandeel hernieuwbare elektriciteit en het gehalte aan broeikasgasemissies van de in elke biedzone geleverde elektriciteit zo*

nauwkeurig mogelijk beschikbaar te stellen in tijdsintervallen die ten minste overeenkomen met de marktvereffeningsperiode maar niet meer dan een uur bedragen, waar mogelijk inclusief prognoses;
- *de potentiële vraagrespons en de hernieuwbare elektriciteit die door zelfverbruikers en hernieuwbare-energiegemeenschappen wordt opgewekt en in het net wordt geïnjecteerd. Deze gegevens zijn geanonimiseerd en geaggregeerd.*

De ratio legis van het toevoegen van deze taken aan de decretale taken van beheerders van het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit is dus uitsluitend gelegen in de omzetting van artikel 20 bis lid 1 van RED III, dat de verplicht om te waarborgen dat deze gegevens, voor zover beschikbaar, door de betrokken netbeheerders ter beschikking worden gesteld.

Gelet op de bewoording van artikel 20 bis lid 1 van RED III wordt voorgesteld de woorden "voor zover beschikbaar" toe te voegen. Daarmee wordt verduidelijkt dat de gegevens enkel moeten worden verstrekt wanneer de netbeheerder daadwerkelijk over de gegevens beschikt, en wordt verder aangesloten bij de richtlijn.

Tevens werd de tekst in ontworpen artikel 4.1.6, §3 en ontworpen artikel 4.1.8/2 gewijzigd van "geleverde elektriciteit" naar "beschikbare elektriciteit". De bedoeling van deze aanpassing is om enige verwarring weg te werken. Waar "geleverde elektriciteit" de indruk kan wekken dat het gaat om elektriciteit die tot bij de eindafnemer is geleverd, zorgt de verwoording "beschikbare elektriciteit" ervoor dat duidelijk wordt dat het gaat om elektriciteit die zich op het net bevindt.

- De inhoud van de technische reglementen wordt gewijzigd met betrekking tot **slimme en bidirectionele laadfunctionaliteiten**. Hierover schrijft de VNR dat de verhouding onduidelijk is tussen artikel 11/1.1.2, §1, tweede lid en artikel 4.2.1, §2, 22° van het Energiedecreet. Waar het eerste artikel een rechtsgrond creëert voor de VNR om technische reglementen vast te leggen, bevat het tweede artikel eisen over waaraan deze reglementen dienen te voldoen.

  In het voorgestelde artikel 11/1.1.2, §1, tweede lid, van het Energiedecreet wordt inderdaad de rechtsgrond gecreëerd voor de VNR om de functionaliteiten voor slim opladen vast te leggen in de technische reglementen. Artikel 4.2.1, §2, van het Energiedecreet bevat de lijst van elementen die minstens in de technische reglementen van de VNR moeten worden opgenomen. De functionaliteit voor slim opladen is één van de zaken die in het technisch reglement moet worden opgenomen. Om de verhouding tussen de twee artikelen te verduidelijken, wordt in het voorgestelde artikel 11/1.1.2, §1, tweede lid van het Energiedecreet, toegevoegd dat de VNR de functionaliteiten voor slim opladen moet vastleggen in hun technische reglementen, in overeenstemming met artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet. Beide bepalingen vullen elkaar op die manier aan.

- Over **aansluiting op het net** stelt de memorie van toelichting dat deze bepalingen betrekking hebben op de aansluiting en toegang van elektriciteitscentrales, maar dat blijkt volgens de VNR niet uit de ontworpen bepalingen zelf. Bovendien lijkt het er volgens de VNR op dat de voorgestelde aanvulling grotendeels een herhaling is van wat al in de technische reglementen geschreven is. Ook begrijpt de VNR niet hoe

deze regels dienen bij te dragen aan het energie-efficiëntie-eerstbeginsel. Rekening houden met dit principe behoort immers al tot de taken van de netbeheerder. De memorie van toelichting zou hier verdere informatie over kunnen bieden.

De VNR verwijst naar de voorgestelde toevoeging aan artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet, waarbij wordt bepaald dat het technisch reglement regels inzake aansluiting en toegang moet bevatten die evenredig en noodzakelijk zijn en bijdragen tot het energie-efficiëntie-eerstbeginsel. De ontworpen bepaling strekt tot omzetting van artikel 15, lid 1, eerste alinea van RED III, dat uitdrukkelijk vereist dat nationale regels die van toepassing zijn op centrales en bijbehorende transmissie- en distributienetten voor de productie van energie uit hernieuwbare bronnen aan deze voorwaarden voldoen.

Inderdaad werd in de memorie van toelichting gerefereerd aan de aansluiting en toegang van "elektriciteitscentrales", terwijl in de ontworpen bepaling dit woord niet werd gebruikt. Voorgesteld wordt om in de tekst en de memorie van toelichting te spreken van regels inzake "de aansluiting en toegang van installaties voor de productie van elektriciteit". Dit sluit beter aan bij de bestaande terminologie van het Energiedecreet.

Het energie-efficiëntie-eerst beginsel is gedefinieerd in artikel 1.1.3, 40°/0 van het Energiedecreet: "40°/0 energie-efficiëntie-eerstbeginsel: dat in energieplanning en in besluiten over energiebeleid en -investeringen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met alternatieve, kostenefficiënte energie-efficiëntiemaatregelen om de vraag naar energie en de energievoorziening efficiënter te maken, met name door middel van kosteneffectieve besparingen op het eindgebruik van energie, vraagresponsinitiatieven en efficiëntere omzetting, transmissie en distributie van energie, zonder afbreuk te doen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van die besluiten, zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 18, van verordening (EU) 2018/1999;"

Het energie-efficiëntie-eerstbeginsel is relevant voor de regels die in het TRDE worden vastgesteld inzake aansluiting en toegang tot de netten. Dergelijke regels kunnen immers een impact hebben op de wijze waarop nieuwe installaties worden aangesloten, de voorwaarden waaronder netcapaciteit wordt toegekend en de maatregelen die worden overwogen om netcongestie te voorkomen of te verhelpen. In aanbeveling 2024/2143 van de Europese Commissie worden verdere richtsnoeren gegeven inzake de toepassing van het energie-efficiëntie-eerstbeginsel. Daarin wordt onder meer gesteld dat "de toepassing van het energie-efficiëntie-eerstbeginsel door gereglementeerde entiteiten, zoals netexploitanten, het gebruik van flexibiliteit aan de vraagzijde en vraagrespons omvat als dit een kosteneffectief alternatief is voor traditionele netinvesteringen en -exploitatie en geen negatieve invloed heeft op de betrouwbaarheid en veiligheid van het energiesysteem".

- De VNR stelt dat artikel 15 van RED III niet uitsluitend betrekking heeft op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, maar ook op de productie van **verwarming of koeling uit hernieuwbare energiebronnen**. Daarom acht de VNR het aangewezen om een analoge bepaling voor warmte- of koudenetten toe te voegen in artikel 4/1.2.1 van het Energiedecreet. In het kader hiervan stelt de VNR tevens voor om zijn bevoegdheden uit te breiden, aangezien toezicht op het energie-

efficiëntie-eerstbeginsel voor warmte en koude nog niet is opgenomen in het decreet van 19 april 2024, zodat het takenpakket overeenstemt met dat voor elektriciteits- en aardgasnetten.

Het advies van de VNR wordt gevolgd. Artikel 15 van RED III heeft ook betrekking op de productie van verwarming of koeling uit hernieuwbare energiebronnen. Er wordt een nieuw artikel 9 toegevoegd aan het ontwerpdecreet. Hiermee wordt in artikel 4/1.2.1, §2 van het Energiedecreet punt 7° vervangen, analoog aan hoe dit zal gebeuren voor artikel 4.2.1, §2, 7° van het Energiedecreet (zie artikel 7 van het voorontwerp van decreet), te dien verstande dat in artikel 4/1.2.1 zal worden gesproken van "het warmte- of koudenet". Op deze manier wordt het energie-efficiëntie-eerstbeginsel ook van toepassing voor de aansluiting op en toegang tot warmte- of koudenetten, overeenkomstig artikel 15, eerste lid van RED III. Met betrekking tot het technisch reglement voor het beheer van warmte- of koudenetten dient worden opgemerkt dat, in tegenstelling tot artikel 4.2.1 van het Energiedecreet voor elektriciteits- en aardgasnetten, het vaststellen van het technisch reglement een facultatieve bevoegdheid van de VNR is. Deze bevoegdheid is tot op heden nog niet ingevuld door de VNR. Artikel 4/1.2.1, §2, van het Energiedecreet bevat daarnaast geen verplichte inhoudelijke vereisten, maar een niet-limitatieve opsomming van bepalingen die in het technisch reglement voor het beheer van, de toegang tot en de aansluiting op het warmte- of koudenet kunnen worden opgenomen.

Ook wordt een artikel 50 toegevoegd, dat wijzigingen aanbrengt in artikel 6 van het Decreet over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator. Op deze manier worden de bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator uitgebreid wat betreft thermische energie (warmte en koude). Parallel aan de reeds bestaande bevoegdheden voor elektriciteit en gas, wordt de regulator bevoegd gemaakt voor het toezicht op de toepassing van het energie-efficiëntiebeginsel door warmte- of koudenetbeheerders.

- De VNR kan zich vinden in de opsplitsing tussen aardgas en waterstof wat betreft de **informatieverplichting voor leveranciers van hernieuwbaar gas**. Ook kan de VNR zich vinden in het uitstel van de inwerkingtreding van de informatieverplichtingen voor waterstofleveranciers. Wat betreft de inwerkingtreding van de verplichtingen voor gasleveranciers, adviseert de VNR daarentegen om de inwerkingtreding niet rechtstreeks decretaal vast te leggen, maar de Vlaamse Regering te machtigen om de datum van inwerkingtreding vast te stellen, gelet op de noodzaak aan verdere uitvoeringsmaatregelen. De VNR kan de brandstofmix immers pas midden 2028 berekenen doordat ze afhankelijk zijn van gegevens die aan hen moeten worden geleverd, terwijl de leveranciers hierover al zouden moeten rapporteren vanaf 1 januari 2028. Om deze discrepantie te verhelpen, stelt de VNR voor om de inwerkingtreding van deze bepaling te laten bepalen door de Vlaamse Regering.

  Voorgesteld wordt om een hybride bepaling op te nemen waarbij de Vlaamse Regering, zoals door de VNR geadviseerd, de inwerkingtreding zal kunnen vastleggen, maar met als uiterste datum 1 juli 2028. Zo de Vlaamse Regering nalaat uitvoering te geven aan deze bepaling, zal de informatieverplichting automatisch in werking treden vanaf 1 juli 2028.

- Over de rechtsgrond die aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid biedt om **exportvoorwaarden op te leggen voor garanties van oorsprong**, deelt de VNR nog mee dat deze voorwaarden niet enkel betrekking dienen te hebben op garanties van oorsprong uitgegeven door de VNR. Het is immers ook mogelijk dat garanties van oorsprong uitgegeven in het buitenland worden geïmporteerd en vervolgens weer geëxporteerd. Ook op deze garanties van oorsprong zouden de exportvoorwaarden van toepassing moeten zijn.

  Deze opmerking is pertinent en zal mee in rekening worden genomen. De tekst in het nieuw ontworpen lid van artikel 7.1/1.3 van het Energiedecreet wordt gewijzigd, zodanig dat de voorwaarden ook betrekking hebben op garanties van oorsprong uitgegeven in het buitenland.

- De VNR kan zich vinden in de aanpak voor de beoogde omzetting van artikel 31 bis van RED III aangaande de **Uniedatabank** - die beperkt blijft tot het creëren van decretale rechtsgronden en een ruime delegatie aan de Vlaamse Regering, gelet op het feit dat op Europees niveau nog veel onduidelijkheid heerst hierover.

  Er wordt akte genomen van het feit dat de VNR de aanpak onderschrijft. Zoals in de memorie van toelichting verduidelijkt, en door de VNR correct vastgesteld, zijn er op dit moment nog veel onzekerheden over de concrete werking van de Uniedatabank en de technische specificaties hierrond. De verdere uitwerking van de rechtsgronden zal door de Vlaamse Regering gebeuren, zodra deze onzekerheden op Europees niveau zijn uitgeklaard.

- Wel merkt de VNR op dat de **koppeling tussen bewijzen van duurzaamheid en garanties van oorsprong** niet zal verlopen via de centrale databank voor garanties van oorsprong, vermeld in artikel 7.1/1.1 van het Energiedecreet, maar via het V-platform dat onder beheer staat van de VNR. Volgens de VNR zal deze koppeling wellicht aanzienlijke bijkomende kosten met zich meebrengen, maar de budgettaire impact kan nog niet geraamd kan worden. Dit is gegrond in het feit dat de Europese Unie momenteel verschillende scenario's onderzoekt van hoe de Uniedatabank concreet zal worden opgezet, waarbij de VNR zijn voorkeur hecht aan een koppeling met de AIB-hub.

  Er wordt nota genomen van de opmerking van de VNR inzake de centrale databank. De voorgestelde bepalingen houden rekening met de bestaande terminologie van het Energiedecreet. Een nadere uitwerking van de architectuur van de centrale databank valt buiten de doelstelling van het voorliggend ontwerpdecreet, dat hoofdzakelijk voorziet in de omzetting van RED III. Om deze reden zal in voorliggend ontwerpdecreet geen wijziging aan de bepalingen met betrekking tot de centrale databank worden voorgesteld.

  Wat betreft de kosten voor noodzakelijke aanpassingen aan het V-platform, werd in de nota aan de Vlaamse Regering bij eerste principiële goedkeuring van voorliggend ontwerpdecreet reeds vermeld dat deze op een later moment geëvalueerd worden, bij het opstellen van het uitvoeringsbesluit. Het is immers bij de uitwerking in het uitvoeringsbesluit dat kan worden vastgesteld welke wijzigingen aan het V-platform nodig zijn.

- De bepalingen omtrent de **Uniedatabank** machtigen de Vlaamse Regering ook om maatregelen vast te leggen over de **inlevering en vernietiging van garanties van oorsprong**. Hierbij rijst voor de VNR de vraag hoe wordt omgegaan met situaties waarin een betrokkene nalaat de vereiste garanties van oorsprong in te leveren of te vernietigen. De VNR acht het aangewezen dat dit duidelijk dient te worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit. Verder beveelt de VNR aan om de draagwijdte van de begrippen "inleveren" en "vernietigen" te verduidelijken.

  De opmerking met betrekking tot de draagwijdte van de begrippen "inleveren" en "vernietigen" wordt gevolgd. Uit nader onderzoek blijkt dat er betekenisverwarring bestond over de term "vernietigen". Waar dit door sommigen werd gezien als "het uit de portefeuille halen van een garantie van oorsprong om een fout of fraude recht te zetten", lazen anderen dit als een bijzondere vorm van "inleveren". Om verwarring in de toekomst te vermijden, wordt het woord "vernietigen" overal in de context van garanties van oorsprong geschrapt. In de plaats hiervan wordt voorgesteld om twee nieuwe definities toe te voegen: enerzijds "inleveren", wat elke vorm omvat van het inleveren van garanties van oorsprong bij de VNR (hetzij "gewoon inleveren", hetzij "inleveren voor eigen gebruik"), en anderzijds "intrekken", wat erop neerkomt dat de VNR garanties van oorsprong uit de portefeuille van een gerechtigde kan verwijderen indien deze onjuiste informatie bevat of indien de eigenaar ervan geen recht heeft op deze garantie van oorsprong. Onder "intrekken" valt ook het wijzigen van de status van de garantie van oorsprong, bijvoorbeeld om het onmogelijk te maken de garantie van oorsprong nog in te leveren.

  Daarnaast bepaalt ontworpen artikel 7.13.6, tweede lid van het Energiedecreet reeds dat de Vlaamse Regering kan bepalen welke "maatregelen" genomen moeten worden in de drie vermelde gevallen: bij de vaststelling van onregelmatigheden of fraude in de toeleverketen, wanneer gegevens niet of niet tijdig zijn ingevoerd, en wanneer foutieve of fraudeleuze gegevens worden ingevoerd. Hierbij verwijzen punt 2° en 3° naar ontworpen artikel 7.13.2, §1, eerste lid van het Energiedecreet. Een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering kan dus verdere uitwerking geven aan hoe wordt omgegaan met gevallen waarin nagelaten werd de nodige garanties van oorsprong in te leveren.

- Nog in het kader van de **Uniedatabank** kan de Vlaamse Regering **natuurlijke personen of rechtspersonen verantwoordelijk maken voor de correcte uitvoering van de handel van bepaalde brandstoffen** die in de Uniedatabank worden geregistreerd. Uit de memorie van toelichting blijkt dat deze personen zowel de regels van bewijzen van duurzaamheid als die van garanties van oorsprong dienen toe te passen, maar het is volgens de VNR onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt. De VNR vraagt om de draagwijdte van deze bepaling verder toe te lichten.

  De VNR verwijst naar ontworpen artikel 7.13.1, §2 van het Energiedecreet. De uitwerking van dit artikel kan, zoals reeds eerder aangegeven, door de Vlaamse Regering worden vastgelegd in een uitvoeringsbesluit. Over de concrete invulling van deze bepaling valt vooralsnog dus weinig te zeggen.

  Uit de bewoording van artikel 31 bis, lid 2, eerste alinea RED III volgt dat het binnen het onderling verbonden gassysteem mogelijk is om vrije

handel te drijven, zonder dat hierover moet worden gerapporteerd naar de Uniedatabank. De bedoeling van ontworpen artikel 7.13.1, §2 van het Energiedecreet is dan ook om de verantwoordelijkheid voor transacties in dit systeem te leggen bij een door de Vlaamse Regering aan te duiden natuurlijke persoon of rechtspersoon.

- De VNR merkt inzake de Uniedatabank ten slotte op dat de **meerwaarde van de bepaling** die de Vlaamse Regering machtigt om te bepalen **wie verantwoordelijk is** om te voldoen aan een aantal verplichtingen inzake de Uniedatabank, **niet onmiddellijk duidelijk** is.

  Deze opmerking wordt gevolgd. In ontworpen artikel 7.13.5 van het Energiedecreet zal het eerste lid worden geschrapt. Dit lid lijkt inderdaad overbodig, gelet op het feit dat reeds in de voorgaande artikelen is aangeduid op wie de verplichtingen rusten of aan wie de Vlaamse Regering de verplichtingen kan opleggen.

- De VNR vindt de verplichting dat alle **nieuwe of vervangen niet-openbaar toegankelijke oplaadpunten** vanaf 1 januari 2028 functionaliteiten voor slim laden moeten kunnen ondersteunen een goede zaak. Slim laden heeft immers voordelen voor zowel het elektriciteitsnet, de energietransitie als de gebruiker. De VNR heeft een aantal bedenkingen bij de nu overwogen verplichting tot het voorzien van een rechtstreekse koppeling van een laadpunt met de digitale meter gezien het onderscheid tussen residentiële laagspanningsaansluitingen met digitale meter en grotere professionele installaties op middenspanning en het toenemende gebruik van energiemanagementsystemen (EMS).

  Het lijkt de VNR daarom aangewezen om de verdere uitwerking van deze bepaling voldoende technologie-neutraal vorm te geven, zodat zowel rechtstreekse koppelingen met de digitale meter als andere functioneel gelijkwaardige oplossingen, waaronder energiemanagementsystemen, mogelijk blijven. Ten slotte stelt de VNR zich vragen bij de keuze om de verantwoordelijkheid voor de naleving van deze verplichtingen volledig bij de netgebruiker te leggen, ook wanneer deze niet de eigenaar van het oplaadpunt is. In de praktijk berust de zeggenschap over de technische kenmerken, configuratie en het beheer van een oplaadpunt immers soms bij een andere partij. Zo kan een oplaadpunt bijvoorbeeld eigendom zijn van een werkgever in het kader van een bedrijfswagenbeleid, ter beschikking worden gesteld via een leasingmaatschappij of worden beheerd door een gespecialiseerde dienstverlener. De meldingsplicht voor een nieuw oplaadpunt ligt op vandaag inderdaad bij de netgebruiker. De meldingsplicht betreft evenwel een eenmalige administratieve handeling. De verantwoordelijkheid voor de naleving van de vereisten inzake slim laden en bidirectioneel laden heeft daarentegen een meer permanent karakter en veronderstelt dat blijvend wordt voldaan aan de toepasselijke technische vereisten.

  Er wordt akte genomen van de bedenkingen van de VNR bij de nu overwogen verplichting tot het voorzien van een rechtstreekse koppeling van een laadpunt met de digitale meter. Een wijziging aan voorliggend voorontwerp van decreet is echter niet noodzakelijk. Met het voorliggende voorontwerp wordt een rechtstreekse koppeling van een laadpunt met een digitale meter nog niet verplicht, het voorontwerp legt enkel de decretale rechtsgrond vast met een delegatie naar de Vlaamse

Regering om dit op een later tijdstip te kunnen verplichten. Het gaat om een facultatieve delegatie, de Vlaamse Regering is dus niet verplicht om deze koppeling op te leggen. Indien de Vlaamse Regering zou opleggen om deze koppeling te verplichten, moeten ze rekening houden met de beoordeling en mogelijke passende maatregelen die de VNR genomen heeft in de uitvoering van hun toezichthoudende taak, vermeld in artikel 6, 1°, p), van het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator en de bepalingen van de verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU. De Vlaamse Regering kan pas een rechtstreekse koppeling van een laadpunt met een digitale meter verplichten indien uit de beoordeling van de VNR, hierboven vermeld, zou blijken dat zo een koppeling aanbevolen is.

Naar aanleiding van het advies van de VNR wordt de verantwoordelijkheid om te voldoen aan de verplichtingen opgelegd door het ontworpen artikel 11/1.1.2, §1, van het Energiedecreet, gelegd bij de eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder van het gebouw of het parkeerterrein waarbij het niet-openbaar toegankelijke oplaadpunt voor elektrische voertuigen is geplaatst. Bij nieuwbouw wordt die verantwoordelijkheid gelegd bij de vergunninghouder van het gebouw of het parkeerterrein waarbij het niet-openbaar toegankelijk oplaadpunt voor elektrische voertuigen is geplaatst. Zo wordt dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon verantwoordelijk gesteld om te voldoen aan de verplichtingen opgenomen in artikel 11/1.1.2 als aan de verplichting opgenomen in artikel 11/1.1.1 van het Energiedecreet. Beide verplichtingen houden eisen inzake elektromobiliteit in. De eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder is steeds verantwoordelijk over alles wat er met zijn eigendom of gebouw waar hij een zakelijk recht op heeft, gebeurt. De eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder is dan ook de meest aangewezen persoon om verantwoordelijk te stellen om te voldoen aan deze verplichting. Voor nieuwbouw wordt er wel een uitzondering voorzien en wordt de verantwoordelijkheid niet bij de eigenaar of de houder van een ander zakelijk recht op dat gebouw of parkeerterrein gelegd, maar bij de vergunninghouder. Nieuwbouw is een uitzonderlijke situatie waarbij vaak een groot deel van de verantwoordelijkheden bij de vergunninghouder ligt en is de eigenaar of houder van een ander zakelijk recht nog in mindere mate betrokken, indien de vergunninghouder een andere natuurlijke persoon of rechtspersoon is dan de eigenaar of houder van een ander zakelijk recht op het gebouw of parkeerterrein. Ook wanneer het gebouw of parkeerterrein volledig afgewerkt en opgeleverd is, blijft de vergunninghouder de verantwoordelijke om te voldoen aan de verplichting.

- Tot slot wordt verwezen naar enkele foutieve of **onduidelijke verwijzingen**. Bij de toelichting over de gedeeltelijke omzetting van artikel 33, lid 1 van EMD 5 wordt verwezen naar artikel 40 van het ontwerpdecreet, maar dit moet artikel 41 zijn. In de toelichting bij artikel 6 wordt verwezen naar een nieuw vijfde lid van artikel 4.1.8/1 van het Energiedecreet, maar dit moet artikel 4.1.8/2 zijn. Aan artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet wordt een punt 22° toegevoegd, maar in de memorie van toelichting wordt gesproken van punt 19°. En in de toelichting bij artikel 23 tot en met 27 wordt meermaals verwezen naar ontworpen artikel 7.10.3 van het Energiedecreet, maar dit dient artikel 7.12.3 te zijn.

Alle voorgestelde wijzigingen werden gecontroleerd en waar nodig toegepast.

C.4. Advies van de Vlaamse Toezichtscommissie (VTC)

40. Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie werd op 8 september 2026 verleend, maar pas op 1 oktober 2026 ondertekend en bezorgd. De VTC maakt in haar advies de volgende opmerkingen:

- De opstellers van de reglementaire teksten moeten inschatten of de rechtsgrond voldoende is, onder meer rekening houdend met de inmenging van de overheid in het privéleven.

  De rechtsgrond is voldoende en wordt voldoende gemotiveerd in de memorie van toelichting. De beoogde verwerking van persoonsgegevens heeft geen verdere uitgewerkte rechtsgrond nodig.

- De doelbinding is voldoende duidelijk omschreven en gerechtvaardigd.

  Er wordt akte genomen van de opmerking van de VTC.

- Wat betreft de verwerkingsverantwoordelijke moet worden nagegaan of een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) noodzakelijk is. De VTC verwijst hierbij naar de lijst met criteria.

  Er is geen gegevensbeschermingseffectbeoordeling noodzakelijk. De verwerking van de persoonsgegevens in het ontwerp houdt geen hoog risico, zoals vermeld in artikel 35 van de AVG, in, en valt niet onder de gevallen, vermeld in artikel 35, derde lid, van de AVG, of de lijst opgesteld door de VTC, overeenkomstig artikel 35, vierde lid, van de AVG, waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling verplicht is.

- Aan de vereiste van minimale gegevensverwerking is voldaan. Voor de uitwisseling van gegevens tussen overheidsinstanties of met externe organisaties, moet een protocol worden afgesloten (artikel 8 e-govdecreet).

  Er wordt akte genomen van de opmerking van de VTC.

- De bewaartermijn van 5 jaar, vermeld in artikel 28 (voorheen artikel 27) van het ontwerpdecreet, wordt niet verantwoord in de memorie.

  De termijn van vijf jaar wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting. Deze termijn is gegrond in de nieuwe sanctiebepaling, vermeld in ontworpen artikel 13.4.22 van het Energiedecreet (infra artikel 48 van het voorontwerp van decreet), samen gelezen met artikel 13.4.8 van het Energiedecreet. De vordering die hieruit voortvloeit waarover het VEKA beschikt, bedraagt namelijk vijf jaar vanaf het ontstaan van deze vordering. Aldus is het van belang dat het VEKA gedurende deze periode over de noodzakelijke persoonsgegevens beschikt om een administratieve geldboete te kunnen opvolgen.
- Het ontwerpdecreet bevat nog geen bepalingen over de juistheid van gegevens en het recht op actualisatie. De VTC beveelt aan hiertoe de nodige maatregelen te nemen.

De verplichtingen om de juistheid van persoonsgegevens te waarborgen (artikel 5, 1, d), van de AVG), is rechtstreeks afgeleid uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming, die directe werking heeft. De verwerkingsverantwoordelijke, die wordt aangeduid in het ontwerp, moet deze verplichting te allen tijde naleven. Het is daarom overbodig om dit op te nemen in het ontwerp. Voor de duidelijkheid zal er wel een vermelding naar de verplichting worden toegevoegd in de memorie van toelichting.

- De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om de rechten van de betrokkenen en transparantievereisten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 en artikel 34 van de AVG, nog expliciet in de wettekst op te nemen.

  De waarborgen voor de rechten van de betrokkenen en de transparantievereisten (artikel 12 t.e.m. 22 en artikel 34 van de AVG) vloeien rechtstreeks voort uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming, die directe werking heeft. De verwerkingsverantwoordelijke, die wordt aangeduid in het ontwerp, moet deze verplichting te allen tijde naleven in zijn communicatie met de burger, zodat deze goed geïnformeerd is over de verwerking van zijn persoonsgegevens. Het is daarom overbodig om dit op te nemen in het ontwerp. Voor de duidelijkheid zal er wel een vermelding naar de verplichtingen worden toegevoegd in de memorie van toelichting.

- Wat betreft de beveiligingsmaatregelen voor clouddiensten, verwijst de VTC naar haar adviezen.

  Er wordt akte genomen van de opmerking van de VTC.

C.5. Advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

41. X

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

42. De omzetting van RED III betreft een gedeelde bevoegdheid tussen de federale overheid en de gewesten. De bevoegdheid aangaande energie is in België verdeeld tussen de federale overheid en de gewesten en is vastgelegd in artikel 6, §1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd door artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1988. De gewestelijke energiebevoegdheden worden in de huidige versie van artikel 6, §1, VII, als volgt omschreven:

"De gewestelijke aspecten van de energie, en in ieder geval:
a) de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de spanning lager is of gelijk aan 70.000 volt;
b) de openbare gasdistributie;
c) de aanwending van mijngas en van gas afkomstig van hoogovens;
d) de netten van warmtevoorziening op afstand;
e) de valorisatie van steenbergen;
f) de nieuwe energiebronnen, met uitzondering van deze die verband houden met de kernenergie;
g) de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers;
h) het rationeel energiegebruik."

43. De federale overheid is volgens de BWHI echter bevoegd voor de aangelegenheden die *"wegens hun technische en economische ondeelbaarheid een gelijke behandeling op nationaal vlak behoeven, te weten:*
a) het nationaal uitrustingsprogramma in de elektriciteitssector;
b) de kernbrandstofcyclus;
c) de grote infrastructuren voor de stockering, het vervoer en de productie van energie;
d) de tarieven.".

44. Uit dit artikel volgt dat de gewestelijke energiebevoegdheden niet-limitatief zijn omschreven, terwijl de federale bevoegdheden duidelijk zijn omschreven en beperkt tot de elementen voorzien in de opsomming. Samengevat kan men stellen dat de Gewesten bevoegd zijn voor de distributie en het vervoer van elektriciteit via netten met een spanning van maximaal 70 kilovolt, de distributie van aardgas, de milieuvriendelijke energie en meer bepaald energie uit hernieuwbare energiebronnen en warmte-krachtkoppeling en het rationeel energiegebruik. De federale overheid is bevoegd voor de elektriciteits- en aardgastarieven en -prijzen, het sociaal tarief, het vervoer van elektriciteit via netten met een spanning van meer dan 70 kilovolt, de opslag en vervoer van aardgas, de productie van elektriciteit uit de fossiele energiebronnen en kernenergie.

45. Voor het merendeel van de omzettingsbepalingen in het voorontwerp van decreet, en in het bijzonder wat betreft de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen, de distributie van elektriciteit en gas, garanties van oorsprong, en het rationeel energieverbruik, zijn de gewesten bevoegd op grond van artikel 6, §1, VII, van de BWHI. Dit geldt eveneens voor de steunmaatregelen en verplichtingen met betrekking tot duurzaamheidscriteria inzake hernieuwbare energie, die principieel tot de gewestelijke bevoegdheid inzake nieuwe energiebronnen behoren. Niettemin zijn er diverse bepalingen in RED III die een gemengde of gedeelde bevoegdheid impliceren. Zo kan de federale overheid bevoegd zijn voor aspecten die verband houden met productnormen (art. 6, §1, II, tweede lid, 1° BWHI). Voor de vervoerssector (bijmengverplichtingen, productnormen voor brandstoffen) geldt bijvoorbeeld dat de federale overheid een bevoegdheid heeft onder de vaststelling van productnormen in uitvoering van artikel 25 van RED III, terwijl de gewesten bevoegd blijven voor de aspecten inzake hernieuwbare energie die niet onder de federale productnormering vallen. Daarnaast heeft de federale overheid ook een bevoegdheid inzake de transmissie van elektriciteit (art. 6, §1, VII, tweede lid, c BWHI), en energieaangelegenheden in de Noordzee.

46. Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat de bevoegdheid inzake 'nieuwe energiebronnen', zoals bedoeld in artikel 6, §1, VII, eerste lid, f) van de BWHI, zo dient te worden geïnterpreteerd dat dit de 'hernieuwbare energiebronnen' omvat[12]. Een belangrijk deel van de rechtsleer gaat er daarbij vanuit dat de bevoegdheid inzake de 'nieuwe energiebronnen' dan ook meer omvat dan enkel de hernieuwbare energiebronnen, en met name betrekking heeft op "alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen".[13] Ook de CREG stelde in dit kader eerder:

[12] GwH 9 juli 2013, nr. 98/2013, overw. B.19.
[13] L. DERIDDER, *Handboek gas- en elektriciteitsliberalisering*, Antwerpen, Intersentia, 2003, 163-164; L. DERIDDER, "Het energiebeleid" in G. VAN HAEGENDOREN en B. SEUTIN (eds.), *De bevoegdheidsverdeling in het*

> *"Hoewel dit begrip terminologisch eerder in contrast staat met het begrip 'oude energiebronnen', waaronder onder meer zonne-energie en windenergie zouden kunnen begrepen worden, lijkt het begrip 'nieuwe energiebronnen' alle energiebronnen te omvatten andere dan fossiele brandstoffen en kernenergie."*[14]

47. Dit betekent dat de gewesten exclusief bevoegd zijn voor het stimuleren van de productie en het gebruik van energie uit nieuwe energiebronnen, waaronder bijvoorbeeld groen gas of hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong (RFNBO's), behoudens voor zover het gaat om het vaststellen van productnormen, waarvoor de federale overheid bevoegd blijft op grond van artikel 6, §1, II, tweede lid, 1° BWHI. De federale bevoegdheid inzake productnormen vormt een uitzondering op de gewestelijke bevoegdheid en moet daarom restrictief worden geïnterpreteerd.

48. Artikel 19 van RED III bevat verplichtingen aan lidstaten met betrekking tot de toekenning van garanties van oorsprong voor de levering van gasvormige hernieuwbare brandstoffen. Ook worden verplichtingen opgelegd aan de leveranciers van deze vorm van hernieuwbare energie. Het voorontwerp van decreet stelt voor de correcte omzetting van artikel 19 van RED III voor om artikel 7.4.2 van het Energiedecreet inzake informatieverplichtingen voor gasleveranciers in werking te laten treden (artikel 50 van het voorontwerp van decreet). Daarnaast wordt een soortgelijke verplichting voor waterstofleveranciers geïntroduceerd om informatie te verlenen over de geleverde energie (nieuw artikel 7.4.2/1 van het Energiedecreet). Deze bevoegdheid wordt enerzijds ontleend aan de gewestelijke bevoegdheid voor de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen ('nieuwe energiebronnen' als vermeld in artikel 6, §1, VII, f), van de BWHI) en anderzijds aan de gewestelijke bevoegdheden inzake 'openbare gasdistributie' (artikel 6, §1, VII, b) van de BWHI). Inzake distributie is het in die zin relevant dat voor invulling van het begrip 'openbare gasdistributie' in art. 6, §1, VII, 1e lid, b) BWHI teruggegrepen wordt naar art. 1 van de Gaswet van 12 april 1965. Gelet op het feit dat (i) de Gaswet van 12 april 1965 een duidelijk onderscheid maakt tussen 'gas' (i.e. "*elke brandstof die gasvormig is bij een temperatuur van 15 graden Celsius en onder een absolute druk van 1,01325 bar*")[15] en 'aardgas' (i.e. "*elke gasvormige brandstof die hoofdzakelijk bestaat uit methaan van ondergrondse oorsprong, met inbegrip van vloeibaar aardgas, afgekort 'LNG'*")[16]; (ii) waterstof aldus kwalificeert als 'gas' in de zin van de Gaswet; en (iii) de definitie van '*gas*distributie'[17] enkel verwijst naar 'gas', kan er bijgevolg van worden uitgegaan dat openbare waterstofdistributienetten (met het oog op het beleveren van eindafnemers) vallen onder de bevoegdheid inzake 'openbare gasdistributie'. Bovenstaande redenering werd bevestigd door de afdeling Wetgeving van de Raad van State die in een advies van 2 februari 2022 besloot: "*Bijgevolg is de bevoegdheid van*

---

federale België, deel 7, Brugge, die Keure, 2000, 50; K. CALUWAERT, "Artikel 6, §1, VII BWHI" in B. DALLE e.a. (eds.), *Duiding Federale Staatsstructuur*, Brussel, Larcier, 2018, 419.

[14] CREG Advies nr. (A)010628-CDC-35 van 28 juni 2001 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de markt voor elektriciteit die op basis van hernieuwbare energiebronnen geproduceerd wordt, 5.

[15] Art. 1, 1° Gaswet van 12 april 1965.

[16] Art. 1, 2° Gaswet van 12 april 1965.

[17] Art. 1, 12° Gaswet van 12 april 1965.

de gewesten niet beperkt tot de openbare distributie van aardgas, maar geldt ze ook voor andere vormen van gas."[18] De Raad van State herhaalde haar standpunt in een advies van 12 oktober 2022 over een voorontwerp van wet betreffende het vervoer van waterstof en voegde daaraan toe: "*De netactiviteit die erop gericht is om waterstof te leveren aan eindafnemers behoort tot de bevoegdheid van de gewesten en het is daarbij niet relevant of het om huishoudelijke of niet-huishoudelijke eindafnemers gaat; evenmin is relevant wat de grootte is van de betrokken infrastructuur*."[19]

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid zoals bedoeld in artikel 6, §1, VII, eerste lid van de BWHI (*supra*).

Artikel 2.

Dit is de omzettingsbepaling. Dit voorontwerp van decreet dient tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 *tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad* ("RED III").

Daarnaast voorziet het decreet in de gedeeltelijke omzetting van de volgende bepalingen:

- Artikel 1 en artikel 2, 11) van richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie ("EMD 5"). Meer bepaald gaat het hierbij de omzetting van artikel 4, lid 3 van de richtlijn hernieuwbare energie, dat door artikel 1 van EMD 5 wordt gewijzigd (zie artikel 41 van het voorontwerp van decreet).
- Daarnaast gaat het om de vervanging van artikel 33, lid 1 van de Elektriciteitsrichtlijn, via artikel 2, 11) van EMD 5. Die bepaling schrijft voor dat de lidstaten moeten voorzien in het regelgevingskader dat nodig is om de aansluiting van openbaar toegankelijke en particuliere oplaadpunten met slimme oplaadfuncties en bidirectionele oplaadfuncties in overeenstemming met artikel 20 bis van RED III op de distributienetten te bevorderen. Aan deze bepaling wordt deels uitvoering gegeven via artikel 42 van dit voorontwerp van decreet.

Artikel 3.

De verwijzing naar richtlijn (EU) 2018/2001 ("RED II") in artikel 1.1.2, 1° van het Energiedecreet wordt aangevuld met de vermelding dat deze werd gewijzigd door richtlijn (EU) 2023/2413 ("RED III").

Artikel 4.

[18] Adv.RvS nr. 70.736/3 van 2 februari 2022, 5-7.
[19] Adv.RvS nr. 71.998/VR/3 van 12 oktober 2022, 6-7.

Via dit artikel worden diverse definities uit artikel 1.1.3 van het Energiedecreet gewijzigd, dan wel nieuwe definities aan de bestaande lijst toegevoegd:

- De definitie van "bidirectioneel laden" wordt overgenomen uit artikel 2, punt 11) van verordening (EU) 2023/1804 ("AFIR"), waarnaar RED III in de definitie van tweerichtingsladen naar verwijst (zie artikel 2, 14) sexdecies van RED III). "Bidirectioneel laden" wordt gedefinieerd in AFIR als een slim laadproces waarbij de richting van de elektriciteitsstroom kan worden omgekeerd, waardoor elektriciteit ook van de batterij naar het laadpunt waarop zij is aangesloten kan stromen.

  Een verordening is overeenkomstig artikel 288, tweede lid VWEU verbindend en rechtstreeks toepasselijk in elk lidstaat. In beginsel geldt daarom een zogenaamd overschrijfverbod dat inhoudt dat verordeningsbepalingen die rechtstreeks toepasselijk zijn in elke lidstaat, niet mogen worden overgenomen of geparafraseerd in internrechtelijke bepalingen[20]. Aangezien in artikel 2, 14) sexdecies van RED III de definitie uit een verordening wordt overgenomen, en de richtlijn wél in nationaal recht moet worden omgezet, wordt voorgesteld om deze definitie in het Energiedecreet om te zetten. Er wordt daarbij wel expliciet verwezen naar de verordeningsbepaling die wordt uitgevoerd. Zo is duidelijk dat de definitie rechtstreeks verband houdt met de omzetting van een definitie uit een verordening.

- Er wordt een definitie van "bewijs van duurzaamheid" in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet ingevoegd. Naar deze term wordt ook vaak verwezen met de Engelstalige term "*Proof of Sustainability*". Hoewel RED III zelf geen definitie van bewijs van duurzaamheid vastlegt, is het aangewezen om de term te definiëren, voor de uitvoering van de artikelen die betrekking hebben op de verplichtingen inzake duurzaamheid en broeikasgas-emissiereductie en de Uniedatabank (zie artikel 29 tot en met 37 van het voorontwerp van decreet). Een bewijs van duurzaamheid wordt gedefinieerd als "een document of verklaring dat de duurzaamheid van een specifieke hoeveelheid grondstoffen of brandstoffen aantoont en informatie bevat over de naleving van duurzaamheids- en/of broeikasgasemissie-reductiecriteria uit richtlijn (EU) 2018/2001, opgemaakt overeenkomstig de verificatievereisten uit artikel 30 van richtlijn (EU) 2018/2001".

- De definities van "bosbeheer" en "reddingskap" worden overgenomen uit besluit 529/2013/EU inzake boekhoudregels met betrekking tot broeikasgasemissies en -verwijderingen als gevolg van activiteiten met betrekking tot landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw en inzake informatie betreffende acties met betrekking tot deze activiteiten. Deze woorden worden in RED III niet gedefinieerd; voor de afbakening van voorgesteld artikel 8.1.4 van het Energiedecreet inzake de cascadering van biomassa, verdient het de voorkeur deze woorden toch te definiëren, waarbij wordt aangesloten op de definities in besluit 529/2013/EU. In de definitie van "reddingskap" wordt evenwel het ontbrekende betrekkelijk voornaamwoord "dat" toegevoegd ten opzichte van de definitie gehanteerd in besluit 529/2013/EU.

[20] Zie bijv. HvJ 7 februari 1973, zaak 39/72, *Commissie v. Italië*, EU:C:1973:13, punten 16-17; HvJ 2 februari 1977, *Amsterdam Bulb*, zaak 50/76, EU:C:1977:13, punten 4-7.

- De definitie van "bosbiomassa" wordt in het Energiedecreet vastgelegd, aangezien deze wordt gebruikt in het ontworpen artikel 7.1.1, §1, zevende lid van het Energiedecreet (artikel 11, 1° van het voorontwerp van decreet). Conform artikel 2, 26) van RED III is bosbiomassa "van bosbouw afkomstige biomassa". Deze definitie wordt integraal uit de richtlijn overgenomen[21]. De definitie van biomassa volgt uit het ontworpen artikel 1.1.3, 18°/2 van het Energiedecreet.

- Er wordt een definitie van "brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof" in gevoegd. Deze definitie wordt overgenomen uit artikel 2, 35) van de RED III. De definitie wordt gebruikt om het toepassingsgebied af te bakenen van de verplichtingen ter omzetting van artikel 29 bis (artikel 24 tot en met 28 van het voorontwerp van decreet) en 31 bis (artikel 29 tot en met 37 van het voorontwerp van decreet) van RED III. In de Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1185 wordt een minimumdrempel vastgesteld voor broeikasgasemissiereducties door brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof en worden nadere regels vastgesteld met betrekking tot de methode voor het bepalen van de emissiereductie.

- De definitie van "bruto-eindverbruik van energie", uit artikel 2, 4) van richtlijn (EU) 2018/2001, wordt toegevoegd aan het Energiedecreet. Deze definitie werd reeds opgenomen uit de RED II, maar werd niet eerder in Vlaamse regelgeving omgezet. De definitie wordt in de richtlijn gebruikt voor het berekenen van de doelstellingen inzake hernieuwbare energie. Voorgesteld wordt om deze definitie op te nemen bij de Energiebalans (artikel 43 van het voorontwerp van decreet).

- In de definitie van "B_{tot}" in artikel 1.1.3, 22/1° van het Energiedecreet wordt de verwijzing naar richtlijn 2009/28/EG vervangen naar richtlijn (EU) 2018/2001. Richtlijn 2009/28/EG ("RED I") is immers opgeheven.

- De definitie van "innovatieve technologie voor hernieuwbare energie" wordt toegevoegd, waarbij de definitie uit artikel 2, 14 ter) van RED III wordt overgenomen.

- In de verschillende definities die verband houden met warmte-krachtcertificaat, warmte-krachtinstallatie en warmte-krachtkoppeling worden volgende wijzigingen aangebracht:
    - Er wordt een koppelteken toegevoegd op de juiste plaats. De zelfstandige naamwoorden "warmte" en "kracht" zijn taalkundig gelijkwaardig in "warmte-krachtcertificaat". Ze kunnen dus in principe van plaats wisselen. In samenstellingen waarin het rechterdeel verbonden wordt met twee of meer elementen die gelijkwaardig zijn aan elkaar, staat er een koppelteken tussen die elementen[22];

---

[21] Exact dezelfde definitie van bosbiomassa is reeds opgenomen in artikel 1.1.3, §2, 10°/0 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Het komt toe aan de Vlaamse Regering om die definitie na inwerkingtreding van dit voorontwerp van decreet op te heffen. Conform artikel 1.1.1, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 zijn de begrippen en definities, vermeld in het Energiedecreet, immers van toepassing op het Energiebesluit van 19 november 2010.

[22] Zie taalkundige aanwijzing van Departement Kanselarij & Buitenlandse Zaken van de Vlaamse Overheid: https://www.vlaanderen.be/team-taaladvies/taaladviezen/warmte-krachtcertificaat-warmtekrachtcertificaat.

- In de verschillende wkk-definities wordt de term "thermische warmte" vervangen door "thermische energie". Thermische warmte is immers een pleonasme. "Thermische energie" past beter en sluit ook aan bij de definitie uit de energie-efficiëntierichtlijn (artikel 2, 36) van richtlijn (EU) 2023/1791)[23].

- In punt 40° worden "warmte" en "nucleaire warmte" vervangen door respectievelijk "warmte of koude" en "nucleaire warmte of koude". Dit is een rechtzetting van een tekortkoming in de wetgeving, aangezien tot nu toe enkel van "warmte" werd gesproken. Uiteraard is "koude" evenzeer een energiedrager.

- De definitie van "hernieuwbare brandstoffen" wordt toegevoegd in artikel 1.1.3, 64°/1 van het Energiedecreet. De definitie wordt overgenomen uit artikel 2, 22bis) van RED III en luidt als volgt: "biobrandstoffen, vloeibare biomassa, biomassabrandstoffen en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong". Aangezien de definitie van biomassabrandstoffen nog niet in het Energiedecreet was vastgelegd, wordt deze definitie ook mee opgenomen in dit voorontwerp van decreet. De definitie volgt uit artikel 2, 27) van de RED II en is in de RED III ongewijzigd[24]. De term hernieuwbare brandstoffen wordt gebruikt voor het afbakenen van het toepassingsgebied van artikel 29 tot en met artikel 37 van het voorontwerp van decreet met betrekking tot respectievelijk verplichtingen inzake duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria en de Uniedatabank.

- Er wordt ook een definitie voor "hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong" toegevoegd, zoals deze volgt uit artikel 2, 36) van RED III. Hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong zijn vloeibare en gasvormige brandstoffen waarvan de energie-inhoud afkomstig is van andere hernieuwbare bronnen dan biomassa. Vaak wordt naar deze term verwezen met de Engelse afkorting RFNBO ("*renewable fuels of non-biological origin*"). In de Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1184 zijn verdere regels zijn vastgesteld om te bepalen wanneer elektriciteit die wordt gebruikt voor de productie van hernieuwbare vloeibare en gasvormige transportbrandstoffen van niet-biologische oorsprong als volledig hernieuwbaar kan worden beschouwd. Gasvormige hernieuwbare waterstof die wordt geproduceerd door elektriciteit op basis van hernieuwbare energie aan een elektrolyse-installatie te leveren, wordt beschouwd als een hernieuwbare energiebron. Ook vloeibare brandstoffen, zoals ammoniak, methanol of e-brandstoffen worden beschouwd als hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong als ze uit hernieuwbare waterstof worden geproduceerd. Hernieuwbare waterstof die wordt geproduceerd uit biomassabronnen (zoals biogas) is geen hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong, maar valt in de richtlijn hernieuwbare energie onder de definitie van "biomassabrandstoffen". Biomassabrandstoffen mogen reeds in rekening worden gebracht voor de Europese doelstellingen op het gebied van

[23] De definitie uit de richtlijn luidt immers als volgt: "warmtekrachtkoppeling: de gelijktijdige opwekking van *thermische energie* en elektrische of mechanische energie in één proces;"

[24] Deze definitie werd reeds omgezet via artikel 1.1.2, §2, 9°/0 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Ook hierbij komt het aan de Vlaamse Regering toe om die definitie op te heffen na inwerkingtreding van dit decreet, gelet op het bepaalde in 1.1.1, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

hernieuwbare energie, mits zij aan de desbetreffende duurzaamheidsnormen voldoen.

- De definitie "hernieuwbare-energieafnameovereenkomst" wordt overgenomen uit artikel 2, 14) octodecies van RED III. Deze definitie komt deels overeen met de bestaande definitie van "stroomafnameovereenkomst" in artikel 1.1.3, 114° /2/1 van het Energiedecreet. De term stroomafnameovereenkomst is echter meer omvattend dan hernieuwbare-energieafnameovereenkomst, omdat de eerste ook betrekking kan hebben om overeenkomsten die geen betrekking hebben op de afname van hernieuwbare energie. Om deze reden wordt voorgesteld om de definitie van "hernieuwbare-energieafnameovereenkomst" afzonderlijk toe te voegen. Deze definitie wordt gebruikt in het ontworpen artikel 7.1/1.1 van het Energiedecreet (artikel 13 van het voorontwerp van decreet).

- Met betrekking tot garanties van oorsprong worden definities ingevoegd voor "inleveren", "intrekken", "toekennen" en "vervallen". Hierbij werd geopteerd om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de Europese normen CEN 16325 en de *EECS rules* van AIB.

  "Inleveren" omvat voortaan zowel "gewoon inleveren" als "inleveren voor eigen gebruik" (zie *infra* de bespreking van artikelen 13 tot en met 17). In het Engels wordt in deze context vaak de term "*to cancel*" gebruikt.

  "Intrekken" omvat elk scenario waarin de Vlaamse Nutsregulator een garantie van oorsprong uit de portefeuille van een eigenaar haalt, hetzij om een fout recht te zetten (ongeacht de oorzaak van deze fout), hetzij om een geval van fraude of onregelmatigheden te corrigeren (in het scenario waarin de eigenaar een garantie van oorsprong ontving zonder hierop recht te hebben, al dan niet met de intentie om te frauderen). Ook de status van de garantie van oorsprong wijzigen kan een vorm van intrekken zijn, bijvoorbeeld door het onmogelijk te maken deze garantie van oorsprong nog in te leveren.

  "Toekennen" behoeft weinig extra verduidelijking, maar wordt opgenomen voor de volledigheid: het gaat om de situatie waarin de *issuing body* (in Vlaanderen draagt de VNR deze rol) een garantie van oorsprong aanmaakt en aan de gerechtigde toekent door de garantie van oorsprong in diens portefeuille te plaatsen.

  Tot slot wordt "vervallen" gedefinieerd met een verwijzing naar de termijn van 12 maanden, zoals vastgelegd in artikel 7.1/1.4 van het Energiedecreet. Zodra deze termijn ten einde loopt, is het niet meer mogelijk de garantie van oorsprong te verhandelen of in te leveren.

  In de nieuw toegevoegde definities wordt steeds verduidelijkt dat deze definities enkel van toepassing zijn in de regeling met betrekking tot garanties van oorsprong (titel VII, hoofdstuk I/1 van het Energiedecreet), zodat interferentie met het gebruik van deze termen elders in het Energiedecreet of uitvoeringsbesluiten wordt vermeden.

- Er wordt een definitie voor "oplaadpunt voor een elektrisch voertuig" opgenomen in het Energiedecreet. Artikel, 1.1.3, 97°/0 van het Energiedecreet wordt vernummerd tot 97°/0/0/1 om zo de definitie van oplaadpunt voor een elektrisch voertuig en de definitie van osmose-energie (zie hieronder) te kunnen invoegen. Een oplaadpunt voor een elektrisch

voertuig wordt gedefinieerd als "een vast of mobiel, al dan niet op het net aangesloten, apparaat voor het overbrengen van elektriciteit naar een elektrisch voertuig, dat beschikt over een of meer connectoren zodat het compatibel is met verschillende typen connectoren, maar dat slechts in staat is één elektrisch voertuig tegelijk op te laden, met uitzondering van apparaten met een laadvermogen lager dan of gelijk aan 3,7 kW die niet in de eerste plaats voor het opladen van elektrische voertuigen zijn bestemd, overeenkomstig artikel 2, 48°, van verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU". De definitie wordt overgenomen van artikel 2, 48) van de AFIR waarnaar de REDIII in de definitie van "oplaadpunt" verwijst (artikel 2, 14quinquies) REDIII). Een oplaadpunt voor een elektrisch voertuig werd reeds gedefinieerd in artikel 1.1.1, 62/1°, van het Energiebesluit van 19 november 2010. Deze definitie zal worden opgeheven aangezien deze niet meer in lijn is met de definitie uit de AFIR, waarnaar de REDIII verwijst.

- Aan de bestaande definitie van "hernieuwbare energiebronnen" in artikel 1.1.3, 65° van het Energiedecreet wordt in lijn met RED III de term "osmose" toegevoegd. Daartoe wordt ook "osmose-energie" gedefinieerd als "energie die wordt gegenereerd door het verschil in zoutconcentratie tussen twee vloeistoffen, zoals zoet en zout water". Deze definitie volgt rechtstreeks uit artikel 2, 44 ter) van RED III. Artikel 1.1.3, 97°/0 van het Energiedecreet wordt vernummerd tot 97°/0/0/1 om zo de definitie van osmose-energie in te kunnen voegen. Uit de studie "*The Potential of Osmotic Energy in the EU*" [25] van de Europese Commissie (DG ENER, mei 2024) blijkt overigens dat osmose-energie momenteel nauwelijks commercieel wordt toegepast in de Europese Unie, maar een potentieel heeft als duurzame energiebron, vooral in kustgebieden en bij waterzuiveringsinstallaties.

- Er wordt een definitie "niet-openbaar toegankelijk oplaadpunt voor elektrische voertuigen" opgenomen in het Energiedecreet. Dit zijn oplaadpunten voor elektrische voertuigen die geen publiek toegankelijk laadpunt of semipubliek toegankelijk laadpunt zijn, overeenkomstig het decreet van 16 juli 2021 over zero-emissievoertuigen en voertuigen aangedreven door alternatieve brandstoffen.

- Voorgesteld wordt om de definitie van "richtlijn 2010/31/EU" te schrappen, aangezien deze verwijzing nergens in het vervolg van het decreet nog voorkomt. Tegelijkertijd wordt de definitie van "richtlijn 2009/28/EG" vervangen door een definitie van richtlijn (EU) 2018/2001. Deze definitie verwijst nog naar de eerste richtlijn hernieuwbare energie, die inmiddels werd opgeheven en vervangen door richtlijn (EU) 2018/2001. Ook wordt een nieuwe definitie van richtlijn (EU) 2023/2413 opgenomen.

- De definitie van "rondhout" wordt overgeheveld van het Energiebesluit naar het Energiedecreet. Daarnaast wordt de definitie "rondhout van industriële kwaliteit" overgenomen uit artikel 2, 2 bis) van RED III in artikel 1.1.3 punt 113° van het Energiedecreet. De definitie werd ingevoegd ter afbakening

[25] "*The potential of osmotic energy in the EU – final report*", Publications Office of the European Union, Energy Transition Expertise Centre, DG ENER, mei 2024. Deze studie kan worden geraadpleegd via volgende link: https://energy.ec.europa.eu/publications/potential-osmotic-energy-eu_en.

van de term in het ontworpen artikel 8.1.4 van het Energiedecreet (artikel 39 van het voorontwerp van decreet).

- De definitie "slim opladen" wordt overgenomen uit artikel 2, 14) van RED III. "Slim opladen" wordt daarbij gedefinieerd als een laadbeurt waarbij de intensiteit van de aan de batterij geleverde elektriciteit dynamisch wordt aangepast, op basis van via elektronische communicatie ontvangen informatie.

- Er wordt een definitie van "Uniedatabank" opgenomen in het Energiedecreet om te verwijzen naar de databank die door de Europese Commissie is opgezet in uitvoering van artikel 31 bis van RED III. Deze verwijzing is noodzakelijk om de reikwijdte van de verplichtingen in artikel 29 tot en met 37 van het voorontwerp van decreet verder af te bakenen.

- De definitie van "industrie" in ontworpen punt 68°/1/1 zet specifiek artikel 2, tweede alinea, punt 18 bis), van richtlijn (EU) 2018/2001, zoals ingevoegd bij richtlijn (EU) 2023/2413, om, in de context van de bepalingen van titel VII, hoofdstuk VII, meer specifiek artikel 7.4.4. Deze definitie bakent, via de verwijzing naar de secties B, C en F en sectie J, afdeling 63, van de statistische nomenclatuur van economische activiteiten (NACE Rev. 2), het toepassingsgebied af van de berekeningsmethode, vermeld in artikel 7.4.4 van het Energiedecreet.

  De definitie wordt uitdrukkelijk beperkt tot de toepassing van titel VII, hoofdstuk VII, artikel 7.4.4. De Europese definitie van industrie uit de voormelde richtlijn is immers ruimer dan de gangbare betekenis van dat begrip. Via sectie F omvat ze ook de bouwnijverheid en via sectie J, afdeling 63, ook dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie. Een opname in de algemene definitielijst van artikel 1.1.3 zonder beperking zou die ruime betekenis laten doorwerken naar alle bepalingen van het Energiedecreet waarin de termen industrie of industrieel voorkomen, met potentieel ongewenste gevolgen voor de draagwijdte van die bepalingen. Door de definitie te beperken tot artikel 7.4.4 blijft de draagwijdte in de overige bepalingen van het Energiedecreet onveranderd.

Artikel 5 en 6.

Nieuw artikel 20 bis van RED III legt verplichtingen op aan lidstaten voor het bevorderen van de systeemintegratie van hernieuwbare elektriciteit. Om aan deze nieuwe verplichtingen te voldoen, worden meerdere toevoegingen gedaan aan het Energiedecreet.

Samenvattend bepaalt artikel 20 bis, lid 1 van RED III dat de transmissiesysteembeheerder en, indien zij over deze gegevens beschikken, de distributienetbeheerders, worden verplicht om op hun grondgebied gegevens omtrent onder andere het aandeel hernieuwbare elektriciteit en het gehalte aan broeikasgasemissies van de in elke biedzone beschikbare elektriciteit zo nauwkeurig mogelijk beschikbaar te stellen, en op welke wijze dit dient te gebeuren.

Belangrijk op te merken is dat de omzetting van deze bepaling een gedeelde bevoegdheid in België betreft, aangezien er enerzijds verplichtingen worden opgelegd aan de transmissienetbeheerders en anderzijds aan de distributienetbeheerders. Zowel de federale overheid als de gewesten zijn bijgevolg bevoegd. Overeenkomstig artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) BWHI is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel

van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt, met inbegrip van de distributienettarieven voor elektriciteit.

Biedzone ("bidding zone") is gedefinieerd in artikel 2, 14) bis van de richtlijn, waarbij wordt doorverwezen naar de definitie in artikel 2, 65) van verordening (EU) 2019/943. Voor België is er maar één biedzone, die het hele land bestrijkt. Gegevens over het aandeel hernieuwbare elektriciteit en het gehalte aan broeikasgasemissies zijn over het hele grondgebied van België dus dezelfde. Sinds begin 2025 heeft transmissienetbeheerder Elia een nieuwe tool onder de naam "Green Grid Compass"[26] gepubliceerd, waarin nieuwe functionaliteiten zijn opgenomen die gebruikers inzicht geeft in het percentage elektriciteit dat door hernieuwbare energiebronnen wordt opgewerkt, alsook de hoeveelheid CO2 die wordt uitgestoten per verbruikte energie-eenheid.

Ten einde artikel 20 bis, lid 1 van RED III in Vlaamse regelgeving om te zetten worden enkele wijzigingen voorgesteld in afdeling III van titel IV van het Energiedecreet, dat de activiteiten van netbeheerders vastlegt. Ten eerste worden enkele nieuwe bepalingen toegevoegd aan artikel 4.1.6 van het Energiedecreet. In de derde paragraaf van dit artikel worden de taken opgesomd die onder het beheer van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit vallen. Er wordt twee nieuwe punten aan de derde paragraaf toegevoegd, waardoor aldus nieuwe taken worden ondergebracht onder het beheer van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit:

- Er wordt een nieuw punt 7° aan de derde paragraaf van dit artikel toegevoegd. Deze taak omvat "het beschikbaar stellen van geanonimiseerde en geaggregeerde gegevens over de potentiële vraagrespons en de hernieuwbare elektriciteit die door zelfverbruikers en hernieuwbare-energiegemeenschappen wordt opgewekt en in het net wordt geïnjecteerd." Door deze toevoeging wordt invulling gegeven aan de omzetting van artikel 20 bis, lid 1, laatste zin van RED III;
- Daarnaast wordt een nieuw punt 8° toegevoegd aan artikel 4.1.6, §3 van het Energiedecreet, namelijk "het zo nauwkeurig mogelijk ter beschikking stellen van gegevens over het aandeel hernieuwbare elektriciteit en het gehalte aan broeikasgasemissies van de op zijn net beschikbare elektriciteit, in tijdsintervallen die ten minste overeenkomen met de marktvereffenings-periode en niet meer dan één uur bedragen, waar mogelijk inclusief prognoses." Dit punt wordt toegevoegd in het kader van de omzetting van artikel 20 bis, lid 1 van RED III.

Door bovenstaande toevoegingen aan artikel 4.1.6, §3 van het Energiedecreet worden deze taken opgelegd aan de beheerder van het plaatselijk vervoersnet. Daarbij wordt, conform de artikel 20 bis, lid 1 van RED III, toegevoegd dat deze gegevens "voor zover beschikbaar" door de beheerder ter beschikking worden gesteld. Indien de gegevens niet beschikbaar zijn, bestaat er immers conform RED III geen verplichting de gegevens beschikbaar te stellen.

Verder wordt een nieuw lid toegevoegd aan artikel 4.1.6, §3 van het Energiedecreet, dat als volgt gaat: "De gegevens, vermeld in het eerste lid, 7° en 8°, worden digitaal beschikbaar gesteld op een manier die zorgt voor interoperabiliteit op basis van geharmoniseerde gegevensindelingen en genormaliseerde gegevensreeksen zodat zij op niet-discriminerende wijze kan worden gebruikt door deelnemers aan de elektriciteitsmarkt, aankoopgroeperingen, consumenten en eindgebruikers, en zodat zij kan worden gelezen door elektronische-communicatieapparatuur zoals slimme-metersystemen, oplaadpunten voor

[26] https://www.greengrid-compass.eu/.

elektrische voertuigen, verwarmings- en koelingssystemen en energiebeheer-systemen voor gebouwen." Deze toevoeging zet lid 2 van artikel 20 bis van RED III om in het Energiedecreet.

Ten slotte worden, naar analogie, deze taken ook opgelegd aan de beheerder van het distributienet inzake databeheer. Voorgesteld wordt een nieuw punt 13° en 14° toe te voegen aan artikel 4.1.8/2 van het Energiedecreet. Als laatste wordt een vijfde lid toegevoegd aan artikel 4.1.8/2, dat stipuleert dat op eenzelfde manier uitvoering geeft aan lid 2 van artikel 20 bis van RED III. Bijgevolg wordt een verplichting voor de distributiesysteembeheerders opgenomen om de noodzakelijke gegevens ter beschikking te stellen aan de afnemers op zijn net. Fluvius, de werkmaatschappij van de Vlaamse distributiesysteembeheerders, voorziet reeds een link op zijn website naar het bovenvermelde "Green Grid Compass", wat betekent dat de distributiesysteembeheerder reeds aan deze verplichting voldoet.

Artikel 7.

Ingevolge artikel 4.2.1, §1 stelt de Vlaamse Nutsregulator het technisch reglement voor de distributie van elektriciteit ("TRDE") vast. In artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet staan de elementen die minstens in TRDE moeten worden opgenomen. Voorgesteld wordt om naar aanleiding van RED III twee elementen toe te voegen.

In artikel 15, lid 1 van RED III wordt de eerste alinea vervangen. Deze bepaling schrijft voor dat de lidstaten erop toezien dat nationale regels voor toestemmings-, certificerings- en vergunningsprocedures die worden toegepast op centrales en bijbehorende transmissie- en distributienetten voor de productie van elektriciteit, verwarming of koeling uit hernieuwbare bronnen, op de omzetting van biomassa in biobrandstoffen, vloeibare biomassa of biomassabrandstoffen of andere energieproducten, en op hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, evenredig en noodzakelijk zijn en bijdragen tot het beginsel 'energie-efficiëntie eerst'. Inhoudelijk is deze bepaling vrijwel identiek aan de bepaling die reeds in de RED II bestond. In het kader van de omzetting van de RED II werd voor deze bepaling door Vlaanderen gewezen op de procedurele regels die zijn vervat in het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en uitvoeringsbesluiten.

In het TRDE worden conform artikel 1.1.3, 117° *jo.* 4.2.1, §2 van het Energiedecreet de technische en operationele regels vastgelegd inzake toegang of aansluiting van productie-installaties op het elektriciteitsdistributienet, het aardgasdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de gesloten distributienetten. Voor de omzetting van artikel 15, lid 1, eerste alinea van RED III wordt aan artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet toegevoegd dat het TRDE de regels inzake de aansluiting en toegang van installaties voor de productie van elektriciteit op en tot het distributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of een gesloten distributienet verplicht bepaalt, waarbij verzekerd wordt dat deze regels evenredig en noodzakelijk zijn en bijdragen tot het energie-efficiëntie-eerstbeginsel.[27] Het bestaand artikel 4.2.1, §2, 7° van het Energiedecreet wordt

[27] Het energie-efficiëntie eerstbeginsel wordt in gedefinieerd artikel 2, 22 ter) van richtlijn (EU) 2018/2001 met verwijzing naar de definitie in artikel 2, punt 18), van Verordening (EU) 2018/1999 ('Governance'-verordening). Dezelfde definitie werd ook overgenomen in artikel 2, 2) van richtlijn (EU) 2023/1791 (EED). Via het decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een

daartoe vervangen. In dit punt was bepaald dat in het TRDE moet worden opgenomen "de prioriteit die moet worden gegeven aan kwalitatieve warmtekrachtinstallaties en aan productie-installaties van groene stroom". Deze bepaling werd in het decreet geschreven ter omzetting van artikel 11, lid 3 van richtlijn 96/92/EG[28] ("Eerste Elektriciteitsrichtlijn"); die richtlijn is inmiddels opgeheven, en de bepaling werd niet overgenomen in de volgende Elektriciteitsrichtlijnen. In het kader van het voornemen om administratieve vereenvoudiging door te voeren, kan deze bepaling dan ook worden vervangen.

Ten tweede wordt een nieuw punt 22° toegevoegd aan artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet. Hierin wordt vastgelegd dat de Vlaamse Nutsregulator in het TRDE de regels moet opnemen waaraan niet-openbaar toegankelijke oplaadpunten voor elektrische voertuigen moeten voldoen, rekening houdend met de vereisten die hiervoor worden vastgelegd door of krachtens de AFIR.

Met dit voorontwerp van decreet wordt een nieuw artikel 11/1.1.2 aan het Energiedecreet toegevoegd (*infra*, artikel 42 van het voorontwerp van decreet). In dit nieuwe artikel wordt de algemene verplichting opgelegd dat alle nieuwe en vervangen niet-openbaar toegankelijke oplaadpunten voor elektrische voertuigen functionaliteiten voor slim laden moeten kunnen ondersteunen. Met de wijziging van artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet wordt vastgelegd dat deze regels één van de elementen zijn die het TRDE moet bevatten. Deze wijziging voorziet in een verdere omzetting van artikel 20bis, lid 4 van RED III.

Artikel 8.

In artikel 4.8.4, §4, tweede lid van het Energiedecreet wordt een wijziging voorgesteld zonder inhoudelijke impact. Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering met het doel innovatieve projecten te stimuleren binnen het kader van regelluwe zones voor energie, vermeld in titel XIV/1 van het Energiedecreet, aan energiegemeenschappen van burgers of aan hernieuwbare energie-gemeenschappen kan toestaan om distributienetten binnen hun dekkingsgebied te beheren, evenwel zonder dat dit in strijd is met de geldende regelgeving. Er wordt in deze bepaling toegevoegd dat dit, naast voor innovatieve projecten, ook kan gelden voor het stimuleren van *innovatieve technologieën voor hernieuwbare energie*. Door deze toevoeging kan de definitie van innovatieve technologie voor hernieuwbare energie uit artikel 2, 14 ter) van RED III worden omgezet in het Energiedecreet.

Artikel 9.

Na advies van de VNR wordt in artikel 4/1.2.1, §2 van het Energiedecreet punt 7° vervangen, analoog aan hoe dit zal gebeuren voor artikel 4.2.1, §2, 7° van het Energiedecreet (zie artikel 7 van het voorontwerp van decreet), te dien verstande dat in artikel 4/1.2.1 zal worden gesproken van "het warmte- of koudenet". Op deze manier wordt het energie-efficiëntie-eerstbeginsel ook van toepassing voor de aansluiting op en toegang tot warmte- of koudenetten.

Artikel 10.

Vlaamse Nutsregulator, wat betreft energie-efficiëntie werd deze definitie over genomen in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit decreet werd op 3 april 2026 bekrachtigd en afgekondigd en op 27 april 2026 bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

[28] Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit.

Dit artikel strekt ertoe artikel 4/1.4.1 van het Energiedecreet te wijzigen. De voorgestelde wijzigingen zijn tweeledig:

- Artikel 4/1.4.1 van het Energiedecreet, ingevoegd bij het decreet van 3 april 2026[29], verplicht gemeenten die op 1 januari 2025 meer dan 45.000 inwoners hebben om een lokaal verwarmings- en koelingsplan op te maken. De Vlaamse Regering bepaalt daarbij de datum waarop het lokaal verwarmings- en koelingsplan door die gemeente voor het eerst wordt opgemaakt en goedgekeurd. Gelet op de benodigde stappen voor het uitvoeringsbesluit en de planopmaak blijkt de termijn van 1 januari 2028 hiervoor te krap.

  Daarnaast bevat het artikel een algemene regeling voor gemeenten die de drempel van 45.000 inwoners pas na de referentiedatum van 1 januari 2025 overschrijden: zij moeten hun plan opmaken en goedkeuren tegen 1 januari van het tweede jaar volgend op het jaar waarin zij op 1 januari voor het eerst dat inwonersaantal bereiken. Concreet is er één Vlaamse gemeente die op 1 januari 2026 de drempel is overschreden[30], en volgens de huidige regeling tegen 1 januari 2028 zou moeten voldoen, wat niet aansluit bij de beoogde timing.

  Om de systematiek te behouden en op elkaar af te stemmen wordt voorgesteld de referentiedatum te verschuiven naar 1 januari 2026. Dit betekent dat een gemeente die bijvoorbeeld op 1 januari 2027 de drempel overschrijdt, haar plan moet opmaken en goedkeuren tegen 1 januari 2029.

- Enkele onjuiste interne verwijzingen in artikel 4/1.4.1 van het Energiedecreet worden gecorrigeerd. Het gaat om louter technische rechtzettingen waarbij de verwijzing naar het juiste lid binnen dezelfde bepaling wordt afgestemd. Er worden geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Artikel 11 en 12.

Conform artikel 3 quinquies van RED III verlenen lidstaten geen nieuwe steun voor de productie van elektriciteit uit bosbiomassa in alleen op elektriciteit werkende installaties, noch mag bestaande steun worden verlengd, tenzij aan één van drie in het artikel vermelde voorwaarden is voldaan[31]. Deze nieuwe bepaling maakt deel uit van een aangescherpt duurzaamheidskader voor het gebruik van biomassa.

---

[29] Decreet van 3 april 2026 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator, wat betreft energie-efficiëntie (B.S. 27 april 2026).

[30] De gemeente Heist-op-den-Berg overschreed op 1 januari 2026 voor het eerst de kaap van 45.000 inwoners.

[31] De uitzonderingen waaronder toch nieuwe steun kan worden verlengd voor installaties op bosbiomassa, of bestaande steun kan worden verlengd, zijn in artikel 3 quinquies als volgt geformuleerd:
a) de bosbiomassa is geproduceerd in een regio die is aangewezen in een territoriaal plan voor een rechtvaardige transitie dat is opgesteld in overeenstemming met artikel 11 van Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad, vanwege de afhankelijkheid van de regio van vaste fossiele brandstoffen, en ze voldoet aan de desbetreffende vereisten van artikel 29, lid 11, van richtlijn (EU) 2018/2001;

In Vlaanderen is de steun via groenestroomcertificaten voor nieuwe installaties die bosbiomassa verbruiken voor elektriciteitsproductie reeds afgebouwd. De projectcategorieën voor installaties die groene stroom produceren uit biomassa zijn voor nieuwe productie-installaties opgeheven bij artikel 4, punt 3° en artikel 6, punt 2° van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020. Nieuwe installaties komen sinds de inwerkingtreding van deze bepalingen niet in aanmerking voor de toekenning van groenestroomcertificaten. Evenwel zijn er nog een zeer beperkt aantal installaties die, onder de voorwaarden van eerdere steunregimes, heden nog groenestroomcertificaten toegekend krijgen voor de productie uit bosbiomassa. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de installaties met een startdatum vóór 1 januari 2013 en anderzijds de installaties met een startdatum vanaf 1 januari 2013.

Voor installaties op biomassa met een startdatum vóór 1 januari 2013 geldt conform artikel 7.1.1, §1, tweede lid van het Energiedecreet een initiële steunperiode van 10 jaar[32]. Deze initiële steunperiode is heden voor alle installaties verstreken. Voor een tweetal installaties op bosbiomassa werd echter een verlenging van de steunperiode goedgekeurd, conform het bepaalde in artikel 7.1.1, §1, derde en vierde lid van het Energiedecreet. Eén van deze installaties produceert ook warmte uit biomassa waardoor artikel 3, lid 3 quinquies van RED III niet van toepassing is. De andere installatie heeft de productie reeds jaren geleden stopgezet, waardoor in de praktijk deze wijziging niet meer relevant is voor de installatie in kwestie. Om de richtlijn correct om te zetten, wordt evenwel voorgesteld wordt om in artikel 7.1.1, §1 van het Energiedecreet te betonneren dat installaties met een startdatum vóór 1 januari 2013 die voor de productie van elektriciteit als brandstof gebruikmaken van bosbiomassa niet in aanmerking komen voor een verlenging, als vermeld in het derde, vierde of vijfde lid van hetzelfde artikel. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan artikel 3, lid 3 quinquies van RED III.

Voor installaties met een startdatum vanaf 1 januari 2013 was steun eveneens mogelijk tot aan de inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020, waarmee de projectcategorieën voor nieuwe productie-installaties op biomassa werden opgeheven. De steunperiode wordt voor installaties met startdatum vanaf 1 januari 2013 bepaald door de afschrijvingsperiode die in de berekeningsmethodiek van de onrendabele top wordt gehanteerd. Conform artikel 7.1.1, §3, eerste lid van het Energiedecreet kan de Vlaamse Regering bepalen dat na afloop van die periode extra groenestroomcertificaten worden toegekend. Daarbij is expliciet bepaald: "*Installaties die als brandstof gebruikmaken van biomassa komen echter niet in aanmerking voor een dergelijke verlenging.*". Daarmee is voor installaties met een startdatum vanaf 1 januari 2013 reeds

b) de bosbiomassa is geproduceerd uit biomassa gecombineerd met afvang en opslag van CO2 en voldoet aan de vereisten van artikel 29, lid 11, tweede alinea van richtlijn (EU) 2018/2001;
c) de biomassa wordt geproduceerd in een ultraperifeer gebied als bedoeld in artikel 349 VWEU, gedurende een beperkte periode en met als doel het gebruik van bosbiomassa zo veel mogelijk uit te faseren zonder afbreuk te doen aan de toegang tot veilige en zekere energie.

[32] Conform artikel 7.1.1, §1, tweede lid van het Energiedecreet krijgt een productie-installatie met startdatum vóór 1 januari 2013 enkel groenestroomcertificaten gedurende de periode van tien jaar. Indien de installatie in aanmerking komt voor de minimumsteun, vermeld in artikel 7.1.6, en die periode langer is dan tien jaar, krijgt de installatie groenestroomcertificaten gedurende de periode dat de installatie in aanmerking komt voor de minimumsteun.

decretaal vastgelegd dat een verlenging van de steun voor installaties op bosbiomassa uitgesloten is.

Het beginsel van cascaderend gebruik van biomassa wordt in artikel 3, lid 3 tot en met lid 3 ter van RED III ook aangescherpt[33]. Binnen het stelsel van groenestroomcertificaten is de cascadering van biomassa opgenomen in artikel 6.1.16, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, dat de aanvaardbaarheid van groenestroomcertificaten regelt. Het is met andere woorden aan de Vlaamse Regering om dit artikel in overeenstemming te brengen met artikel 3, lid 3 tot en met lid 3 ter van RED III.

Artikel 15, lid 2 van RED III legt op dat lidstaten duidelijk moeten definiëren aan welke technische specificaties hernieuwbare-energieapparatuur en -systemen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor steunregelingen. Geharmoniseerde normen waarvan de referenties ter ondersteuning van het Unierecht in het Publicatieblad van de Europese Unie zijn gepubliceerd, zoals Verordening (EU) 2017/1369[34] van het Europees Parlement en de Raad of Richtlijn 2009/125/EG[35] van het Europees Parlement en de Raad, hebben voorrang. Bij ontstentenis hiervan worden andere geharmoniseerde normen en Europese normen gebruikt, in die volgorde.

Voorgesteld wordt om aan artikel 7.1.1 van het Energiedecreet (voor wat betreft productie-installaties voor groene stroom) en artikel 7.1.2 van het Energiedecreet (voor wat betreft warmte-krachtinstallaties) een rechtsgrond toe te voegen voor de Vlaamse Regering om technische vereisten vast te leggen waaraan een productie-installatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor de toekenning van groenestroomcertificaten. Voor warmte-krachtinstallaties was in artikel 7.1.2, §4 van het Energiedecreet reeds een delegatie aan de Vlaamse Regering vastgelegd om de voorwaarden vast te leggen waaraan een warmte-krachtinstallatie moet voldoen om te worden beschouwd als een kwalitatieve warmte-krachtinstallatie. De toevoeging wordt daarom gevoegd in het bestaande artikel 7.1.2, §4 van het Energiedecreet.

Artikel 13 tot en met 17.

Artikel 19 van RED III handelt over garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare bronnen. Dit artikel is in het Vlaamse Gewest grotendeels omgezet via de bepalingen uit titel VII, hoofdstuk I/1 en hoofdstuk IV van het Energiedecreet, en uitvoeringsbesluiten[36]. Conform de geldende bepalingen is de verkoop van elektriciteit, gas, warmte en koude via netten in het Vlaamse Gewest als respectievelijk "groene stroom", "groen gas", "groene warmte" en "groene koude", alleen mogelijk voor zover daarvoor garanties van oorsprong worden ingeleverd bij de Vlaamse Nutsregulator. Dat is van belang om te vermijden dat

[33] Dat beginsel beoogt de hulpbronnenefficiëntie bij het gebruik van biomassa te verwezenlijken door waar mogelijk voorrang te geven aan het gebruik van biomassa voor materiaaldoeleinden boven energetische doeleinden en zodoende de binnen het systeem beschikbare hoeveelheid biomassa te vergroten.

[34] Verordening (EU) 2017/1369 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2017 tot vaststelling van een kader voor energie-etikettering en tot intrekking van Richtlijn 2010/30/EU.

[35] Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten.

[36] Met name wordt gewezen op de bepalingen in titel VI, hoofdstuk II/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

dezelfde hoeveelheid groene energie dubbel geclaimd wordt door leveranciers en/of verbruikers.

RED III voegt aan artikel 19, lid 2 expliciet toe dat op verzoek van de producent garanties van oorsprong moeten worden afgegeven voor "gasvormige hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong zoals waterstof". Vermits in artikel 7.1/1.1, §1, eerste lid, 2° van het Energiedecreet reeds is vastgelegd dat de Vlaamse Regering bepaalt onder welke voorwaarden door de Vlaamse Nutsregulator garanties van oorsprong worden toegekend voor de opwekking van gas uit hernieuwbare energiebronnen, en waterstof onder deze noemer valt, is er geen noodzaak om de Vlaamse Regering verder te machtigen regels vast te leggen met betrekking tot de toekenning van garanties van oorsprong voor waterstof.

Conform artikel 19, lid 2 van RED III moet een garantie van oorsprong worden afgegeven voor een standaardhoeveelheid van 1 MWh. Deze bepaling werd omgezet in artikel 7.1/1.1, §1, eerste lid van het Energiedecreet, waarin is bepaald dat de garantie van oorsprong wordt verleend voor de opwekking van "elke MWh" elektriciteit, gas, warmte of koude die wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen[37]. De herziene richtlijn introduceert de mogelijkheid om garanties van oorsprong op te splitsen in fracties van een veelvoud van 1 Wh, via zogenaamde granulaire garanties van oorsprong. Lidstaten zijn niet verplicht om van deze mogelijkheid gebruik te maken; het betreft een facultatieve bepaling. Aangezien er momenteel binnen de Europese toekennende instanties (*issuing bodies*) nog veel onduidelijkheid bestaat over de wenselijkheid en concrete uitwerking van granulaire garanties van oorsprong, evenals over de praktische implicaties die een dergelijke wijziging met zich mee zou brengen — waaronder de benodigde implementatietijd en kostprijs van het bijhorende IT-project — wordt in het voorliggende ontwerpdecreet vooralsnog geen wijziging voorgesteld ter zake.

Naar aanleiding van RED III zijn echter wel andere wijzigingen noodzakelijk aan het bestaand regelgevend kader inzake garanties van oorsprong.

Conform artikel 19, lid 2, derde alinea van RED III moeten voor kleine installaties van minder dan 50 kW en voor hernieuwbare-energiegemeenschappen vereenvoudigde registratieprocessen en lagere registratiekosten worden ingevoerd. Bij de distributienetbeheerder Fluvius worden garanties van oorsprong automatisch toegekend, terwijl de aanvraagprocedures bij de overige productieregistratoren (zie artikelen 6.2/3.1 en 6.2/3.8 van het Energiebesluit van 19 november 2010) reeds vereenvoudigd zijn. De huidige registratieprocedures voldoen daarom reeds aan de vereisten en kunnen ongewijzigd blijven. Artikel 7.1/1.5 van het Energiedecreet bepaalt dat voor het gebruik van de centrale databank uitsluitend voor de registratie van een aankoop, import, export en inlevering van garanties van oorsprong de betaling van een retributie aan de Vlaamse Nutsregulator kan worden vereist. De huidige regelgeving voorziet reeds in een vrijstelling van retributie voor de toekenning van garanties van oorsprong voor producenten, ongeacht de grootte van hun installatie of hun status als hernieuwbare-energiegemeenschap. Aanvullend wordt bepaald dat, indien de Vlaamse Regering volgens dit lid een retributie vastlegt voor de verwerking van de aanvraag, voor kleine installaties van minder dan 50 kW en voor energiegemeenschappen van burgers lagere registratiekosten worden vastgelegd. Daarnaast wordt deze bepaling uitgebreid naar energiegemeenschappen van burgers, zoals gedefinieerd in artikel 2, 11) van richtlijn (EU) 2019/944. Beide

[37] In het geval van opwekking van elektriciteit wordt daarnaast ook een garantie van oorsprong toegekend voor elke MWh die in de installatie wordt opgewerkt uit kwalitatieve warmte-krachtkoppeling.

vormen van energiegemeenschappen (hernieuwbare-energiegemeenschap en energiegemeenschap van burgers) vertonen sterke gelijkenissen qua doelstelling en werking. Hoewel ze voortkomen uit verschillende Europese richtlijnen (RED III en richtlijn (EU) 2019/944), zijn ze inhoudelijk gelijkend, wat de keuze om beide types expliciet op te nemen in de definitie onderbouwt en een gelijke behandeling rechtvaardigt.

Aan artikel 7.1/1.1 van het Energiedecreet wordt een paragraaf toegevoegd ter omzetting van artikel 15, lid 8 van RED III. Conform deze bepaling moeten lidstaten erop toezien dat hernieuwbare-energieafnameovereenkomsten niet onderhevig zijn aan buitensporige of discriminerende procedures of lasten en dat eventuele bijbehorende garanties van oorsprong kunnen worden overgedragen aan de koper van de hernieuwbare energie in het kader van de hernieuwbare-energieafnameovereenkomst. Er wordt een rechtsgrond toegevoegd voor de Vlaamse Regering om de voorwaarden te bepalen waaronder bijhorende garanties van oorsprong kunnen worden overgedragen aan de koper van de hernieuwbare energie in het kader van een hernieuwbare-energieafnameovereenkomst. De definitie van hernieuwbare-energieafnameovereenkomst wordt conform artikel 2, 14 octodecies) van RED III ook omgezet via voorliggend ontwerpdecreet (artikel 4 van het voorontwerp van decreet).

Artikel 19, lid 8, laatste alinea van RED III bepaalt dat wanneer een afnemer gas van een waterstof- of aardgasnet verbruikt, lidstaten ervoor moeten zorgen dat de garanties van oorsprong die daartoe worden "afgeboekt" overeenkomen met de relevante netwerkkenmerken. In artikel 7.1/1.2, tweede lid van het Energiedecreet wordt daartoe een toevoeging voorgesteld. Aangezien in de richtlijn en in CEN EN16325:2025 niet bepaald wordt wat onder "relevante netwerkkenmerken" wordt verstaan, beschikken lidstaten over een discretionaire bevoegdheid om zelf in te vullen wat hiermee wordt bedoeld. De Vlaamse Regering krijgt daarom de bevoegdheid om bij uitvoeringsbesluit nadere invulling te geven aan het begrip "relevante netwerkkenmerken".

Daarnaast worden in artikel 7.1/1.1 tot en met 7.1/1.5 van het Energiedecreet nog enkele woordelijke wijzigingen voorgesteld. Zo wordt telkens het woord "vernietigen" geschrapt. Het vernietigen van een garantie van oorsprong betreft immers geen afzonderlijke handeling, maar een specifieke vorm van inleveren, waarbij de eigenaar de garantie van oorsprong aan de Vlaamse Nutsregulator overdraagt en hiervoor een bewijsstuk ontvangt. Hoewel het begrip traditioneel werd gebruikt voor garanties van oorsprong die betrekking hebben op verbruik ter plaatse, terwijl "inleveren" vaker werd gebruikt in het kader van de levering van groene elektriciteit aan afnemers, is dit onderscheid niet relevant voor de rechtsgevolgen. Om de terminologie te vereenvoudigen en mogelijke interpretatieverschillen te vermijden, wordt voortaan uitsluitend de term "inleveren" gehanteerd voor beide scenario's. Deze term krijgt bovendien een definitie, evenals de term "intrekken" (zie *supra* de bespreking van artikel 4).

In ontworpen artikel 7.1/1.4 wordt duidelijk gemaakt dat de eigenaar van de garantie van oorsprong hiervan een attest kan aanvragen. Dit kan dan bijvoorbeeld gebruikt worden om naar het algemene publiek te communiceren dat door de eigenaar ter plaatse verbruikte energie afkomstig is uit hernieuwbare energiebronnen.

Tegelijkertijd worden de termen "import" en "export" geschrapt. Beide begrippen vallen immers onder het begrip "transactie", zijnde de overdracht van een garantie van oorsprong, al dan niet tegen betaling. Met deze wijziging wordt geen inhoudelijke wijziging beoogd. De decreetgever wenst uitsluitend een meer consistente terminologie te hanteren. Garanties van oorsprong die kunnen worden

verhandeld, kunnen eveneens het voorwerp uitmaken van import- en exportverrichtingen. Aangezien import en export vormen van handel zijn en derhalve reeds onder het begrip "transactie" of "verhandelbaar" vallen, is een afzonderlijke vermelding niet noodzakelijk.

Artikel 18.

In artikel 7.1/3.1 van het Energiedecreet wordt een kleine terminologische wijziging doorgevoerd zonder inhoudelijke impact. De verwijzing naar "de Europese richtlijn ter bevordering van de energieproductie uit hernieuwbare energiebronnen" wordt vervangen door een verwijzing naar "richtlijn (EU) 2018/2001", zoals gedefinieerd in ontworpen artikel 1.1.3, 112° van het Energiedecreet. Deze wijziging beoogt een consistente terminologie binnen het decreet te waarborgen.

Artikel 19 tot en met 22.

In titel VII, hoofdstuk IV zijn verplichtingen opgenomen voor leveranciers inzake informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van geleverde energie. Reeds zijn elektriciteitsleveranciers conform artikel 7.4.1 van het Energiedecreet verplicht om in hun facturen en in al hun promotiemateriaal:

- informatie te verlenen over het aandeel van elke energiebron, enerzijds in het geheel van hun leveringen, en anderzijds in het product dat ze leveren aan de betrokken klant;
- te verklaren dat aan de Vlaamse Nutsregulator garanties van oorsprong werden voorgelegd voor de geleverde groene stroom of stroom uit kwalitatieve warmte-krachtkoppeling.

Artikel 7.4.1 vormt daarbij een omzetting van artikel 19, lid 8, eerste tot en met derde alinea van RED III en Bijlage I, 5., van Richtlijn (EU) 2019/944 ("Vierde Elektriciteitsrichtlijn" of "EMD 4"). De huidige regeling in het Energiedecreet voorziet in een uitgebreide informatieverplichting die van toepassing is op zowel de facturen als het promotiemateriaal. Deze regeling gaat verder dan de minimumeisen uit Bijlage I, 5., van Richtlijn (EU) 2019/944, waarin de verplichting beperkt blijft tot het verstrekken van informatie op de facturen en factureringsinformatie. Het behoud van deze uitgebreide regeling is gerechtvaardigd vanuit het oogpunt van markttransparantie en het bevorderen van concurrentie. Door consumenten reeds vóór het afsluiten van een elektriciteitscontract te informeren over de groenheid van het aangeboden product (bijvoorbeeld via de website van de leverancier), wordt hun keuzevrijheid versterkt. Een vereenvoudiging waarbij deze precontractuele informatieverplichting zou vervallen, zou leiden tot een latere en minder transparante informatieverstrekking, wat de geïnformeerde keuze van de consument zou ondermijnen.

Voor elektriciteit en gas heeft de decreetgever in het verleden reeds uitdrukkelijk gekozen voor een ruimere informatieverplichting die niet alleen geldt voor facturen, maar ook voor gedrukte en elektronische promotiematerialen. Deze keuze is verankerd in de artikelen 7.4.1 en 7.4.2 van het Energiedecreet en maakt bijgevolg deel uit van het bestaande regelgevend *acquis*. Voor waterstof wordt daarentegen een nieuw artikel 7.4.2/1 ingevoerd, waarbij ervoor wordt gekozen de informatieverplichting niet uit te breiden tot promotiemateriaal. Deze afwijkende benadering is verantwoord door de specifieke kenmerken van de huidige waterstofmarkt, die zich nog in een vroege ontwikkelingsfase bevindt en gekenmerkt wordt door een beperkt aantal professionele afnemers. In die context is precontractuele informatieverstrekking via promotiemateriaal minder relevant dan op de elektriciteits- en gasmarkten, waar een groot aantal eindafnemers een keuze maakt tussen verschillende aangeboden producten.

In artikel 7.4.1, eerste lid, 1° van het Energiedecreet wordt verduidelijkt dat de informatieverplichting betrekking heeft op de energie die door de leverancier in het voorgaande jaar werd *geleverd* in het Vlaamse Gewest. Deze aanpassing beoogt een correctie van de oorspronkelijke formulering, waarin er sprake was van de energie die de door leverancier in het voorgaande jaar werd *gebruikt*. Deze oorspronkelijke formulering was identiek aan de Nederlandse versie van Bijlage I, 5., (a) van Richtlijn (EU) 2019/944 dat een onnauwkeurige vertaling betreft van de onderliggende Engelstalige richtlijn. Door deze verduidelijking wordt de bepaling in het Energiedecreet in lijn gebracht met de geest van de richtlijn. Bijlage I, 5., (a) van Richtlijn (EU) 2019/944 bepaalt dat deze informatieverplichting ook betrekking heeft op leveringen binnen de Europese Unie, indien de leverancier actief is in meerdere lidstaten. Er wordt echter voorgesteld om deze bepaling niet om te zetten, aangezien de Vlaamse Nutsregulator niet over de nodige data beschikt. Indien dergelijke gegevens bij andere lidstaten zouden worden opgevraagd, zouden deze bovendien niet kunnen worden geverifieerd.

Via het decreet van 26 april 2019[38] werden in voormeld hoofdstuk IV van titel VII van het Energiedecreet dezelfde verplichtingen ook opgelegd aan de leveranciers van enerzijds "groen gas", en anderzijds "groene warmte" en "groene koude" door de toevoeging van twee nieuwe artikelen, respectievelijk artikel 7.4.2 en 7.4.3 van het Energiedecreet. Deze bepalingen zijn heden, meer dan zes jaar later, nog altijd niet in werking getreden.

Voorgesteld wordt om enkele wijzigingen door te voeren in de regeling rond verplichte informatieverlenging door gasleveranciers:

- Om de consistentie ten goede te komen, wordt "leverancier van gas" vervangen door "gasleverancier" (zie *infra*).

- Voor de leesbaarheid van het decreet wordt er voorgesteld om twee aparte, analoge artikels te voorzien voor enerzijds leveringen via een aardgasnet (artikel 7.4.2 Energiedecreet) en anderzijds voor leveringen via een waterstofnet (een nieuw artikel 7.4.2/1 Energiedecreet). Beide artikelen betreffen een omzetting van artikel 19, lid 8, vierde tot en met zesde alinea, van RED III en artikel 16, lid 1 en bijlage I, 5., van Richtlijn (EU) 2024/1788 ('Gasrichtlijn'). De beperking van de informatie-verlening tot leveringen *via een aardgas- of waterstofnet* is in lijn met artikel 19, lid 8, vierde alinea, van RED III.

- Conform artikel 19, lid 8, zesde alinea van RED III en Bijlage I, 5., zesde alinea, van Richtlijn (EU) 2024/1788 moet het aandeel gas uit hernieuwbare energiebronnen worden bepaald op basis van garanties van oorsprong met de "relevante netwerkkenmerken". De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om bij uitvoeringsbesluit nadere invulling te geven aan het begrip "relevante netwerkkenmerken".

- Er wordt een nieuw punt 3° ingevoegd waarin, naar analogie met artikel 7.4.1, 2° van het Energiedecreet voor elektriciteitsleveranciers, wordt bepaald dat gasleveranciers informatie moeten verstrekken over de gevolgen voor het milieu van het geleverde gas. Deze informatieverplichting omvat ten minste gegevens over de CO2-emissies en het radioactief afval dat voortvloeide uit de productie van het geleverde gas. Deze bepaling betreft een omzetting van Bijlage I,

[38] Decreet van 26 april 2019 houdende invoering van een systeem van garanties van oorsprong voor gas, warmte en koude.

5., b), van Richtlijn (EU) 2024/1788. Hoewel radioactief afval niet expliciet wordt vermeld in de desbetreffende bepaling van de richtlijn, wordt voorgesteld dit element expliciet op te nemen in het Energiedecreet, gelet op het feit dat gas ook geproduceerd kan worden met behulp van kernenergie. Door deze informatie te verstrekken wordt de consument in staat gesteld om een beter geïnformeerde keuze te maken omtrent het afgenomen gasproduct. Artikel 7.4.2 van het Energiedecreet wordt zo ook gealigneerd met artikel 7.4.1 van het Energiedecreet.

Voor waterstof wordt een gelijkaardige verplichting inzake radioactief afval niet opgenomen. De richtlijn vereist dit element niet uitdrukkelijk en dergelijke informatieverplichting is minder van belang in het licht van de specifieke situatie van de waterstofmarkt (professionele afnemers; beperkt aantal afnemers; etc.).

- De RED III schrijft in artikel 19, lid 8 voor dat nu ook informatieverlening door gasleveranciers verplicht is.

  Om aan deze verplichting tegemoet te komen, wordt voorgesteld om artikel 7.4.2 van het Energiedecreet, betreffende leveringen via een aardgasnet, in werking te laten treden vanaf 1 januari 2028. Deze latere inwerkingtreding is gerechtvaardigd doordat garanties van oorsprong voor groen gas op dit moment nog niet via de AIB-hub verhandeld kunnen worden. De aansluiting op de AIB-hub wordt momenteel voorbereid en zal naar alle verwachting tegen 1 januari 2027 operationeel zijn. Vanaf dat moment kunnen garanties van oorsprong voor groen gas internationaal verhandeld worden, waardoor leveranciers vanaf 1 januari 2028 in staat zullen zijn om informatie te verstrekken over de leveringen van het voorgaande kalenderjaar met behulp van deze internationaal verhandelde garanties van oorsprong. In afwachting van de aansluiting op de AIB-hub kunnen groen-gas-garanties van oorsprong weliswaar internationaal uitgewisseld worden via *ex-domain cancellations*, echter betreft dit een minder betrouwbaar systeem. Vanwege deze beperktere betrouwbaarheid wenst de Vlaamse Nutsregulator geen gebruik te maken van ex-domain cancellations voor disclosure doeleinden en is een connectie met de AIB-hub noodzakelijk.

  Hoewel de richtlijn een onmiddellijke verplichting oplegt tot informatieverstrekking door waterstofleveranciers via een waterstofnet, wordt voorgesteld om artikel 7.4.2/1 van het Energiedecreet pas op een later tijdstip in werking te laten treden. Deze uitgestelde inwerkingtreding is gerechtvaardigd doordat er momenteel nog geen uitgewerkt regelgevend kader voor waterstof is binnen het Energiedecreet. Het is de bedoeling om dit artikel door de Vlaamse Regering in werking te laten treden zodra de noodzakelijke bepalingen ter omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1788, waaronder het juridisch kader voor waterstofleveranciers en waterstofnetten, zijn uitgewerkt in de Vlaamse regelgeving.

  Bijlage I, 5., (a) van Richtlijn (EU) 2024/1788 bepaalt dat deze informatieverplichting ook betrekking heeft op leveringen binnen de Europese Unie, indien de leverancier actief is in meerdere lidstaten. Analoog aan de bepaling inzake elektriciteitsleveringen wordt er voorgesteld om deze bepaling niet om te zetten, aangezien de Vlaamse Nutsregulator niet over de nodige data beschikt, en indien ze deze data

in de andere lidstaten zouden opvragen, deze niet zouden kunnen verifiëren.

Er wordt voorgesteld om artikel 7.4.3 van het Energiedecreet, dat betrekking heeft op de informatieverplichting voor warmte- of koudeleveranciers, voorlopig niet in werking te laten treden. De herziene richtlijn voorziet immers niet in een dergelijke verplichting voor warmte- of koudeleveranciers. Voorts werd in de memorie van toelichting bij het decreet van 26 april 2019 verduidelijkt dat de Vlaamse Regering eerst moet vaststellen dat er een afdoende marktvolume is, alvorens tot inwerkingtreding van de verplichtingen voor warmte- of koudeleveranciers over te gaan[39]. Tot op heden zijn er geen aanvragen ingediend voor garanties van oorsprong met betrekking tot groene warmte of groene koude, hetgeen impliceert dat er thans geen marktvolume aanwezig is dat de inwerkingtreding van deze bepalingen rechtvaardigt. Er worden wel enkele beperkte wijzigingen in artikel 7.4.3 van het Energiedecreet voorgesteld, dat zo verder in lijn wordt gebracht met de andere artikelen in dit hoofdstuk van het Energiedecreet.

Overigens wordt de terminologie in artikel 7.4.1 en 7.4.2 van het Energiedecreet consistenter gemaakt. Zo worden "leverancier van elektriciteit" en "leverancier van gas" vervangen door respectievelijk "elektriciteitsleverancier" en "gasleverancier".

Artikel 23.

Deze bepaling voegt een nieuw artikel 7.7.4 toe aan het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid en voorziet zo in de omzetting van artikel 22 bis, eerste lid, vijfde en zesde paragraaf van richtlijn (EU) 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, zoals ingevoegd door artikel 1 van richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad, met de overwegingen ervan.

Op grond van de erin vervatte machtiging aan de Vlaamse Regering, zal deze in uitvoering van de Europese richtlijn de berekeningsmethode vastleggen voor het aandeel hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in het eindenergieverbruik en niet-energetisch verbruik in de industrie.

Artikelen 24 tot en met 28.

Artikel 29 van RED II legde reeds duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductie-criteria vast voor energie uit biobrandstoffen, vloeibare biomassa en biomassa-brandstoffen. Energie geproduceerd uit de voormelde brandstoffen mag enkel in aanmerking komen voor in de richtlijn bepaalde doeleinden indien wordt voldaan aan de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria[40]. Via de RED III wordt het toepassingsgebied verder uitgebreid:

- Voor vaste biomassabrandstoffen in installaties die verwarming, elektriciteit en koeling produceren, wordt de minimumdrempel voor de toepasbaarheid van dergelijke criteria verlaagd van de huidige 20 MW naar 7,5 MW totaal nominaal thermisch ingangsvermogen. De drempel voor gasvormige biomassabrandstoffen, in installaties voor de productie van elektriciteit,

[39] Vlaams Parlement, Parl. St., nr. 1945 (2018-2019), nr. 1, p. 9.

[40] De duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria zijn opgenomen in artikel 29, lid 2 tot en met 7 en lid 10 van de richtlijn.

verwarming en koeling, blijft bepaald op 2 MW totaal nominaal thermisch ingangsvermogen.
- Er worden ook duurzaamheidscriteria opgelegd aan installaties die gasvormige biomassabrandstoffen produceren met een gemiddeld biomethaandebiet hoger dan 200 Nm^3 methaanequivalent per uur, onafhankelijk van het nominaal thermisch ingangsvermogen;
- Daarnaast worden via nieuw artikel 29 bis van RED III ook broeikasgasemissiereductiecriteria (maar geen duurzaamheidscriteria) opgelegd voor hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof.

Artikel 29, eerste lid van RED III bepaalt thans dat voor energie uit biobrandstoffen, vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen steeds aan de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria moet worden voldaan voor de volgende doeleinden:
- Ingevolge artikel 29, lid 1, a): het kunnen meetellen van de productie voor het behalen van de hernieuwbare energiedoelstellingen uit de richtlijn. Meer bepaald gaat het om de aandelen hernieuwbare energie vermeld in artikel 3, lid 1, artikel 15 bis, lid 1, artikel 22 bis, lid 1, artikel 23, lid 1, artikel 24, lid 4, en artikel 25, lid 1, bedoelde streefcijfers;
- Ingevolge artikel 29, lid 1, b): het meten van de naleving van de verplichtingen tot het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen;
- Ingevolge artikel 29, lid 1, c): het in aanmerking komen voor financiële steun voor het verbruik van biobrandstoffen, vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen.

Nieuw artikel 29 bis van RED III bepaalt voorts dat aan de broeikasgasemissiereductiecriteria moet worden voldaan voor het kunnen meetellen van energie uit hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong bij het behalen van de hernieuwbare energiedoelstellingen uit de richtlijn (artikel 29 bis, lid 1) en voor het kunnen meetellen van energie uit brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof bij het meetellen bij de doelstelling hernieuwbare energie voor de vervoerssector uit artikel 25 (artikel 29 bis, lid 2).

In het Vlaams regelgevend kader is reeds een koppeling gemaakt tussen de naleving van de in artikel 29 vermelde criteria en het in aanmerking komen voor financiële steun voor de productie van energie uit vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen. Uit artikel 6.1.16, §1, eerste lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 volgt immers dat moet worden aangetoond dat de geproduceerde energie uit vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen voldoet aan de in artikel 29 van de richtlijn vermelde duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria, alvorens aanspraak kan worden gemaakt op aanvaardbare groenestroomcertificaten. Ook in het steunprogramma voor nuttige groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming of -koeling (zogenaamde "call groene warmte") is in artikel 7.4.2, §1, tiende lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 bepaald dat steun in geval van projecten met biomassa alleen toegekend mag worden als de biomassa die in de installatie wordt gebruikt, voldoet aan de duurzaamheids- en broeikasgasemissie-reductiecriteria uit de richtlijn. Artikel 29, lid 1, c) wordt op deze wijze afgedekt in de Vlaamse energieregelgeving.

Aangezien enkel aanvaardbare groenestroomcertificaten worden toegekend als aan de duurzaamheid- en broeikasgasemissiereductiecriteria vermeld in artikel 6.1.16, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt voldaan, en enkel deze aanvaardbare groenestroomcertificaten kunnen gebruikt worden voor certificatenverplichting in artikel 7.1.10 van het Energiedecreet, wordt via deze weg ook artikel 29, lid 1, b) afgedekt. De certificatenverplichting vormt immers

een instrument om de naleving van de verplichtingen tot het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen te meten. Door het koppelen van de certificaten aan de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria wordt gewaarborgd dat enkel energie die aan deze criteria voldoet, meetelt voor het behalen van de verplichtingen inzake hernieuwbare energie.

De huidige Vlaamse omzetting voldoet echter niet volledig aan de vereisten van artikel 29 van RED III. Met name bepaalt artikel 29, lid 1, a) van RED III dat de energie uit biobrandstoffen, vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen enkel mee kan tellen voor het bijdragen aan de streefcijfers voor hernieuwbare energie indien deze energie voldoet aan de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria zoals bepaald in de richtlijn. In de huidige Vlaamse energieregelgeving ontbreekt echter een rechtsgrond om deze criteria op te kunnen leggen buiten de context van steun of verplichtingen inzake hernieuwbare energie. Formeel moeten de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria afgetoetst worden om de productie in rekening te brengen bij het voldoen aan de doelstellingen, en moet dit ook geverifieerd worden (artikel 30 RED III). In de praktijk blijkt weliswaar dat installaties in het Vlaamse Gewest die gevat zijn door de verplichtingen uit artikel 29, voor een groot deel al moeten voldoen aan de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria uit artikel 29 via steunregelingen of ETS-regelgeving:

- Er is een grote overlap met installaties die steun ontvangen van de Vlaamse Overheid, met name via groenestroomcertificaten. Zoals hierboven vermeld worden enkel aanvaardbare groenestroomcertificaten aangemaakt als aan de in artikel 6.1.16 van het Energiebesluit van 19 november 2010 vermelde criteria wordt voldaan. Daarnaast geldt voor warmte-opwekkingsinstallaties op biomassa die steun toegekend krijgen binnen de call groene warmte ook dat aan deze criteria moet worden voldaan via artikel 7.4.2 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Op deze manier hebben de producenten die voor hun installatie aanspraak maken op steun via één van deze steunregelingen reeds een grote *incentive* om artikel 29 van de richtlijn correct toe te passen door aan de criteria te voldoen.
- Daarnaast zijn zogenaamde BKG-installaties[41] ook gevat door de verplichtingen uit de EU ETS-richtlijn (2003/87/EG[42]). In 2018 werd bij de EU ETS richtlijn uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066[43] (MRR) goedgekeurd. Deze verordening legt de regels vast voor de monitoring en rapportage van broeikasgasemissies door installaties die onder het ETS

[41] Een BKG-installatie wordt in artikel 1.1.3, 19° van het Energiedecreet gedefinieerd als "een vaste technische eenheid met inrichtingen of activiteiten die in de indelingslijst, vermeld in artikel 5.2.1, § 1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, als BKG-inrichting of activiteit zijn aangeduid, alsook andere op dezelfde locatie ten uitvoer gebrachte en daarmee rechtstreeks samenhangende inrichtingen of activiteiten die technisch in verband staan met de voormelde inrichtingen of activiteiten en die gevolgen kunnen hebben voor de emissies en de verontreiniging".

[42] Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad.

[43] Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie van 19 december 2018 inzake de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 601/2012 van de Commissie.

vallen. In artikel 38, lid 5 van de MRR zijn de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria uit artikel 29 van RED II overgenomen. De verplichting om de duurzaamheids- en/of broeikasgasemissiereductiecriteria aan te tonen door middel van een bewijs van duurzaamheid (*Proof of Sustainability* of "*PoS*") uitgereikt door een door de Europese Commissie erkend certificatiemechanisme is verder uitgewerkt in artikel 4.10.1.5, § 2bis, van titel II van het VLAREM[44].

Het is echter ook mogelijk dat installaties *niet* onder een steunregeling of de ETS-regelgeving vallen, maar toch onder het toepassingsgebied van de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria van RED III vallen. In de toekomst wordt de overlap bovendien minder gelet op enerzijds het afbouwen van certificatensteun[45] en anderzijds het grotere toepassingsgebied van de RED III, door het verlagen van de drempels voor vaste biomassabrandstoffen en de uitbreiding naar biomethaanproductie (*supra*). Hoewel het op dit moment in Vlaanderen slechts een handvol installaties betreft die onder de duurzaamheids- en broeikasgasemissie-reductiecriteria van RED III vallen, maar niet onder een steunregeling of ETS-regelgeving, zal dit in de toekomst naar verwachting vaker voorkomen. In de gevallen waar de steunregelingen of de ETS-regelgeving de criteria niet opleggen, is er momenteel geen rechtsgrond om de in de richtlijn vermelde duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria toe te passen. Conform artikel 29, lid 1, a) en 29 bis, lid 1 en 2 van RED III is het ongewenste gevolg dat de productie in dat geval niet mag worden meegeteld voor de doelstellingen. Dit is voor het Vlaamse Gewest ongewenst, aangezien het niet meetellen van deze productie een negatieve impact heeft op het behalen van de Vlaamse hernieuwbare energiedoelstellingen.

Om bovenstaande redenen en om verder uitvoering te geven aan artikel 29 en artikel 29 bis, eerste lid van RED III, wordt een autonome rechtsgrond ingevoerd die bepaalt dat de Vlaamse Regering aan de exploitanten van een hernieuwbare-energie-installatie in het Vlaamse Gewest of aan brandstofleveranciers verplichtingen kan opleggen met betrekking tot het voldoen aan, en het aantonen van de naleving van, duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria voor hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof[46]. Deze verankering is noodzakelijk om te vermijden dat energiebronnen die niet aan de Europese duurzaamheidsvereisten voldoen, toch zouden worden meegeteld in de monitoring van de Vlaamse doelstellingen of zouden worden ingezet ter invulling van verplichtingen, wat strijdig zou zijn met het Unierecht. De voorgestelde bepaling creëert aldus rechtszekerheid voor zowel de overheid als de sector. Bij

---

[44] Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2005 inzake de verhandelbare emissierechten voor broeikasgassen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende de algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

[45] De projectcategorieën voor installaties die groene stroom produceren uit biomassa zijn voor nieuwe productie-installaties bijvoorbeeld opgeheven bij artikel 4, punt 3° en artikel 6, punt 2° van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020.

[46] De term "brandstoffen op basis van hergebruikte koolstoffen" (*recycled carbon fuels*) wordt in het voorontwerp van decreet gedefinieerd in artikel 4, overeenkomstig de definitie uit artikel 2, 35) van RED III. Deze brandstoffen worden geproduceerd uit niet-hernieuwbare afvalstromen (zoals plastic, rubber, industriële afgassen). De primaire focus van deze brandstoffen ligt binnen RED III op het verduurzamen van de transportsector, aangezien deze brandstoffen kunnen worden gebruikt voor het meetellen bij nationale transportdoelstellingen.

het uitoefenen van de delegatie door de Vlaamse Regering zal de Vlaamse Regering dan de duurzaamheidscriteria, vervat in artikel 29 van REDIII, verder omzetten. Het is, mede in het licht van het feit dat de regels inzake het meetellen van biomassa als groene energie onder de RED Europees geharmoniseerd zijn, niet aangewezen dat de Vlaamse Regering daarbij strenger is dan wat het Europese kader oplegt.

Concreet wordt voorgesteld om aan titel VII van het Energiedecreet ("Milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik") een hoofdstuk toe te voegen dat luidt: "Verplichtingen inzake de duurzaamheid en broeikasgasemissiereductie van hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof". Binnen dit nieuw hoofdstuk wordt het ontworpen artikel 7.12.1 tot en met 7.12.5 opgenomen, dat een rechtsgrond voorziet voor de Vlaamse Regering om, binnen het kader van het Energiedecreet, nadere uitvoeringsregels vast te stellen. Het voert immers te ver om deze regels in het Energiedecreet zelf vast te leggen, aangezien de relevante artikelen van RED III technische en gedetailleerde bepalingen bevatten. Voor dergelijke uitvoeringsregels is een besluit van de Vlaamse Regering een meer geschikt instrument, dat bovendien de nodige flexibiliteit biedt om in te spelen op toekomstige evoluties in de Europese regelgeving.

In het voorontwerp van decreet worden daarbij de volgende uitgangspunten bepaald:

- De voorgestelde bepaling 7.12.1 voorziet in een autonome rechtsgrond voor de Vlaamse Regering om verplichtingen op te leggen aan exploitanten van hernieuwbare-energie-installaties en brandstofleveranciers inzake het voldoen aan duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria voor hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof. Hernieuwbare brandstoffen is een verzamelnaam die conform artikel 2, 22) bis van RED III (en voorstel in artikel 4) volgende brandstoffen omvat: biobrandstoffen, vloeibare biomassa, biomassabrandstoffen en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong. Deze termen worden in de richtlijn vervolgens apart gedefinieerd[47]. Brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof[48] vallen hier niet onder, maar artikel 29 bis van RED III introduceert broeikasgasemissiereductiecriteria voor deze type brandstoffen, waardoor eveneens een rechtsgrond wordt voorzien voor het opleggen van eisen voor deze brandstoffen.

  Overeenkomstig artikel 30 van RED III worden de verplichtingen inzake de naleving van de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria opgelegd aan "economische actoren"[49]. Deze term wordt in de richtlijn niet

[47] Respectievelijk in artikel 2, 33), 32), 27) en 36) van de richtlijn.

[48] De definitie van brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof is gegeven in artikel 2, 35) van de richtlijn en wordt omgezet via artikel 4 van dit voorontwerp van decreet. Strikt genomen zijn brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof geen hernieuwbare brandstoffen. Brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof komen immers uit niet-hernieuwbare afvalstromen. Ze vallen dus niet onder de categorie "hernieuwbare brandstoffen" zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 22 bis van de richtlijn.

[49] De originele Nederlandstalige versie van RED III bepaalde dat de verplichtingen werden opgelegd aan "marktdeelnemers". Dit betrof echter een vertaalfout. In de Engelse, Franse en Duitse versie van artikel 30 worden de verplichtingen opgelegd aan respectievelijk "*economic operators*", "*opérateurs economiques*" en "*Wirtschaftsteilnehmern*". Via corrigendum 2025/91028

verder gedefinieerd. Voorgesteld wordt om, in plaats van de verplichtingen aan economische actoren op te leggen, de Vlaamse Regering expliciet te machtigen om deze verplichtingen op te leggen aan exploitanten van hernieuwbare-energie-installaties of aan brandstofleveranciers. Wat betreft brandstofleveranciers gaat het specifiek over producenten van gasvormige biomassabrandstoffen die deze brandstof aanbieden aan klanten (rechtstreeks of via tussenhandelaren), al dan niet via het gasnet.

- Het toepassingsgebied van deze verplichtingen wordt in het decreet nauwkeurig afgebakend conform de bepalingen van RED III. Zo zijn de verplichtingen van toepassing op:
    - Installaties voor de productie van elektriciteit, warmte of koude met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 7,5 MW of meer, in het geval van vaste biomassabrandstoffen;
    - Installaties voor de productie van elektriciteit, warmte of koude met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 2 MW of meer, in het geval van gasvormige biomassabrandstoffen;
    - Installaties voor de productie van elektriciteit, warmte of koude, in het geval van vloeibare biomassa (zonder vermogensdrempel);
    - Installaties die gasvormige biomassabrandstoffen produceren met een gemiddeld biomethaandebiet hoger dan 200 Nm³ methaanequivalent per uur[50], ongeacht het nominaal thermisch ingangsvermogen;
    - Energie uit hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong;
    - Energie uit brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof.

  Verduidelijkt wordt in artikel 7.12.1, derde lid dat voor de laatste twee categorieën, de Vlaamse Regering enkel broeikasgasemissiereductiecriteria kan opleggen. Artikel 29 bis van RED III legt voor deze categorieën immers geen duurzaamheidscriteria op, enkel criteria inzake broeikasgasemissiereductie. Voor de laatste twee categorieën bedraagt de verplichting voor de reductie van broeikasgasemissies die de Vlaamse Regering kan opleggen niet meer dan 70%, conform artikel 29 bis RED III.

  Aangezien het de voorkeur verdient een delegatie uitdrukkelijk te formuleren[51], wordt in het Energiedecreet het toepassingsgebied overgenomen van RED III. De richtlijn bepaalt in artikel 29, lid 14 overigens expliciet dat voor in artikel 29 lid 1, eerste alinea, onder a), b) en c), bedoelde doeleinden de lidstaten aanvullende duurzaamheidscriteria voor biomassabrandstoffen kunnen vaststellen. Voorgesteld wordt echter om in dit kader geen bijkomende of strengere duurzaamheidscriteria voor biomassabrandstoffen op te nemen dan deze die reeds door RED III worden opgelegd. Het voorontwerp van decreet beperkt zich tot de omzetting van de minimumdrempels uit de richtlijn, zodat er geen extra administratieve

(ST/15174/2025/INIT) werd de fout in de Nederlandstalige versie rechtgezet door "marktdeelnemer" te vervangen door "economische actor".

[50] Methaan heeft een calorische waarde (LHV) van 35,8 MJ/m³, wat equivalent is met ~10 kWh/m³. Een debiet van 200 m³/h komt ruwweg overeen met gemiddeld 2000 kW of 2MW energetische waarde aan gas. Deze grenswaarde is afgestemd op die van hernieuwbare energie-installaties op gasvormige biomassabrandstoffen, waar de grenswaarde op een thermisch ingangsvermogen van 2 MW ligt.

[51] Zie o.a. advies nr. 59.000/1/3 van de Raad van State d.d. 25 maart 2016 en advies nr. 60.625/3 van de Raad van State d.d. 16 december 2016.

lasten ontstaan voor exploitanten van hernieuwbare-energie-installaties of aan brandstofleveranciers die actief zijn in Vlaanderen.

De Vlaamse Regering wordt bovendien gemachtigd om nadere regels vast te stellen met betrekking tot de afbakening van de installaties en brandstoffen die onder het toepassingsgebied vallen, alsook omtrent de wijze waarop het totaal nominaal thermisch ingangsvermogen of het biomethaandebiet wordt bepaald. Het decreet voorziet uitdrukkelijk in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om, bij het vaststellen van de verplichtingen, een onderscheid te maken naargelang de gebruikte energiebron, de herkomst van de energiebron, het totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van de installatie de datum van indienstneming. RED III differentieert in artikel 29 en 29 bis op basis van de voornoemde parameters.

De wijze waarop de broeikasgasemissiereductie wordt berekend, wordt eveneens door de Vlaamse Regering vastgesteld, waarbij kan worden aangesloten bij de methodologieën uit artikel 31 en de bijlagen van RED III.

De Vlaamse Regering kan hierbij bepalen dat geheel of gedeeltelijk aan de verplichtingen uit dit artikel is voldaan als de naleving van de duurzaamheids- of broeikasgasemissiereductiecriteria al is aangetoond op grond van andere bepalingen van het Energiedecreet of het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid, of uitvoeringsbepalingen hiervan. Hiermee wordt vermeden dat exploitanten die bijvoorbeeld al via de certificatenregeling hebben aangetoond dat zij aan de criteria voldoen, de naleving van dezelfde criteria opnieuw moeten aantonen. Dit past binnen het streven naar beperking van administratieve lasten.

- Het ontworpen artikel 7.12.2 voorziet in een kader voor de rapportering met betrekking tot naleving van de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria en verificatie hiervan. De Vlaamse Regering kan rapporteringsvereisten opleggen aan exploitanten en brandstofleveranciers, waarbij ook delegatie aan de Vlaamse Regering wordt gegeven om de inhoud, de wijze van rapportering en de termijnen waarbinnen de rapportering dient te gebeuren nader te bepalen. De Vlaamse Regering kan daarbij ook bepalen dat een bewijs van duurzaamheid (*Proof of Sustainability*) is vereist.

  De naleving van de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria dient overeenkomstig artikel 30, lid 1 van RED III te worden aangetoond aan de hand van onafhankelijke en transparante audits, overeenkomstig de uitvoeringshandelingen van de Europese Commissie. Daarbij wordt gebruikgemaakt van een massabalanssysteem.

  De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen omtrent de voorwaarden waaraan de audits moeten voldoen, alsook omtrent de verificatie van de naleving van de criteria. Zij kan bepalen dat de verificatie dient te gebeuren via een door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 30, lid 6 van RED III erkend vrijwillig certificeringssysteem. Op dit moment heeft de Commissie achttien certificeringsystemen formeel erkend[52]. Aansluiten bij door de Commissie erkende systemen is aangewezen, aangezien op dit manier administratieve vereenvoudiging en

[52] Zie: https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/bioenergy/voluntary-schemes_en.

efficiëntie kan worden bewerkstelligd, zowel voor de overheid als voor de betrokken marktactoren. Het ontwikkelen, beheren en opvolgen van een eigen Vlaams certificatieschema is een tijdrovend en complex proces, dat aanzienlijke personeelsinzet en expertise vergt van het VEKA. Met name het vereenvoudigd certificatieschema dat in Vlaanderen werd ontwikkeld, vraagt een intensieve opvolging en brengt een hoge werklast met zich mee voor de administratie. Bovendien bieden de Europese schema's een geharmoniseerd kader, waardoor marktactoren kunnen voldoen aan de vereisten zonder bijkomende nationale procedures te moeten doorlopen.

De Vlaamse Regering kan bij het vaststellen van de verplichtingen inzake rapportering en verificatie, een onderscheid maken naargelang de van toepassing zijnde duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria, de gebruikte energiebron, het totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van de hernieuwbare-energie-installatie en de datum van indienstneming van de hernieuwbare-energie-installatie. Dit laat toe om rekening te houden met de proportionaliteit van de rapporterings- en verificatieverplichtingen, weliswaar moeten daarbij de grenzen die RED III stelt gewaarborgd blijven.

Vrijstellingen of afwijkingen op de rapporteringsverplichting kunnen door de Vlaamse Regering worden voorzien indien reeds via andere Vlaamse regelgeving (bijvoorbeeld via het stelsel van groenestroomcertificaten of ETS-regelgeving) werd gerapporteerd, zoals bepaald in het ontworpen artikel 7.12.2, § 4. Bij de uitwerking van rapporteringsverplichtingen is het belangrijk om oog te hebben voor het vermijden van onnodige administratieve lasten. Waar mogelijk dient aansluiting te worden gezocht bij rapportering die reeds uit hoofde van andere regelgeving moet gebeuren, zodat de regeldruk voor betrokken partijen beperkt blijft.

- Er wordt in het ontworpen artikel 7.12.3 ook een rechtsgrond voorzien om, voor het bepalen welke installaties onder het toepassingsgebied van de verplichting vallen, en wie de exploitant van de hernieuwbare-energie-installatie of de brandstofleverancier is, gebruik te maken van de gegevens die door of krachtens titel VII of titel XII van het Energiedecreet, of het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid aan het VEKA worden bezorgd. Zo heeft het VEKA via de certificatenregeling uit titel VII, hoofdstuk I van het Energiedecreet verschillende installatiegegevens tot haar beschikking. Conform artikel 12.2.1 van het Energiedecreet kan de Vlaamse Regering ook verplichtingen opleggen aan exploitanten van energie-opwekkingsinstallaties om het VEKA accurate, volledige en consistente gegevens te bezorgen voor het energierapport en het Vlaamse beleid inzake hernieuwbare energie. Artikel 10.1.4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bepaalt in uitvoering hiervan dat de exploitant jaarlijks vóór 1 april de relevante gegevens over de installatie aan het VEKA moet bezorgen[53]. Door aan te sluiten bij deze

[53] De rapporteringsplicht is verder uitgewerkt in artikel 2 van het Ministerieel besluit van 23 februari 2005 inzake de rapportering van afnamegegevens door de beheerders van de aardgas- en elektriciteitsnetten en van productiegegevens door de exploitanten van hernieuwbare energie-installaties met warmteproductie, van warmtekracht- en van zelfopwekkingsinstallaties. Dat artikel bepaalt dat de exploitant gegevens verstrekt voor een "voor een warmtekrachtinstallatie met een totaal nominaal elektrisch vermogen hoger dan 50 kW, voor een hernieuwbare energie-installatie met een totaal nominaal elektrisch of thermisch vermogen hoger dan 25 kW en die geen warmtekrachtinstallatie is of voor een zelfopwekkingsinstallatie met een nominaal elektrisch vermogen hoger dan 1000 kW.".

bestaande rapporteringsverplichtingen wordt administratieve efficiëntie bevorderd. Het is immers niet wenselijk om partijen te confronteren met bijkomende of dubbele rapporteringsverplichtingen wanneer de relevante informatie al via andere kanalen (met name via bestaande rapporteringen aan het VEKA) beschikbaar is. Het VEKA heeft bijvoorbeeld gegevens over het vermogen, de datum van indienstneming, het type installatie en de gebruikte energiebron van hernieuwbare-energie-installaties in het Vlaamse Gewest beschikbaar. Het is dus overbodig om deze gegevens opnieuw op te vragen in het kader van de nieuwe verplichting.

- In ontworpen artikel 7.12.4 van het Energiedecreet worden, in overeenstemming met de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof[54] en de vaste adviespraktijk van de Raad van State, de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens vastgelegd. Hoewel het in de regel zal gaan om ondernemingen die onder het toepassingsgebied van de verplichting vallen, is het toch mogelijk dat ook persoonsgegevens worden verwerkt, zoals de namen en emailadressen van indieners namens de onderneming, of de namen van natuurlijke personen die audits hebben uitgevoerd. Het VEKA wordt aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke. De gegevens zijn enkel toegankelijk voor de diensten van de Vlaamse overheid, met de mogelijkheid om geanonimiseerde gegevens voor statistische en wetenschappelijke doeleinden ter beschikking te stellen van belanghebbende instanties. De categorieën van persoonsgegevens, de betrokken personen, de doelstellingen, de toegangsrechten en de bewaartermijn (vijf jaar na afsluiting van het dossier, waarna anonimisering volgt) worden expliciet bepaald. De termijn van vijf jaar is gegrond in de nieuwe sanctiebepaling, vermeld in ontworpen artikel 13.4.22 van het Energiedecreet (*infra* artikel 48 van het voorontwerp van decreet), samen gelezen met artikel 13.4.8 van het Energiedecreet. De vordering die hieruit voortvloeit waarover het VEKA beschikt, bedraagt namelijk vijf jaar vanaf het ontstaan van deze vordering. Aldus is het van belang dat het VEKA gedurende deze periode over de noodzakelijke gegevens beschikt om een administratieve geldboete te kunnen opleggen.

Artikelen 29 tot en met 37.

In uitvoering van artikel 31 bis van RED III wordt door de Europese Commissie de Uniedatabank opgericht om de tracering van vloeibare en gasvormige hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof mogelijk te maken. Het toepassingsgebied van de Uniedatabank wordt daarbij uitgebreid van vervoer naar alle andere eindgebruiksectoren waarin dergelijke brandstoffen worden verbruikt.

Via artikel 29 wordt voorgesteld om een nieuw hoofdstuk XIII toe te voegen aan titel VII van het Energiedecreet: "Verplichtingen inzake de Uniedatabank voor vloeibare en gasvormige hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof". Het begrip "Uniedatabank" wordt gedefinieerd in artikel 4, punt 22° van dit voorontwerp van decreet, zodat duidelijk is dat hiermee de Uniedatabank opgesteld door de Commissie overeenkomstig artikel 31 bis van RED III wordt bedoeld.

Er wordt via artikel 30 een rechtsgrond in het Energiedecreet voorzien voor het opleggen van verplichtingen aan natuurlijke personen of rechtspersonen met betrekking tot het invoeren van informatie in de Uniedatabank over de verrichte

[54] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1;GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

transacties en de duurzaamheidskenmerken van vloeibare en gasvormige hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof. De keuze om de bevoegdheid tot het opleggen van deze verplichtingen te delegeren aan de Vlaamse Regering is ingegeven door verschillende overwegingen:

- Ten eerste is de Uniedatabank, zoals voorzien in artikel 31 bis van RED III, op dit moment slechts gedeeltelijk operationeel. De concrete modaliteiten van de werking, de technische specificaties en de verplichtingen die hieruit voortvloeien zijn nog onderhevig aan verdere discussies en uitwerking op Europees niveau. Het is bovendien onzeker wanneer de Uniedatabank volledig operationeel zal zijn en welke bijkomende verplichtingen of technische vereisten hieruit zullen voortvloeien voor de betrokken actoren.

- Ten tweede is het, gelet op de technische complexiteit en de mogelijke evolutie van deze verplichtingen, niet aangewezen om de specifieke modaliteiten en procedures reeds op het niveau van het Energiedecreet vast te leggen. Een delegatie aan de Vlaamse Regering biedt de noodzakelijke flexibiliteit om, in functie van de verdere Europese uitrol en de praktische implementatie van de Uniedatabank, tijdig te kunnen inspelen op verdere ontwikkelingen. Op dit moment wordt door de Europese Commissie bovendien een herziening van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/996[55] voorbereid. Huidig artikel 18 van de Uitvoeringsverordening bevat reeds een beperkt aantal regels met betrekking tot traceerbaarheid en de Uniedatabank. In licht van de uitbreiding van het toepassingsgebied van de Uniedatabank in RED III (*supra*) zal de Uitvoeringsverordening echter grondig worden herzien, waarbij ook de verplichtingen inzake de Uniedatabank zullen worden aangepast en aangevuld. De Commissie beschikt verder overeenkomstig artikel 31 bis, lid 2, tweede alinea en artikel 35 van RED III over de bevoegdheid om, waar nodig, gedelegeerde handelingen vast te stellen die deze richtlijn aanvullen. Dit betekent dat het toepassingsgebied van de in de Uniedatabank op te nemen gegevens verder kan worden uitgebreid, bijvoorbeeld tot relevante gegevens over de plaats van productie of inzameling van de voor de brandstofproductie gebruikte grondstoffen, indien dit nodig blijkt om de traceerbaarheid in de gehele toeleveringsketen te verbeteren. De Vlaamse regelgeving moet daarom voldoende flexibel zijn om dergelijke toekomstige Europese verplichtingen snel te kunnen implementeren.

Er wordt hierbij gekozen om deze verplichtingen op te leggen aan natuurlijke personen of rechtspersonen in plaats van aan 'economische actoren' zoals artikel 31 bis voorschrijft.

Om het risico van dubbeltellingen of dubbele disclosure van een eenheid hernieuwbaar gas dat zowel gedekt wordt door een bewijs van duurzaamheid[56] als door een garantie van oorsprong te beperken, moeten de lidstaten overeenkomstig artikel 31 bis van RED III ervoor zorgen dat relevante garanties van oorsprong, of gegevens daarover, naar de Uniedatabank worden doorgestuurd op het moment dat een levering van dit hernieuwbaar gas in de Uniedatabank wordt geregistreerd,

---

[55] Uitvoeringsverordening (EU) 2022/996 van de Commissie van 14 juni 2022 betreffende de voorschriften om de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria alsmede de criteria inzake laag risico op indirecte veranderingen in landgebruik te controleren. Deze uitvoeringsverordening is vastgesteld overeenkomstig artikel 30, lid 8 van richtlijn (EU) 2018/2001.

[56] Een bewijs van duurzaamheid wordt in artikel 4, 2° van het voorontwerp gedefinieerd.

en dat deze garanties van oorsprong worden ingeleverd nadat de levering van hernieuwbaar gas uit het onderling verbonden gassysteem van de Unie is verwijderd. Dergelijke garanties van oorsprong kunnen, zodra zij zijn geregistreerd in de Uniedatabank, enkel nog worden verhandeld en ingeleverd samen met het bijhorende bewijs van duurzaamheid. Deze garanties van oorsprong en de bijhorende bewijzen van duurzaamheid worden namelijk een één en ondeelbaar geheel waardoor dubbeltellingen en dubbele disclosure van dezelfde eenheid hernieuwbaar gas vermeden kan worden.

Merk op dat "verhandelen" hier ook "importeren" en "exporteren" omvat, zoals reeds verduidelijkt onder de bespreking van artikelen 13 tot en met 17.

Om een efficiënt en geautomatiseerd werkproces voor dergelijke overdrachten en annuleringen van bewijzen van duurzaamheid en voor het inleveren van de bijbehorende garanties van oorsprong te waarborgen, moet er een koppeling tot stand worden gebracht tussen de Uniedatabank en de nationale databanken van garanties van oorsprong van de lidstaten (viz. de centrale databank van de Vlaamse Nutsregulator, vermeld in artikel 7.1/1.1 in het Energiedecreet). Gezien de momenteel beperkt beschikbare informatie omtrent de Uniedatabank, zal de budgettaire impact van deze wijzigingen op de centrale databank later, bij de uitwerking van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering, worden geëvalueerd.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om natuurlijke personen of rechtspersonen te belasten met de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de handel in vloeibare en gasvormige hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof die in de Uniedatabank zijn geregistreerd, conform de toepasselijke regels van de betrokken lidstaten. Aangezien garanties van oorsprong en bewijzen van duurzaamheid voor eenzelfde eenheid hernieuwbaar gas één en ondeelbaar geheel zullen vormen, moet bij de handel in hernieuwbaar gas rekening worden gehouden met zowel de regels inzake garanties van oorsprong als de regels inzake bewijzen van duurzaamheid.

Met betrekking tot de handel in garanties van oorsprong bepaalt artikel 19 van RED III dat lidstaten of bevoegde instanties de import van garanties van oorsprong mogen weigeren indien er gegronde twijfels bestaan over de nauwkeurigheid, betrouwbaarheid of waarachtigheid ervan. Bovendien mag een lidstaat een door een derde land afgegeven garantie van oorsprong enkel erkennen indien er een overeenkomst bestaat over wederzijdse erkenning en uitsluitend bij rechtstreekse invoer of uitvoer. Zo weigerde de Vlaamse Nutsregulator bijvoorbeeld lange tijd Zweedse garanties van oorsprong[57] (BESL-2025-31 | Vlaamse Nutsregulator).

Wat de handel in bewijzen van duurzaamheid betreft, verbieden bijvoorbeeld bepaalde lidstaten (zoals Denemarken) momenteel onder hun steunmechanisme de export van gesubsidieerd hernieuwbaar gas.

De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om aan certificeringsorganen in het kader van vrijwillige of nationale systemen, erkend door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 30, lid 4 tot en met 6 van richtlijn 2018/2001, en aan beheerders van een aardgas- of waterstofnet verplichtingen op te leggen met betrekking tot de verificatie van de gegevens die in de Uniedatabank moeten worden ingevoerd of eraan moeten worden doorgestuurd. De concrete modaliteiten van deze verificatieverplichting krijgen invulling in de herziening van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/996. In de huidige ontwerpregels wordt er bijvoorbeeld bepaald dat de maandelijks door producenten ingevoerde volumes

[57] https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2025-31.

van geïnjecteerd hernieuwbaar gas door de bevoegde autoriteiten moeten worden geverifieerd. Daarnaast zal bijvoorbeeld ook de koppeling tussen de garanties van oorsprong en de bijhorende bewijzen van duurzaamheid moeten worden geverifieerd.

Dit artikel voorziet eveneens in een rechtsgrond voor de Vlaamse Regering om gepaste maatregelen op te leggen wanneer er onregelmatigheden of fraude in de toeleveringsketen van vloeibare of gasvormige hernieuwbare brandstoffen en brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof worden vastgesteld, wanneer gegevens niet of niet tijdig zijn ingevoerd of doorgestuurd aan de Uniedatabank of de centrale databank en wanneer er foutieve of frauduleuze gegevens zijn ingevoerd of doorgestuurd aan de Uniedatabank of de centrale databank. De concrete invulling van deze maatregelen kan op dit moment nog niet worden vastgelegd, aangezien de nadere modaliteiten pas invulling zullen krijgen bij de herziening van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/996. De huidige ontwerpregels hiervan voorzien bijvoorbeeld in een procedure voor een retroactieve correctie op of intrekking van de geldigheid van de uitgeven bewijzen van duurzaamheid (en dus impliciet ook op de uitgeven garanties van oorsprong) voorzien.

De verwerking van persoonsgegevens in het kader van de Uniedatabank, opgezet overeenkomstig artikel 31 bis van RED III, valt onder de verantwoordelijkheid van de Europese Commissie. De Uniedatabank wordt conform artikel 31 bis, lid 1 van RED III door de Commissie opgezet. De Commissie bepaalt zo het doel en de middelen van de verwerking en treedt aldus op als gegevensverantwoordelijke in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De verwerking van persoonsgegevens van natuurlijke personen wordt geregeld door Verordening (EU) 2018/1725[58], dat toeziet op de naleving van privacywetgeving door Europese instellingen en organen in lijn met de AVG. Het Vlaamse Gewest is enkel bevoegd voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van haar eigen regelgeving en kan bijgevolg niet zelf de Europese Commissie als gegevensverantwoordelijke voor de Uniedatabank aanwijzen in het Energiedecreet. Deze verantwoordelijkheid volgt rechtstreeks uit de Europese regelgeving en de feitelijke organisatie van de Uniedatabank. In het ontwerpdecreet wordt daarom geen bepaling opgenomen die de gegevensverantwoordelijke aanwijst voor de Uniedatabank, aangezien dit buiten de Vlaamse bevoegdheid valt.

Wel wordt voorzien dat in het kader van de verplichtingen rond de Uniedatabank, de Vlaamse Regering een hoofdgebruiker van de Uniedatabank aanwijst namens de Vlaamse overheid. Momenteel worden door de Europese Commissie in het kader van de herziening van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/996 regels vastgesteld waaruit volgt dat elke lidstaat een hoofdgebruiker (‘lead user’) van de Uniedatabank moet aanstellen. In de huidige ontwerpregels wordt van deze hoofdgebruiker verwacht dat die onder meer de toegang tot de Uniedatabank voor bevoegde diensten beheert, de registratie van relevante entiteiten coördineert en toeziet op de correcte uitvoering van de verplichtingen. De uitvoeringsverordening is echter nog niet definitief; de verantwoordelijkheden kunnen dus nog evolueren. Het decreet voorziet daarom enkel in een rechtsgrond voor deze aanwijzing en de verdere uitwerking via uitvoeringsbesluiten, in afwachting van definitieve Europese regels. De impact op de Vlaamse Overheid zal later, bij de uitwerking van het uitvoeringsbesluit door de Vlaamse Regering, in kaart worden gebracht.

[58] Verordening (EU) 2018/1725 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG.

Artikelen 38 en 39.

Conform titel VIII van het Energiedecreet kunnen tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen worden opgesteld. Hierbij kunnen steunprogramma's worden opgesteld voor natuurlijke personen (titel VIII, hoofdstuk II van het Energiedecreet), voor ondernemingen (titel VIII, hoofdstuk III van het Energiedecreet) en voor niet-commerciële instellingen, publiek-rechtelijke rechtspersonen en voor de netbeheerders en de beheerders van het transmissienet en het vervoersnet (titel VIII, hoofdstuk IV van het Energiedecreet).

RED III legt de nodige nieuwe verplichtingen op aan lidstaten inzake steunregelingen voor energie uit hernieuwbare bronnen. De steunprogramma's voor hernieuwbare energie die worden opgesteld door of krachtens titel VIII van het Energiedecreet vallen ook onder het toepassingsgebied van RED III. Het gaat om een dwingende opdracht aan de lidstaten om, in al haar geledingen, dergelijke steunmaatregelen expliciet te koppelen aan de voorwaarden uit de richtlijn. Daarom wordt voorgesteld enkele algemene bepalingen toe te voegen, die van toepassing zijn op de steunregelingen inzake hernieuwbare energie die de Vlaamse Regering, diensten van de Vlaamse overheid en lokale besturen conform titel VIII van het Energiedecreet opstellen. Meer bepaald voert RED III volgende nieuwe verplichtingen in voor steunregelgingen:

- Er moet in geval van steun voor biomassa steeds worden voldaan aan het beginsel van cascaderend gebruik van biomassa uit artikel 3, lid 3 van RED III (met mogelijke uitzonderingen uit dit beginsel via artikel 3, lid 3 bis RED III). Er wordt conform artikel 3, lid 3 ter ook bepaald dat als wordt afgeweken van het beginsel van cascaderend gebruik, de Commissie hiervan maximaal eenmaal per jaar van op de hoogte wordt gebracht;

- Er mag geen rechtstreekse financiële steun worden verleend voor het gebruik van zaagstammen, stammen voor fineer, rondhout van industriële kwaliteit, stronken en wortels om energie te produceren, en ook niet voor de productie van hernieuwbare energie door verbranding van afval, tenzij de in Richtlijn 2008/98/EG[59] ("Afvalstoffenrichtlijn") vastgestelde verplichtingen inzake gescheiden inzameling worden nageleefd (artikel 3, lid 3 quater RED III);

- Er mag geen steun worden verleend voor de productie van elektriciteit uit bosbiomassa in alleen op elektriciteit werkende installaties noch wordt bestaande steun hiervoor vernieuwd, tenzij die elektriciteit aan ten minste één van drie uitzonderingsvoorwaarden uit de richtlijn voldoet (artikel 3, quinquies RED III);

- De lidstaten moeten duidelijk definiëren aan welke technische specificaties hernieuwbare-energieapparatuur en -systemen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor steunregelingen (artikel 15, lid 2 RED III). De richtlijn verduidelijkt daarbij dat geharmoniseerde normen waarvan de referenties ter ondersteuning van het Unierecht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* zijn gepubliceerd, zoals

[59] Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

Verordening (EU) 2017/1369[60] ("Energie-etikettering verordening") Richtlijn 2009/125/EG[61] ("Energie-labelling richtlijn"), voorrang hebben. Bij ontstentenis hiervan worden andere geharmoniseerde normen en Europese normen gebruikt, in die volgorde. Dergelijke technische specificaties schrijven niet voor waar de apparatuur en de systemen moeten worden gecertificeerd en mogen de goede werking van de interne markt niet belemmeren. Voor de omzetting van dit artikel wordt voorgesteld om in plaats van "hernieuwbare-energieapparatuur- en systemen" de reeds in titel VIII veel gebruikte term "hernieuwbare energietechnologieën" te gebruiken[62]. Deze terminologie sluit beter aan bij de bestaande terminologie en zorgt voor meer consistentie en duidelijkheid binnen titel VIII van het Energiedecreet.

Naast de nieuwe verplichtingen die door RED III zijn ingevoerd, blijven ook enkele bepalingen uit RED II van kracht. Hoewel deze bepalingen door RED III niet zijn gewijzigd, leggen ze nog steeds verplichtingen op aan steunregelingen voor hernieuwbare energie. Deze verplichtingen zijn tot op heden nog niet formeel omgezet in Vlaamse regelgeving. Het gaat om de volgende bepalingen:

- Artikel 4, lid 2: dit artikel schrijft voor dat steunregelingen voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen een prikkel moeten bieden voor een marktconforme en op de markt afgestemde integratie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen in de elektriciteitsmarkt, waarbij onnodige verstoringen van de elektriciteitsmarkten worden vermeden en rekening wordt gehouden met mogelijke systeemintegratiekosten en netstabiliteit.

- Artikel 4, lid 3: dit artikel schrijft voor dat steunregelingen voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen zodanig moeten worden ontworpen dat elektriciteit uit hernieuwbare bronnen maximaal wordt geïntegreerd in de elektriciteitsmarkt en ervoor wordt gezorgd dat producenten van hernieuwbare energie inspelen op marktprijssignalen en hun marktinkomsten maximaliseren. Het artikel werd niet gewijzigd door RED III, maar wel door EMD 5[63]. Volgens deze wijziging moet directe prijssteun voor hernieuwbare elektriciteit worden toegekend in de vorm van een marktpremie, die vast of geleidelijk kan zijn. De tweede alinea is niet van toepassing op steun voor elektriciteit uit de in artikel 19 quinquies, lid 4, van Verordening (EU) 2019/943 ('Elektriciteitsverordening') genoemde bronnen, waarop artikel 19 quinquies, lid 1, van die verordening van toepassing is. Tot slot kunnen lidstaten kleinschalige installaties en demonstratieprojecten van deze verplichtingen vrijstellen, onverminderd het toepasselijke Unierecht inzake de interne elektriciteitsmarkt.

---

60 Verordening (EU) 2017/1369 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2017 tot vaststelling van een kader voor energie-etikettering en tot intrekking van Richtlijn 2010/30/EU.

61 Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten.

62 In artikel 8.2.1, 3°, 8.3.1, 3° en 4°, 8.3.2, § 1, 8.3.3, 1° tot en met 3° en 8.4.1, 3° tot en met 7° van het Energiedecreet wordt immers reeds gebruikt gemaakt van de term "hernieuwbare energietechnologieën".

63 Zie artikel 1 van richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie, dat de tweede alinea van artikel 4 van richtlijn (EU) 2018/2001 vervangt.

- Artikel 4, lid 4: dit artikel schrijft voor dat lidstaten ervoor moeten zorgen dat steun voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen wordt toegekend op een open, transparante, concurrerende, niet-discriminerende en kosteneffectieve wijze. Kleinschalige installaties en demonstratieprojecten kunnen worden vrijgesteld van de deze verplichting.

Via artikel 38 en 39 van het voorontwerp van decreet worden twee artikelen (8.1.3 en 8.1.4) toegevoegd aan de algemene bepalingen binnen hoofdstuk I van titel VIII van het Energiedecreet, om uitvoering te geven aan de bovenstaande bepalingen.

Artikel 40.

In artikel 8.7.2 van het Energiedecreet zijn nadere bepalingen vastgelegd met betrekking tot de hoogte van de tegemoetkomingen die aan natuurlijke personen, niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen worden toegekend in uitvoering van titel VIII van het Energiedecreet. Daarbij zijn maximale percentages vastgelegd die bepalen welk deel van de in aanmerking komende kosten door de tegemoetkomingen kan worden gedekt. In artikel 8.7.2, §2, derde lid van het Energiedecreet is voorts bepaald dat de Vlaamse Regering die maximumpercentages aanpast "*overeenkomstig de percentages die opgenomen zijn in de Europese kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu*". Deze verwijzing is sterk verouderd. Nadat in 2014 de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie ('EEAG') werden goedgekeurd, werden deze richtsnoeren in 2022 vervangen door de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie ('CEEAG').

In haar advies 75.873/16 van 24 april 2024[64] raadt de Afdeling Wetgeving van de Raad van State de decreetgever aan om "zo snel als mogelijk" artikel 8.7.2, §2, derde lid van het Energiedecreet op dit punt te wijzigen, "bijvoorbeeld door een dynamische verwijzing op te nemen". Aan dit advies wordt via voorliggend voorontwerp van decreet gehoor gegeven. Concreet wordt voorgesteld de bestaande formulering te vervangen door te verwijzen naar "de Europese richtsnoeren inzake staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 of richtsnoeren die de voormelde richtsnoeren vervangen". Door deze dynamische formulering moet het decreet niet opnieuw worden gewijzigd bij een nieuwe vervanging van de richtsnoeren.

Artikel 41.

Artikel 18, derde lid van RED II verplicht lidstaten reeds om certificeringsregelingen of gelijkwaardige kwalificatieregelingen beschikbaar te stellen voor installateurs en ontwerpers van hernieuwbare energiesystemen. Dit artikel werd in het Vlaamse Gewest omgezet via artikel 10.1.5 van het Energiedecreet en uitvoeringsbepalingen. RED III wijzigt artikel 18 met betrekking tot de certificeringsverplichtingen voor hernieuwbare energie. Waar de vorige richtlijn hernieuwbare energie alleen certificeringsregelingen vereiste voor kleinschalige systemen, is het toepassingsgebied nu uitgebreid: de verplichting geldt voor alle systemen vermeld in artikel 18, ongeacht de grootte van het systeem. Derhalve wordt voorgesteld het woord "kleinschalige" te schrappen in artikel 10.1.5, eerste lid, van het Energiedecreet.

Door de RED III wordt aan de reeds bestaande categorie "installateurs van fotovoltaïsche zonne-energiesystemen" toegevoegd dat deze categorie nu ook

[64] Advies over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'tot wijziging van regelgeving over energie, ETS en de gebouwenpas'.

installaties "met inbegrip van energieopslag" omvat. Artikel 10.1.5, eerste lid, van het Energiedecreet wordt dienovereenkomstig aangepast. Daarnaast wordt, conform de nieuwe bepaling uit de RED III, ook toegevoegd dat certificering wordt voorzien voor installateurs van oplaadpunten die vraagsturing mogelijk maken.

Tot slot wordt in artikel 10.1.5, derde lid, van het Energiedecreet de gedateerde verwijzing naar Richtlijn 2009/28/EG gecorrigeerd, aangezien deze richtlijn is ingetrokken en vervangen door Richtlijn (EU) 2018/2001.

Artikel 42 en 45.

Algemene verplichting

Aan titel XI/1 van het Energiedecreet wordt een nieuw artikel 11/1.1.2 toegevoegd. Dit nieuwe artikel voorziet in de gedeeltelijke omzetting van artikel 20bis van RED III en de gedeeltelijke omzetting van artikel 14, lid 6 van richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen en de gedeeltelijke omzetting van artikel 11 van richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

De zojuist vermelde artikelen uit de verschillende Europese richtlijnen bepalen elk dat alle nieuwe en vervangen niet-openbaar toegankelijke oplaadpunten voor elektrische voertuigen functionaliteiten voor slim opladen moeten kunnen ondersteunen. Het creëren van een uniforme rechtsgrondslag biedt mogelijkheden om naleving bij de burger en handhaving door de overheid op een efficiënte en transparante wijze te coördineren.

Het eerste lid, paragraaf 1, van het nieuw voorgestelde artikel 11/1.1.2 voert de algemene verplichting in dat alle nieuwe en vervangen niet-openbaar toegankelijke oplaadpunten voor elektrische voertuigen functionaliteiten voor slim opladen moeten kunnen ondersteunen. De datum van inwerkingtreding van de verplichting wordt bepaald op 1 januari 2028. Dit wil zeggen dat handhaving door de Vlaamse Overheid van de verplichting pas van start zal gaan vanaf 1 januari 2028. Hiermee wordt een redelijke overgangsperiode voorzien voor oplaadpunten die moeten voldoen aan de nieuwere en meer complexe standaard. De rechtszekerheid wordt zo gewaarborgd en de sector krijgt voldoende tijd om zich aan de nieuwe Vlaamse regelgeving aan te passen. Naast de Vlaamse regelgeving wordt er ook op gewezen dat rekening moet gehouden worden met de verplichtingen opgenomen in de AFIR. In Bijlage II van de AFIR wordt bepaald dat particuliere laadpunten voor wisselstroom (AC) en gelijkstroom (DC) voor lichte en zware elektrische voertuigen die vanaf 1 januari 2027 worden geïnstalleerd of gerenoveerd, moeten voldoen aan de normen EN IEC 61851-1:2019 en EN ISO 15118-20:2022. De AFIR is rechtstreeks toepasbaar, een schending van deze verplichting kan voor de Belgische rechter gebracht worden. De bepalingen uit het voorliggend ontwerp van decreet doen geen afbreuk aan de verplichtingen opgenomen in de AFIR.

Door data-gestuurde beheersing kunnen oplaadpunten inspelen op gebruikersgedrag, netcapaciteit en de energiemarkt. Slimme oplaadpunten passen het laadproces dynamisch aan op basis van realtime informatie over het elektriciteitsnet, energieprijzen en gebruiksvoorkeuren. Dit gebeurt via communicatie tussen het voertuig, het laadpunt en het elektriciteitsnet. Het gebruik van de functionaliteit om slim op te laden biedt kansen voor de ontwikkeling van een duurzamer en stabieler energiesysteem. In het kader van de energietransitie en het aanpakken van de congestieproblematiek die ten gevolge van een toenemende elektrificatie van de maatschappij groter wordt, is het niet

opnemen van de vereiste dat oplaadpunten slim moeten zijn, niet duurzaam of kostenefficiënt. Verder houdt de slimme component mogelijkheden in pacht voor samenwerking met andere energiecomponenten (zoals zonnepanelen of batterijen) of datavergaring voor efficiëntieverbetering van energievoorziening op een later tijdstip. Het is een belangrijk onderdeel om netverzwaring te vermijden en de daarmee gepaard gaande maatschappelijke kosten te beperken.

De verplichting voor slimme laadpunten is niet enkel een verplichting conform AFIR, maar heeft daarnaast significante baten voor de maatschappij. De meerkost van een slim laadpunt ten opzichte van een niet-slim laadpunt ligt in de grootteorde van 200-400 euro. Deze kost zal naar verwachting verder afnemen door een groter aanbod en dalende kosten van hardware/software. Slim laden heeft echter het potentieel om piekbelasting op het elektriciteitsnet sterk te beperken. Zo kunnen bijkomende netkosten vermeden worden die anders via de nettarieven worden doorgerekend aan alle netgebruikers. Ook kan slim laden een oplossing bieden voor de problematiek van netcongestie, ook in Vlaanderen een actueel aandachtspunt.

Verder wordt in het tweede lid, paragraaf 1, bepaald dat de Vlaamse Nutsregulator de functionaliteiten voor slim opladen vastlegt in hun toepasselijke technische reglementen. De VNR legt deze functionaliteiten vast conform de eisen vastgelegd door of krachtens de AFIR.

Door deze functionaliteiten voor slim opladen vast te stellen in de toepasselijke technische reglementen, wordt uniformiteit en rechtszekerheid gegarandeerd. Indien er niet voorzien zou worden in gemeenschappelijke technische specificaties zal dit een belemmering vormen voor de totstandbrenging van een interne markt voor infrastructuur voor alternatieve brandstoffen. Slim opladen kan namelijk de verdere integratie van elektrische voertuigen in het elektriciteitssysteem verder faciliteren. Door een energiebeheersysteem mogelijk te maken waarbij eindgebruikers hun elektriciteitsverbruik aanpassen op basis van de beschikbaarheid van hernieuwbare elektriciteit en op die manier lage elektriciteitsprijzen optimaal kunnen benutten, kan het oplaadproces worden geoptimaliseerd en beheerd op een manier die geen congestie veroorzaakt. Vervolgens kan de functionaliteit slim opladen een verdere integratie van elektrische voertuigen in het energiesysteem mogelijk maken.

De AFIR legt bindende eisen op voor de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen, waaronder laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Door bij dit proces rekening te houden met de eisen vastgelegd door of krachtens de AFIR, wordt er dus rekening gehouden met het feit dat slimme laadpunten bepaalde fysieke kenmerken en technische specificaties dienen te bezitten om communicatie tussen elektrische voertuigen en laadpunten, tussen laadpunten en het managementsysteem voor laadsoftware alsook communicatie in verband met het opladen van een elektrische voertuig bij laadpalen van verschillende aanbieders en met het elektriciteitsnet mogelijk te maken. Dit op een manier rekening houdend met cyberveiligheid en bescherming van persoonsgegevens van de eindgebruikers.

Ten slotte bepaalt het derde en laatste lid van paragraaf 1 dat de Vlaamse Regering kan bepalen of laadpunten voor elektrische voertuigen een koppeling met digitale meters en functionaliteiten voor bidirectioneel laden moeten kunnen ondersteunen. Wanneer deze functionaliteiten zouden vastgelegd worden, moet er ook rekening worden gehouden met de eisen vastgelegd door of krachtens de AFIR. De Vlaamse Regering kan deze extra vereisten waaraan alle nieuwe en vervangen niet-openbaar toegankelijke oplaadpunten voor elektrische voertuigen zouden moeten voldoen, vastleggen, wanneer blijkt uit de beoordeling en eventueel mogelijke passende maatregelen die de Vlaamse Nutsregulator moet uitvoeren

overeenkomstig hun taak opgelegd in artikel 6, 1°, punt p) van het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator dat het aanbevolen is om functionaliteiten voor bidirectioneel laden en een koppeling met digitale meters te verplichten voor alle nieuwe en vervangen oplaadpunten. Op die manier wordt via de exploitatie van oplaadpunten elektrische voertuigen in staat gesteld een grotere bijdrage te laten leveren aan de flexibiliteit in het energiesysteem.

Het bovenbeschreven artikel stelt dat het de taak is van de Vlaamse Nutsregulator om toezicht te houden op de elektriciteitsdistributienetbeheerders en hun prestaties betreffende de ontwikkeling van een slim netwerk, gericht op energie-efficiëntie en de integratie van energie uit hernieuwbare energiebronnen. Bovenstaande bepaling vormt een datagestuurde onderbouwing voor het opleggen van een regelgeving betreffende laadpaalfunctionaliteiten die verder gaat dan slim zijn, namelijk het bevatten van functionaliteiten voor bidirectioneel laden. Dankzij deze functionaliteiten zullen elektrische voertuigen actief kunnen bijdragen aan flexibiliteit van het energiesysteem door te fungeren als rijdende energiedragers. Dankzij de mogelijkheid om bidirectioneel te laden, kunnen elektrische voertuigen laden of energie injecteren op het net op basis van de netbelasting.

Bidirectioneel laden bevindt zich in Vlaanderen momenteel nog in een vroege ontwikkelingsfase, de technologie wordt slechts op beperkte schaal toegepast en bevindt zich voornamelijk in pilootprojecten. De Vlaamse overheid erkent de mogelijkheden die bidirectioneel laden kan bieden voor het behoud van de stabiliteit en betrouwbaarheid van het elektriciteitsnet. Alsook de betekenis die het kan hebben in de kosteneffectiviteit voor zowel de consument als elektriciteitsleverancier door energie op te slaan in de auto en deze terug te leveren voor gebruik indien de prijzen hoog zijn. Er wordt voor gekozen om ruimte te laten voor een eventuele implementatie van bidirectioneel laden op een later tijdstip, wanneer het maatschappelijk speelveld beter voorbereid is op de brede implementatie. Ten gevolge hiervan wordt er gekozen om te werken met een delegatie aan de Vlaamse Regering gekoppeld aan de beoordeling die de Vlaamse Nutsregulator moet uitvoeren overeenkomstig artikel 6, 1°, punt p) van het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator.

Paragraaf 2 van het ontworpen artikel 11/1.1.2 bepaalt dat de natuurlijke persoon of rechtspersoon die eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder is van het gebouw of het parkeerterrein waarbij het niet-openbaar toegankelijke oplaadpunt voor elektrische voertuigen is geplaatst, verantwoordelijk is om te voldoen aan de eisen opgelegd in paragraaf 1. Bij nieuwbouw is en blijft de vergunninghouder van het gebouw of het parkeerterrein waarbij het niet-openbaar toegankelijk oplaadpunt voor elektrische voertuigen is geplaatst, verantwoordelijk om te voldoen aan de eisen, vermeld in paragraaf 1. Zo wordt dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon verantwoordelijk gesteld om te voldoen aan de verplichtingen opgenomen in artikel 11/1.1.2 als aan de verplichting opgenomen in artikel 11/1.1.1 van het Energiedecreet. Beide verplichtingen houden eisen inzake elektromobiliteit in. De eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder is steeds verantwoordelijk over alles wat er met zijn eigendom of gebouw waar hij een zakelijk recht op heeft, gebeurt. De eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder is dan ook de meest aangewezen persoon om verantwoordelijk te stellen om te voldoen aan deze verplichting. Voor nieuwbouw wordt er wel een uitzondering voorzien en wordt de verantwoordelijkheid niet bij de eigenaar of de houder van een ander zakelijk recht op dat gebouw of parkeerterrein gelegd, maar bij de vergunninghouder. Nieuwbouw is een uitzonderlijke situatie waarbij vaak een groot deel van de verantwoordelijkheden bij de vergunninghouder ligt en is de eigenaar of houder van een ander zakelijk recht nog in mindere mate betrokken, indien de vergunninghouder een andere

natuurlijke persoon of rechtspersoon is dan de eigenaar of houder van een ander zakelijk recht op het gebouw of parkeerterrein. Ook wanneer het gebouw of parkeerterrein volledig afgewerkt en opgeleverd is, blijft de vergunninghouder de verantwoordelijke om te voldoen aan de verplichting.

In de derde en laatste paragraaf van dit artikel wordt voorzien in de decretale rechtsgrond voor de uitwisseling van persoonsgegevens tussen het VEKA en de elektriciteitsdistributienetbeheerder. De invoering van voorliggende rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens is noodzakelijk in het kader van de verplichting opgelegd in ontworpen artikel 11/1.1.2, het toezicht hierop en de handhaving hiervan.

De rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens is artikel 6, lid 1, c) AVG, nl. de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust. In ontworpen artikel 13.4.12/1 van het voorontwerp van decreet wordt de handhaving van de verplichtingen vermeld in ontworpen artikel 11/1.1.2, opgelegd aan het VEKA. Om deze handhavingstaak te kunnen vervullen, moet het VEKA beschikken over de technische gegevens van het niet-openbaar toegankelijk oplaadpunt voor elektrische voertuigen. Het VEKA moet immers kunnen nagaan of de laadpaal voldoet aan de functionaliteiten van slim opladen. De verplichting ingevoerd in artikel 11/1.1.2 dragen ook bij tot de energietransitie, de aanpak van de congestieproblematiek en een duurzamer en stabieler energiesysteem. Het toezicht op en de handhaving van deze verplichting door het VEKA kan gezien worden als een taak die bijdraagt tot het algemeen belang. Omwille van voorgaande kan voor de verwerking van de persoonsgegevens ook een beroep gedaan worden op artikel 6, lid 1, e) AVG, nl. de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

De voorziene rechtsgrond is voldoende precies, nu de wettelijke bepaling de essentiële elementen bevat, nl.:

- Het doel van de verwerking (nl. nagaan of het oplaadpunt voldoet aan de functionaliteiten van slim opladen);
- De te verwerken persoonsgegevens (nl. de technische gegevens van het oplaadpunt);
- De betrokkenen (nl. de eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder van het gebouw of het parkeerterrein waarbij het niet-openbaar toegankelijke oplaadpunt voor elektrische voertuigen is geplaatst en bij nieuwbouw is dit de vergunninghouder);
- De entiteit waaraan de persoonsgegevens worden verstrekt (nl. het VEKA);
- Het doeleinde waarvoor de persoonsgegevens worden verstrekt (nl. het toezicht en de naleving van de verplichting vermeld in artikel 11/1.1.2);
- De bewaartermijn (nl. niet langer dan vijftien jaar);
- De verwerkingsverantwoordelijke (nl. het VEKA).

De persoonsgegevensuitwisseling is noodzakelijk in het kader van de verplichting opgelegd in ontworpen artikel 11/1.1.2, het toezicht hierop en de handhaving hiervan.

Volgende gegevens moeten bezorgd worden aan het VEKA:

- De technische gegevens van het oplaadpunt.

De verwerkingsverantwoordelijke is het VEKA.

De categorieën betrokkenen, categorieën gegevens en de personen die toegang krijgen tot de gegevens blijken duidelijk uit de decretale grondslag en uit bovenstaande toelichting (minimale gegevensverwerking).

Rijksregisternummers zullen, op basis van voorliggende rechtsgrond, niet worden verwerkt.

De maximale bewaartermijn is vijftien jaar. Er werd gekozen voor een bewaartermijn van maximum vijftien jaar aangezien dit de maximale levensduur van een laadpaal voor normaal vermogen is. Na de voormelde periode van vijftien jaar worden de persoonsgegevens geanonimiseerd.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming heeft directe werking, bij het verwerken van de persoonsgegevens opgenomen in dit artikel is de verwerkingsverantwoordelijke, het VEKA, dan ook verplicht om de juistheid van de gegevens te waarborgen, overeenkomstig artikel 5, lid 1, d), van de AVG en de rechten van de betrokkenen en de transparantievereisten te waarborgen, overeenkomstig artikel 12 t.e.m. 22 en artikel 34 van de AVG.

Sanctiebepaling

Om de verplichting opgelegd in artikel 11/1.1.2 van het Energiedecreet te kunnen handhaven wordt er een nieuw artikel 13.4.12/1 toegevoegd, door middel van artikel 45 van het voorontwerp van decreet. Hierin wordt bepaald dat het VEKA de natuurlijke persoon of rechtspersoon die eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder is van het gebouw of het parkeerterrein waarbij het niet-openbaar toegankelijke oplaadpunt voor elektrische voertuigen is geplaatst en bij nieuwbouw de vergunninghouder, vermeld in artikel 11/1.1.2, §2, die verantwoordelijk is voor het halen van de verplichtingen, vermeld in artikel 11/1.1.2, een aanmaning stuurt wanneer het VEKA vaststelt dat niet voldaan is aan de verplichtingen vastgesteld door of krachtens dit artikel, in de aanmaning wordt een termijn vastgesteld om alsnog aan die verplichtingen te kunnen voldoen. Als de betrokken natuurlijke of rechtspersoon bij het verstrijken van de vastgestelde termijn in gebreke blijft, kan het VEKA aan die natuurlijke persoon of rechtspersoon een administratieve geldboete opleggen. Deze sanctiebepaling wordt toegepast naar analogie met de administratieve geldboete die wordt vastgelegd in artikel 13.4.12 van het Energiedecreet.

Paragraaf 1 eerste lid van artikel 13.4.12/1 bepaalt wanneer de administratieve geldboete kan opgelegd worden, aan wie deze kan opgelegd worden en de hoogte van de geldboete. De administratieve geldboete wordt vastgesteld op €2000 per oplaadpunt dat niet voldoet aan de vereisten, dus niet slim blijkt. Deze vaststelling wordt gebaseerd op de rationale dat een oplaadpunt dat niet slim is, kan gelijkgesteld worden aan het ontbreken van een oplaadpunt voor elektrische voertuigen, in overeenstemming met de sanctieprocedure beschreven in artikel 13.4.12./1.

De uniformiteit in sanctieprocedures en de vereenvoudiging hiervan kan de werking van de sector en de mogelijkheden om met de schaarse middelen zo effectief mogelijk te handhaven, ten goede komen.

In het tweede lid wordt vastgelegd dat wanneer het VEKA een geldboete oplegt, ze ook een nieuwe termijn vastlegt waarbinnen aan de verplichtingen vastgelegd door of krachtens artikel 11/1.1.2 moet voldaan zijn. In het derde lid wordt bepaald dat deze procedure zich herhaald totdat voldaan is aan de verplichtingen opgelegd door het Energiedecreet. Het gaat hier immers niet om een bevrijdende boete.

Paragraaf 2 bepaalt dat het opleggen van de administratieve geldboete wordt meegedeeld aan de betrokkenen via een met reden omklede aangetekende brief en wat er ten minste in deze brief vermeld moet staan.

Paragraaf 3 bepaalt dat de administratieve geldboete moet betaald worden binnen een termijn van zestig kalenderdagen na ontvangst van de kennisgeving vermeld in paragraaf 2.

In paragraaf 4 wordt de procedure voor het invorderen van de geldboete bij dwangbevel verder uitgewerkt.

Tenslotte wordt in paragraaf 5 bepaald dat de vordering tot betaling van de administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden die bepaald zijn bij artikel 2244 en volgende van het oud Burgerlijk Wetboek.

Artikel 43.

Voorgesteld wordt om het bruto-eindverbruik van energie (artikel 4, punt 6°) mee op te nemen in de energiebalans zoals beschreven in artikel 12.1.12 van het Energiedecreet, zodat deze term – conform de gewijzigde definitie in RED III – ook effectief gebruikt wordt binnen het decreet en kan dienen als referentie voor de berekening en rapportering van de hernieuwbare energiedoelstellingen.

Heden wordt in de energiebalans reeds het bruto-binnenlands energieverbruik per energiedrager opgenomen, dat gebruikt wordt voor de rapportering in het kader van de Energiestatistiekverordening (Verordening (EU) nr. 431/2014). Het bruto-eindverbruik van energie is groter dan het bruto binnenlands energieverbruik, omdat het naast het energieverbruik door de eindgebruikers ook het verbruik van de energiesector zelf (zoals elektriciteits- en warmtecentrales) en de verliezen tijdens de distributie en transmissie van elektriciteit en warmte meerekent. Door opname van het bruto-eindverbruik van energie in de energiebalans zal dit ook worden opgenomen in het energierapport dat conform artikel 12.1.1 van het Energiedecreet jaarlijks door de minister, op voorstel van het VEKA, wordt gepubliceerd.

Artikel 44.

Artikel 12.2.1 van het Energiedecreet bevat een rechtsgrond voor de Vlaamse Regering om verplichtingen op te leggen voor het verstrekken van gegevens aan het VEKA in het kader van de energiebalans. Deze delegatie is verder uitgewerkt in artikel 10.1.1 tot en met 10.1.9 en artikel 11.1.2, 11.2.4 en 11.2.5 van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het ministerieel besluit van 23 februari 2005 inzake de rapportering van afnamegegevens door de beheerders van de aardgas- en elektriciteitsnetten en van productiegegevens door de exploitanten van hernieuwbare energie-installaties met warmteproductie, van warmtekracht- en van zelfopwekkingsinstallaties.

Er wordt een toevoeging aan artikel 12.2.1 voorgesteld om expliciet te bepalen dat de gegevens die in het kader van de energiebeleidsrapportering aan het VEKA worden bezorgd, ook door het VEKA kunnen worden gebruikt voor de monitoring, controle en handhaving van voorwaarden of verplichtingen die door of krachtens titel VII en titel VIII van het Energiedecreet zijn opgelegd. Het gaat hier onder meer om de opvolging van de certificatenregeling (groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten), de PV-verplichting voor grote afnemers en de

ondersteuning van nuttige groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming of -koeling ('call groene warmte').

Deze toevoeging is noodzakelijk omdat de gegevens die in het kader van de energiebalans worden aangeleverd in toenemende mate een rol kunnen spelen bij de controle en handhaving van diverse regelgevende verplichtingen. Door expliciet te bepalen dat dezelfde gegevens ook kunnen worden ingezet voor monitoring, controle en handhaving, wordt bovendien vermeden dat het VEKA deze gegevens op een later moment opnieuw moet opvragen bij dezelfde betrokken partijen. Dit bevordert de administratieve efficiëntie en vermindert de rapporteringslast voor natuurlijke of rechtspersonen die door of krachtens artikel 12.2.1 van het Energiedecreet aan het VEKA moeten rapporteren, en zorgt ervoor dat de beschikbare informatie maximaal kan worden gebruikt.

Artikel 46.

Voorgesteld wordt om slechts een boete voor niet-naleving van de pv-verplichting op te leggen indien deze ten minste 500 euro bedraagt. De bedoeling van deze bepaling is om geen boetes op te leggen voor slechts zeer geringe inbreuken op de regelgeving. Een boete van minder dan 500 euro komt in de praktijk namelijk overeen met een beperkte tekortkoming.

De kosten om een boetedossier op te starten wegen dan niet op tegen de baten die de boete genereert. Binnen het voornemen om een efficiënte overheid te zijn, is het van belang om de beschikbare middelen te gebruiken op een kostenefficiënte manier. *In concreto* loont het meer om grote inbreuken te bestraffen dan om iedere kleine overtreding te willen beboeten.

Artikel 47 en 48.

Er wordt een nieuwe afdeling XI aan hoofdstuk IV van titel XIII van het Energiedecreet toegevoegd: "Administratieve sancties wegens niet-naleving van de verplichtingen inzake duurzaamheid- en broeikasgasemissiereductie". Deze bepaling bevat een sanctiebepaling voor niet-naleving van de verplichtingen die door of krachtens de nieuwe bepalingen in hoofdstuk X van titel VII door de Vlaamse Regering worden vastgesteld (ontworpen artikel 7.12.1 tot en met 7.12.4 van het Energiedecreet).

Het opnemen van een sanctiebepaling is belangrijk om de naleving van de verplichtingen inzake de duurzaamheidscriteria- en broeikasgasemissiereductie-criteria daadwerkelijk te verzekeren. Zonder een sanctiemechanisme bestaat het risico dat de regelgeving onvoldoende effect heeft en de naleving vrijblijvend wordt. Wanneer de naleving van de duurzaamheidscriteria- en broeikasgasemissiereductiecriteria niet kan worden aangetoond, mag de betreffende productie niet worden meegeteld in de rapportering van de Vlaamse hernieuwbare energiedoelstellingen. Dit volgt rechtstreeks uit artikel 29 en 29 bis van RED III, dat bepaalt dat enkel de energie die voldoet aan de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria mag worden meegenomen voor het behalen van de doelstellingen uit de richtlijn. Als niet aan de verplichtingen wordt voldaan, riskeert het Vlaamse Gewest dat de geproduceerde energie niet mag worden meegerekend bij haar doelstellingen inzake hernieuwbare energie. Indien het Vlaamse Gewest hierdoor een tekort dreigt te hebben ten opzichte van de opgelegde hernieuwbare-energiedoelstellingen, ontstaat er een verplichting om dit tekort te compenseren. RED III voorziet in artikel 8 dat lidstaten met een tekort dit mogen compenseren door de aankoop van statistieken van andere lidstaten met een overschot ten opzichte van hun hernieuwbare-energiedoelstelling. Artikel 7.1/3.1 van het Energiedecreet biedt hiervoor de rechtsgrond: de Vlaamse

Regering is gemachtigd statistieken aan te kopen van landen of andere gefedereerde entiteiten met een overschot, en te verkopen aan entiteiten met een tekort, in uitvoering van de richtlijn hernieuwbare energie. De sanctiebepaling vormt een drukkingsmiddel om de naleving van de verplichtingen inzake de duurzaamheidscriteria- en broeikasgasemissiereductiecriteria te verzekeren: zo beschermt het Vlaamse Gewest zich tegen onnodige financiële lasten en wordt gewaarborgd dat de investeringen in hernieuwbare energie maximaal bijdragen aan het behalen van de Europese doelstellingen.

Concreet is de voorgestelde sanctiebepaling, via ontworpen artikel 13.4.22 van het Energiedecreet, tweeledig:

- Administratieve sanctie voor het niet voldoen aan duurzaamheid- en broeikasgasemissiereductiecriteria: als het VEKA vaststelt dat in strijd met artikel 7.12.1 niet aan de door de Vlaamse Regering vastgestelde duurzaamheid- en broeikasgasemissiereductiecriteria is voldaan, kan het VEKA aan de exploitant of brandstofleveranciers op wie de verplichting rust een administratieve geldboete opleggen van 500 euro tot en met 200.000 euro. Er wordt appreciatiebevoegdheid aan het VEKA gelaten om te beslissen of het opleggen van een administratieve geldboete bij niet-naleving opportuun is. Hierbij wordt naar voorbeeld van andere sanctiebepalingen in het Energiedecreet[65] voorzien in een 'vork' waarbij het VEKA de boete kan moduleren naargelang de mate waarin niet aan de criteria is voldaan. Deze vork is ruim, aangezien het van belang is dat het VEKA bij de handhaving van de verplichtingen inzake duurzaamheid- en broeikasgasemissiereductiecriteria voldoende beoordelingsruimte krijgt om recht te doen aan de verschillende situaties die zich in de praktijk kunnen voordoen. Deze bepaling geeft het VEKA de mogelijkheid om proportioneel te sanctioneren, afgestemd op de concrete omstandigheden van elke inbreuk, waarbij zowel de aard als de impact van de inbreuk in aanmerking worden genomen.

- Administratieve sanctie voor het niet tijdig of correct rapporteren aan het VEKA: als het VEKA vaststelt dat in strijd met artikel 7.12.2 de door de Vlaamse Regering vaststelde verplichtingen om te rapporteren over de naleving van duurzaamheid- en broeikasgasemissiereductiecriteria, niet tijdig en correct wordt gerapporteerd, maant het VEKA de exploitant of brandstofleverancier eerst aan om binnen een gestelde termijn de betreffende verplichtingen na te leven. Als de exploitant of brandstofleverancier in gebreke blijft als de aanmaningstermijn verstreken, kan het VEKA de exploitant of brandstofleverancier een administratieve geldboete opleggen. Ook hier wordt appreciatiebevoegdheid aan het VEKA gelaten om te beslissen of het opleggen van een administratieve geldboete in elk individueel geval opportuun is. Die administratieve geldboete bedraagt 250 euro per kalenderdag. Het boetebedrag van 250 euro per kalenderdag is gelijkaardig aan het bedrag in artikel 13.4.2, § 2 voor niet-tijdig rapporteren in uitvoering van de rapporteringsverplichting van de Energiebeleidsrapportering.

[65] Zie bijvoorbeeld artikel 13.4.2, §1 van het Energiedecreet (administratieve geldboete voor het niet-correct rapporteren in het kader van de Energiebeleidsrapportering), artikel 13.4.11, §1 van het Energiedecreet (administratieve geldboete voor energiefraude) en artikel 13.4.17 van het Energiedecreet (administratieve geldboete voor niet-naleving van de verplichtingen op het vlak van energiebesparing of CO2-besparing door overheidsinstanties).

Artikel 49.

Vanwege COVID-19 werd via het decreet van 15 mei 2020 in artikel 15.3.5/22 van het Energiedecreet een overgangsbepaling ingevoegd voor de geldigheidsduur van de startdatum, vermeld in artikel 1.1.3, 113°/2 van het Energiedecreet. Conform die bepaling moeten hernieuwbare-energieprojecten en projecten voor warmte-krachtkoppeling (wkk) voor de einddatum van de geldigheidsperiode van hun startdatum in dienst genomen worden om in aanmerking te komen voor respectievelijk groenestroomcertificaten of warmte-krachtcertificaten.

Rekening houdend met de economische gevolgen van de coronacrisis werd via artikel 15.3.5/22, eerste lid van het Energiedecreet bepaald om uitzonderlijk de geldigheidstermijn met circa vier maanden[66] te verlengen voor de projecten die in gebruik genomen zouden worden in 2020 en 2021, en waarvoor kan worden aangenomen dat een situatie van overmacht algemeen kan worden aanvaard. Een vergelijkbare redenering werd echter niet gevolgd voor dossiers waarvan de startdatum pas in 2022 of later vervalt. Voor projecten waarvan de startdatum vanaf 1 januari 2022 vervalt werd geoordeeld dat een automatische schorsing van de geldigheidsduur van de startdatum niet pertinent is, aangezien deze projecten over meer tijd beschikken om de eventuele vertraging die door de voormelde beperkingen werd opgelopen weer weg te werken. In artikel 15.3.5/22, tweede en derde lid van het Energiedecreet werd voor lopende projecten waarvan de startdatum in 2022 of op een latere datum vervalt, daarom een ad-hocregeling uitgewerkt, zodat dergelijke projecten die ten gevolge van de beperkingen naar aanleiding van de COVID-19-pandemie hun deadline niet halen, toch een termijnverlenging kunnen verkrijgen. In die gevallen kan de Vlaamse Regering beslissen om toch een schorsing van de geldigheidsduur van de startdatum toe te kennen. Er moet dan wel door de projectontwikkelaar worden aangetoond dat het project niet binnen die geldigheidsduur kan worden verwezenlijkt wegens een overmachtsituatie die te wijten is aan COVID-19.

Via voorliggend decreet wordt voorgesteld om de ad-hocregeling voor projecten met een startdatum vanaf 1 januari 2022 op te heffen. Door het verstrijken van de jaren heeft deze bepaling immers haar belang verloren. De mogelijkheid tot het verkrijgen van een schorsing van de geldigheidsduur van de startdatum stond enkel open voor projecten met startdatum vanaf 1 januari 2022 die op 20 maart 2020 reeds over een geldige startdatum beschikten. Aangezien de startdatum conform in artikel 1.1.3, 113°/2 van het Energiedecreet een geldigheidsduur heeft van 36 maanden, en 48 maanden voor warmte-krachtinstallaties met een elektrisch vermogen groter dan 25 MW, is de geldigheidsduur van de startdatum voor projecten die op 20 maart 2020 over een geldige startdatum beschikten verstreken. De projecten die door de ad-hoc regeling gevat zouden kunnen worden moesten dus reeds in dienst zijn genomen. Conform artikel 1.1.3, 113°/2 van het Energiedecreet kan onder voorwaarden een nieuwe startdatum worden verkregen. Bij het verkrijgen van een nieuwe startdatum kan echter geen aanspraak worden gemaakt op artikel 15.3.5/22, tweede lid van het Energiedecreet, aangezien de

[66] Meer bepaald stelt artikel 15.3.5/22, eerste lid van het Energiedecreet dat de geldigheidsduur van de startdatum voor projecten die op 20 maart 2020 over een geldige startdatum beschikken en waarvan die startdatum in 2020 of 2021 vervalt, wordt geschorst voor de periode van 20 maart 2020 tot en met 17 juli 2020. Voor die dossiers wordt de termijn met andere woorden geschorst voor 120 kalenderdagen. De Vlaamse Regering kan de periode van die schorsing driemaal met een maand verlengen; aan deze bepaling is door de Vlaamse Regering echter geen gevolg gegeven.

startdatum niet geldig was voor de periode waarin de geldigheidsduur van de startdatum wordt geschorst (20 maart 2020 tot en met 17 juli 2020).

Ten overvloede moet worden vastgesteld dat inmiddels de nodige tijd is verstreken waarin de projectontwikkelaar redelijkerwijs het nodige had kunnen doen om eventuele vertraging door COVID-19 in te halen. Bovendien blijkt uit de praktijk dat er sinds de invoering van de ad-hoc regeling geen succesvolle aanvragen zijn ingediend die aan de voorwaarden voldeden. De regeling heeft dus in de feiten geen toepassing meer gevonden, wat de opheffing ervan des te meer verantwoordt.

Artikel 50.

Artikel 50 brengt wijzigingen aan in artikel 6 van het Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator. Op deze manier worden de bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator uitgebreid wat betreft thermische energie (warmte en koude). Parallel aan de reeds bestaande bevoegdheden voor elektriciteit en gas wordt de regulator bevoegd gemaakt voor het toezicht op de toepassing van het energie-efficiëntiebeginsel door warmte- of koudenetbeheerders.

Deze bepaling werd toegevoegd naar aanleiding van het advies van de VNR.

Artikel 51.

Artikel 7.4.2 van het Energiedecreet, zoals gewijzigd door artikel 20 treedt in werking op 1 juli 2028. Zie voor de verdere toelichting bij de inwerkingtreding van artikel 7.4.2 van het Energiedecreet de artikelsgewijze bespreking bij artikel 20. De in artikel 20 van het wijzigingsdecreet opgenomen wijzigingen van artikel 7.4.2 van het Energiedecreet treden formeel tegelijk met het wijzigingsdecreet in werking. Aangezien artikel 7.4.2 zelf evenwel pas uitwerking krijgt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum, en uiterlijk op 1 juli 2028, zullen ook de bedoelde wijzigingen pas vanaf dat tijdstip rechtsgevolgen hebben.

Het vastleggen van de datum van inwerkingtreding van ontworpen artikel 7.4.2/1 van het Energiedecreet wordt aan de Vlaamse Regering gedelegeerd. Zie voor verdere toelichting de artikelsgewijze bespreking bij artikel 21. Hetzelfde geldt voor artikel 22, dat wijzigingen aan artikel 7.4.3 van het Energiedecreet aanbrengt.

Ontworpen artikel 11/1.1.2 en ontworpen artikel 13.4.12/1 van het Energiedecreet, zoals gewijzigd door respectievelijk artikel 42 en artikel 45 treden in werking op 1 januari 2028. Zie voor verdere toelichting de artikelsgewijze bespreking bij artikel 42 en artikel 45.

De inwerkingtreding van enkele definities, ingevoerd via artikel 4 van het voorontwerp van decreet en die worden gebruikt in de voormelde artikelen, volgt de inwerkingtreding van de respectieve artikelen waarin deze definities worden toegepast.

Brussel, datum.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE